

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

**Консолидирани финансиски извештаи
за годината што завршува
на 31 декември 2023 и
Извештај на независниот ревизор**

Извештај на независниот ревизор

До акционерите на
Халк банка АД Скопје

Грант Торнтон ДОО
Сп. Кирил и Методиј 525-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните консолидирани финансиски извештаи на Халк банка АД Скопје и нејзината подружница (во понатамошниот текст „Групата“), составени од консолидираниот биланс на состојба на ден 31 декември 2023 година и консолидираниот биланс на успех, консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промените во капиталот и резервите и консолидираниот извештај за паричниот тек за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки прикажани на страните од 3 до 158.

Одговорност на Раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на консолидираниот финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во консолидираните финансиски извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Групата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека придружните консолидирани финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Халк банка АД Скопје и нејзината подружница на ден 31 декември 2023 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен вестник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Групата е исто така одговорно за изготвување на консолидираниот годишен извештај за работењето на Групата за 2023 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на консолидираниот годишен извештај, со историските финансиски податоци објавени во консолидираниот годишен сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината која заврши на 31 декември 2023 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за ревизија.

Наше мислење е дека историските финансиски податоци изнесени во консолидираниот годишен извештај за работењето на Групата со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Сузана Ставриќ
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Сузана Ставриќ
Овластен ревизор

Скопје, 30 април 2024 година

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРП“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Консолидиран биланс на успех	3
Консолидиран извештај за сеопфатната добивка	4
Консолидиран биланс на состојба	5
Консолидиран извештај за промените во капиталот и резервите	6 – 8
Консолидиран извештај за паричниот тек	9 – 10
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи	11 – 158

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Консолидиран биланс на успех за периодот од 1 јануари до 31 декември 2023**

Белешка	во илјади денари	
	2023	2022
Приходи од камата	4.349.703	2.652.562
Расходи за камата	(774.332)	(510.920)
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.575.371	2.141.642
Приходи од провизии и надомести	1.520.507	1.332.138
Расходи за провизии и надомести	(830.259)	(759.833)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	690.248	572.305
Нето-приходи од тргување	7.649	(2.723)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	228.993	204.991
Останати приходи од дејноста	764.115	720.176
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и поседна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(1.112.414)	(419.857)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(189)	(241)
Трошоци за вработените	(1.064.166)	(858.647)
Амортизација	(307.678)	(304.711)
Останати расходи од дејноста	(1.484.342)	(1.454.619)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	1.297.587	598.316
Данок на добивка	(117.975)	(57.612)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	1.179.612	540.704
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	1.179.612	540.704
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на		
акционерите на банката	1.179.612	540.704
неконтролираното учество	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на	1.179.612	540.704
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	1.003	544
разводната заработка по акција (во денари)	1.003	544

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 29 април 2024

Потпишано во име на ХАЛК БАНКА АД Скопје

Г-ѓа Елиф Селим

Директор на Дирекција за финансиско управување, планирање и известување, овластен сметководител, лиценца бр. 0109450

Д-р Билал Суџубаш

Главен Извршен

Директор

Д-р Беркан Имери

Извршен Директор

Г-дин Турхан Адеми

Извршен Директор

Г-дин Александар Иљов

Извршен Директор

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Консолидиран извештај за сеопфатна добивка за периодот од 1 јануари до 31 декември 2023**

Белешка	во илјади денари	
	2023	2022
Добивка/(загуба) за финансиската година		
Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување)	1.179.612	540.704
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)	-	-
Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)	-	-
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	203.862	(291.705)
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината	-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	203.862	(291.705)
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот	203.862	(291.705)
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	1.383.474	248.999
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на:		
акционерите на банката	1.383.474	248.999
неконтролираното учество	-	-

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката и се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 29 април 2024

Потпишано во име на ХАЛК БАНКА АД Скопје

Г-ѓа Елиф Селим

Директор на Дирекција за финансиско управување, планирање и известување, овластен сметководител, лиценца бр. 0109450

Д-р Биалал Сушубаш

Главен Извршен

Директор

Д-р Беркан Имери

Извршен Директор

Г-дин Турхан Адеми

Извршен Директор

Г-дин Александар Иљов

Извршен Директор

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023**

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

Консолидиран биланс на состојба на ден 31 декември 2023

Белешка	во илјади денари		
	2023	2022	
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	21.290.769	14.795.532
Средства за тргување	19	61.591	66.775
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22,1	355.357	275.774
Кредити на и побарувања од други комитенти	22,2	62.022.363	56.558.205
Вложувања во хартии од вредност	23	10.048.324	8.233.398
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30,1	2.518	2.518
Останати побарувања	25	1.767.543	1.570.999
Зложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	-	189
Нематеријални средства	28	247.251	189.347
Недвижности и опрема	29	2.337.869	2.253.676
Одложени даночни средства	30,2	-	-
Нетоковни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		98.133.585	83.946.413
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34,1	8.600.728	7.294.936
Депозити на други комитенти	34,2	66.520.060	56.809.798
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	4.549.750	5.020.716
Субординирани обврски	37	-	-
Посебна резерва и резервирања	38	1.216.336	1.058.398
Обврски за данок на добивка (тековен)	30,1	62.718	9.613
Одложени даночни обврски	30,2	-	-
Останати обврски	39	1.366.872	1.164.317
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		82.316.464	71.357.778
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40	12.846.910	11.001.910
Премии од акции		325.854	325.854
Сопствени акции		-	-
Други сопственички инструменти		-	-
Ревалоризациски резерви		(16.066)	(219.928)
Останати резерви		1.202.682	829.031
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)		1.457.741	651.768
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката		15.817.121	12.588.635
Неконтролирано учество		-	-
Вкупно капитал и резерви		15.817.121	12.588.635
Вкупно обврски и капитал и резерви		98.133.585	83.946.413
Потенцијални обврски	42	39.591.314	33.382.325

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката и се усвоени од страна

на Надзорниот одбор на Банката на 29 април 2024

Потпишано во име на ХАЛК БАНКА АД Скопје

Г-ѓа Елиф Селим

Директор на Дирекција за финансиско управување, планирање и известување, овластен сметководител, лиценца бр. 0109450

Д-р Биал Сузубаши

Главен Извршен
Директор

Д-р Беркан Имери

Извршен Директор

Г-дин Турхан Адеми

Извршен Директор

Г-дин Александар Иљов

Извршен Директор

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

Консолидиран извештај за промените во капиталот и резервите за периодот од 1 јануари до 31 декември 2023

	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Групата	Неконтролирано учество	Вкупно капитал и резерви		
	Запи-шан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)
<i>во илјади денари</i>																		
На 1 јануари 2022 година (претходна година)	9.156.910	325.854	-	-	69.419	2.358	-	-	-	474.175	-	-	88.982	376.938	-	10.494.636	-	10.494.636
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 јануари 2022 година (претходна година), коригирано	9.156.910	325.854	-	-	69.419	2.358	-	-	-	474.175	-	-	88.981	376.938	-	10.494.636	-	10.494.636
Соопфатна добивка(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Добивка(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	540.704	-	-	540.704	-	540.704
Останати добивки(загуби) во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- должнички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	(291.705)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(291.705)	-	(291.705)
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- сопственички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства од ненаплатени побарувања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	(291.705)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(291.705)	-	(291.705)
Вкупно соопфатна добивка(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	(291.705)	-	-	-	-	-	-	-	540.704	-	-	248.999	-	248.999

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи се составен дел од овие консолидирани финансиски извештаи

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница
Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

Консолидиран извештај за промените во капиталот и резервите за периодот од 1 јануари до 31 декември 2023 (продолжение)

во илјади денари

Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:

Издадени акции во текот на периодот
 Издавање за законска резерва
 Издавање за останати резерви
 Исплатени Дивиденди во форма на акции
 Исплатени Дивиденди
 Откуп на сопствени акции
 Продадени сопствени акции
 Други промени во капиталот и резервите
 Исплатен данок на добивка за исплатена дивиденда
 Исплатен задржан данок
 Исплатен персонален данок

Задржана добивка ограничена за распределба на акционерите - Реинвестирана добивка

Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите

На 31 декември 2022 (претходна година) / 1 јануари 2023 (тековна година)

Корекции на почетната состојба на 1 јануари 2023 година (тековна година), коригирано

Своопфатна добивка/(загуба) за финансиската година

Добивка/(загуба) за финансиската година

Останати добивки/(загуби) во периодот

Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба

должнички инструменти - нереализирани промени во објективната вредност (нето)

реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех

- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба

- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба

сопственички инструменти - нереализирани промени во објективната вредност (нето)

- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви

Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови

Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење

	Капитал			Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Групата	Неконтролирано учество	Вкупно капитал и резерви			
	Запишан капитал	Преми од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички и инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви				Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)
1.845.000	-	-	-	-	-	-	-	-	354.856	-	-	-	(354.856)	-	-	1.845.000	-	1.845.000
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(300.000)	300.000	-	-	-	-
1.845.000	-	-	-	-	-	-	-	-	354.856	-	-	-	(654.856)	300.000	-	1.845.000	-	1.845.000
11.001.910	325.854	-	-	(222.286)	2.358	-	-	-	829.031	-	-	-	(25.170)	676.938	-	12.588.634	-	12.588.635
11.001.910	325.854	-	-	(222.286)	2.358	-	-	-	829.031	-	-	-	(25.170)	676.938	-	12.588.634	-	12.588.635
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.179.624	-	-	-	1.179.624	-	1.179.624
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	203.862	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	203.862	-	203.862
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Консолидиран извештај за паричниот тек за периодот од 1 јануари до 31 декември 2023**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	1.297.587	598.316
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех		
Амортизацијата на:		
нематеријални средства	93.265	91.227
недвижности и опрема	214.413	213.484
Капиталната добивка од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
	(76.772)	-
продажба на недвижности и опрема		
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(3.188)	(1.293)
Капиталната загуба од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
	-	-
Приходи од камата	(4.349.703)	(2.652.562)
Расходи за камата	774.332	510.920
Нето-приходи од тргување	(7.649)	2.723
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа		
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва ослободена исправка на вредноста и посебна резерва	1.618.020	1.066.170
	(505.606)	(646.313)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		
дополнителни загуби поради оштетување	189	241
ослободени загуби поради оштетување	-	-
Резервирања		
дополнителни резервирања	313.343	240.008
ослободени резервирања	(150.589)	(190.425)
Приходи од дивиденди	(1.745)	(904)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	-	-
Останати корекции	-	-
Наплатени камати	4.189.116	2.693.434
Платени камати	(638.911)	(482.080)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	2.766.102	1.442.946
<i>(Заолемување)/намалување на деловната актива:</i>		
Средства за тргување	12.833	38.206
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	(72.255)	64.038
Кредити на и побарувања од други комитенти	(6.453.128)	(7.728.308)
Заложени средства		
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	3.188	1.376
Задолжителна резерва во странска валута	(1.227.119)	(791.588)
Задолжителен депозит кај НБРСМ според посебни прописи	(39.380)	(144.410)
Останати побарувања	(194.351)	(134.565)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Извештај за паричниот тек за периодот од 1 јануари до 31 декември 2023 (продолжение)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Зголемување/(намалување) на деловните обврски:</i>		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	1.304.134	3.211.807
Депозити на други комитенти	9.585.438	4.952.876
Останати обврски	157.476	426.109
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето	5.842.938	1.338.487
(Платен)/поврат на данок на добивка	(64.870)	(36.568)
Нето паричен тек од основната дејност	5.778.068	1.301.919
Паричен тек од инвестициската дејност		
(Вложувања во хартии од вредност)	(5.875.886)	(4.874.185)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	4.333.095	4.696.499
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(151.169)	(86.511)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(221.834)	(168.061)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	-	-
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	1.745	904
Нето паричен тек од инвестициската дејност	(1.914.049)	(431.354)
Паричен тек од финансирањето		
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(1.194.205)	(15.869.222)
Зголемување на обврските по кредити	714.300	15.915.242
(Отплата на издадените субординирани обврски)	-	-
Приливи од издадените субординирани обврски	-	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	1.845.000	1.845.000
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	12	-
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
Парични средства од консолидација на ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје	-	-
Нето паричен тек од финансирањето	1.365.107	1.891.020
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	(388)	1.049
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	5.228.738	2.762.634
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	11.173.915	8.411.281
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	18	16.402.653
		11.173.915

Консолидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Управниот одбор на Банката и се усвоени од

страна на Надзорниот одбор на Банката на 29 април 2024

Потпишано во име на ХАЛК БАНКА АД Скопје

Г-ѓа Елиф Селим

Директор на Дирекција за финансиско управување, планирање и известување, овластен сметководител, лиценца бр. 0109450

Д-р Билал Суџубашчи

Главен Извршен

Директор

Д-р Беркан Имери

Извршен Директор

Г-дин Турхан Адеми

Извршен Директор

Г-дин Александар Иљов

Извршен Директор

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Консолидирани финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

ВОВЕД

Број на Белешка

1 Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

2 Управување со ризици

- 2.1 Кредитен ризик
- 2.2 Ризик на ликвидност
- 2.3 Пазарен ризик
  - 2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промените на пазарниот ризик
  - 2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средства за тргување)
  - 2.3.3 Валутен ризик
  - 2.3.4 Останати пазарни ризици
- 2.4 Оперативен ризик
- 2.5 Ризик од осигурување

3 Адекватност на капиталот

4 Известување според сегментите

5 Објективна вредност на финансиските средства и обврски

Консолидиран биланс на успех

- 6 Нето приходи (расходи) од камата
- 7 Нето приходи (расходи) од провизии и надомести
- 8 Нето приходи од тргување
- 9 Нето приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност
- 10 Нето приходи (расходи) од курсни разлики
- 11 Останати приходи од дејноста
- 12 Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа
- 13 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа
- 14 Трошоци за вработените
- 15 Амортизација
- 16 Останати расходи од дејноста
- 17 Данок на добивка

Консолидиран биланс на состојба

Актива

- 18 Парични средства и парични еквиваленти
- 19 Средства за тргување
- 20 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
- 21 Дериватни средства чувани за управување со ризик
- 22.1 Кредити на и побарувања од банки
- 22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти
- 23 Вложувања во хартии од вредност
- 24 Вложувања во придружени друштва
- 25 Останати побарувања
- 26 Заложени средства
- 27 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања
- 28 Нематеријални средства
- 29 Недвижности и опрема
- 30 Тековни и одложени даночни средства и обврски
- 31 Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Обврски, капитал и резерви

- 32 Обврски за тргување
- 33 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање
- 34 Дериватни обврски чувани за управување со ризик
- 34.1 Депозити на банки
- 34.2 Депозити на други комитенти
- 35 Издадени должнички хартии од вредност
- 36 Обврски по кредити
- 37 Субординирани обврски
- 38 Посебна резерва и резервирања
- 39 Останати обврски
- 40 Запишан капитал

Други обелоденувања

- 41 Заработка по акција
- 42 Потенцијални обврски и потенцијални средства
- 43 Работи во име и за сметка на трети лица/Комисиско работење
- 44 Трансакции со поврзаните страни
- 45 Наеми
- 46 Плаќање врз основа на акции
- 47 Настани после датумот на билансот на состојба

ВОВЕД

(а) Општи информации

ХАЛК БАНКА АД Скопје („Банката“) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Банката е:

Бул. „Св. Кирил и Методиј“ бр.54
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Банката е основана во 1993 година. Во текот на 2011 година, Банката го промени името од Извозно Кредитна Банка АД Скопје во ХАЛК БАНКА АД Скопје, како резултат на промена во акционерската структура на Банката. Мнозински сопственик со 99,63% (2022: 99,56%) од основачкиот капитал е Türkiye Halk Bankası a.ş. Istanbul, Turkey. Основачкиот капитал се состои од 1.284.691 обични акции со номинална вредност од 10.000 денари (2022: 1.100.191 обични акции).

Акциите на Банката со симбол ИКВ и ИСИН КОД (МКИКВА101015) не котираат на Македонската берза за хартии од вредност.

Позначајни активности на Банката се одобрување кредити, примање депозити, извршување платен промет со странство и во земјата и посредување при обезбедувањето на девизни средства за нејзини комитенти.

Врз основа на Одлука на Владата на Република Северна Македонија од 7 декември 2020 година, Мислење од Министерството за финансии до Влада на Република Северна Македонија, Мислење од Секретаеријатот за законодавство до Влада на Република Северна Македонија, Согласноста од Надзорен одбор на АД „Пошта на Северна Македонија и Одлуката на управниот одбор на АД Пошта на Северна Македонија“: се склучува Договор за Соработка помеѓу АД „Пошта на Северна Македонија“ – Скопје и Халк Банка АД Скопје при вршењето на услуги од страна на пошта во име и за сметка на Банката за Услуги во Готовинскиот Платен промет. Трансакциите почнаа да се реализираат од 1 март 2021 година.

Банката стана 100% сопственик на осигурителното друштво НОВА ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје, впишано во Централен депозитар за хартии од вредност на 9 јануари 2019 година. Банката со претходна реализација на две блок трансакции, го откупи капиталот за 198.893 илјади денари (3.212.000 евра). На 25 февруари 2019 година, Подружницата беше преименувана во ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје. Влогот во Подружницата е зголемен во текот на 2019 година за 430.470 илјади денари и на 31 декември 2020 година изнесува 629.363 илјади денари, додека пак во 2021 година во два наврати се спроведе постапка за зголемување на основната главнина преку издавање на нови акции по пат на приватна понуда и тоа за 123.242 илјади денари (2.000.000 евра) и 184.954 илјади денари (3.000.000 евра) и на 31.12.2021 влогот во Подружницата изнесува 937.559 илјади денари (Белешка 24). Заклучно со 31.12.2022 година влогот останува непроменет, односно 937.559 илјади денари.

Надзорниот Одбор на Банката во јануари 2023 година донесе Одлука за Докапитализација на Подружницата за нови 4 милиони евра. Надзорниот Одбор на Халк Осигурување донесе Одлука за задолжување преку субординиран долг во износ од 4 милиони евра, која се реализираше со постигнување на Договор за субординиран долг со Халк Банка АД Скопје на датум 03.02.2023 година. Докапитализацијата на подружницата се изврши во април 2023, по претходна трансформација на субординираниот долг од 4 милиони евра во капитал. Заклучно со јуни 2023 вкупниот влог изнесува 184.338 илјади денари.

Истата година беше спроведена уште една докапитализација преку издавање на 9-та емисија акции во износ од 184.504.800 МКД (3 милиони ЕУР). Трансформацијата на докапитализацијата во влог беше извршена на 11.12.2023 година. Заклучно со 31.12.2023 година вкупниот влог изнесува 1.368.843 илјади денари.

Овие консолидирани финансиски извештаи ја вклучуваат Банката и нејзината подружница ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје (заедно именувани како „Групата“).

Бројот на вработени во Групата на 31 декември 2023 е 919 (2022: 861).

Работењето на Управниот одбор на Банката во 2023 година започна со долунаведениот состав:

1. Д-р Билал Суџубаши – Главен Извршен Директор
2. Г-дин Турхан Адеми – Извршен Директор
3. Г-дин Томче Тасевски – Извршен Директор
4. Г-ѓа Букет Геречци – Извршен Директор

Од страна на Надзорниот одбор на 25.09.2023 година донесени се одлуки за разрешување на Г-дин Томче Тасевски, Г-ѓа Букет Геречци и Г-дин Турхан Адеми и на истата седница донесени се одлуки за именување на нови членови на Управниот одбор. Од страна на Банката, поднесено е барање до Народна Банка за издавање на претходна согласност за именување на новите членови на Управен одбор на Халк Банка А.Д. Скопје при што заклучно 31.12.2023 година постапката се уште трае (белешка 48).

Согласно Одлуката за разрешување на член на Управниот Одбор од 25 септември 2023 година на Надзорниот одбор, Г-дин Турхан Адеми ќе продолжи да ја извршува функцијата член на Управен одбор, Извршен Директор се до добивање на претходна согласност од Народна Банка за новоименуваниот член на Управен одбор односно со исполнување на законски пропишаниот минимум согласно член 92 од Законот за банки.

Со разрешувањето на Г-дин Томче Тасевски и Г-ѓа Букет Геречци од страна на Надзорниот Одбор на 25 септември 2023 година и уписот во Централниот регистар на РСМ на 06 октомври 2023 година, Управниот Одбор на Банката продолжи да работи со долунаведениот состав:

Членови на Управен Одбор

1. Д-р Билал Суџубаши – Главен Извршен Директор
2. Г-дин Турхан Адеми – Извршен Директор

ВОВЕД (продолжение)

(а) Општи информации (продолжение)

Членовите на Надзорниот Одбор во текот на 2023 година и до датумот на овие консолидирани финансиски извештаи се прикажани во продолжение:

Работењето на Надзорниот одбор на Банката во 2023 година започна со долунаведениот состав:

- Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор
- Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор
- Г-дин Олцај Атлиоглу, Член на Надзорен одбор
- Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор
- Г-дин Фатих Шахбаз, член на Надзорен одбор
- Г-дин Борис Петровски, Независен член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор

Од страна на Собранието на акционери на 24 февруари 2023 година г-дин Хасан Гокхан Килич е преименуван за член на Надзорниот Одбор, согласноста е издадена од страна на Народна Банка на РСМ на 10 мај 2023 година (примено во Банката на 15 мај 2023 година) и уписот во Централниот регистар на РСМ е извршен на 18 мај 2023 година.

Со истекот на третиот последователен мандат на независниот член на Надзорниот одбор г-дин Борис Петровски на ден 02 октомври 2023 година и уписот на промена во Централниот регистар на РСМ од 06 октомври 2023 година, Надзорниот одбор продолжи со работа во следниот состав:

- Г-дин Осман Арслан, Претседател на Надзорен одбор
- Г-дин Илхан Болукбаш, член на Надзорен одбор
- Г-дин Олцај Атлиоглу, Член на Надзорен одбор
- Г-дин Хасан Гокхан Килич, член на Надзорен одбор
- Г-дин Фатих Шахбаз, член на Надзорен одбор
- Г-ѓа Биљана Ангелова, Независен член на Надзорен одбор

Врз основа на Одлуките донесени на Собранието на акционери од 13 октомври 2023 година, од страна на Банката, поднесено е барање до Народна Банка за издавање на претходна согласност за преименување на г-дин Осман Арслан за член на Надзорен одбор, именување на г-дин Реџеп Сулејман Оздил и именување на г-ѓа Сејдефа Џафче за независен член на Надзорен одбор на Халк Банка А.Д. Скопје при што заклучно 31.12.2023 година постапките се уште траат (белешка 48).

Консолидираните финансиски извештаи на Групата за годината што заврши на 31 декември 2023 година се одобрени од страна на Управниот одбор и се усвоени од страна на Надзорниот Одбор на Банката на 29 април 2024 година.

ВОВЕД (продолжение)

(б) Основа за подготвување на консолидираните финансиски извештаи

Основи за консолидација

Консолидираните финансиски извештаи на Групата ги опфаќаат финансиските извештаи на Банката и Подружницата, која е во 100% во сопственост на Банката.

i) Деловни комбинации

Деловните комбинации се евидентираат со користење на методот на купување на датумот на стекнување т.е. на датумот кога контролата е стекната од Групата. Износот којшто се пренесува при стекнувањето се мери по објективна вредност, исто како и идентификуваните нето-средства кои се стекнуваат.

Трансакционите трошоци се признаваат како расход веднаш, освен доколку тие не се однесуваат за издавање на должнички или сопственички инструменти. Износот којшто се пренесува при стекнувањето не вклучува износи кои се однесуваат на подмирување на некои односи кои претходно постоеле. Таквите износи генерално се признаваат во билансот на успех.

ii) Неконтролирани учества

Неконтролираните учества се мерат според нивното пропорционално учество во нето-средствата на стекнатиот ентитет. Промените во учеството на Групата во подружниците кои не доведуваат до губење контрола, се евидентираат како трансакции во капиталот.

iii) Подружници

Подружници се ентитети контролирани од Групата. Групата има контрола врз ентитетот кога е изложена на, или има право на, варијабилни поврати од своето инволвирање со ентитетот и има можност да влијае врз износот на овие поврати преку својата моќ врз ентитетот. Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот кога контролата започнува до моментот кога контролата престанува.

iv) Губење на контрола

Кога Групата ја губи контролата врз подружницата, ги депризнава средствата и обврските на подружницата, како и поврзаното неконтролирано учество и останатите компоненти на капиталот. Каква било добивка или загуба која е резултат на престанокот на контролата се признава во добивката или загубата. Какво било учество задржано во поранешната подружница се мери по објективна вредност во моментот на губење на контролата.

v) Трансакции елиминирани при консолидација

Салдата и трансакциите во рамките на Групата, и сите нереализирани добивки и загуби кои произлегуваат од трансакции во рамки на Групата, се елиминираат. Нереализираните загуби се елиминираат на ист начин како и нереализираните добивки, но само до оној износ до кој не постојат докази за оштетување.

ВОВЕД (продолжение)

(б) Основа за подготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)

Стандарди врз основа на кои се подготвени консолидираните финансиски извештаи

Податоците во приложените консолидирани финансиски извештаи на Групата се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Законот за Банки, подзаконската регулатива пропишана од страна на НБРСМ, како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (во понатамошниот текст “Методологија“) („Службен весник на РМ“ бр. 83/17) и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ“ бр. 83/17 и 149/18), пропишани од страна на НБРСМ.

Објавени стандарди кои сеуште не се во примена

На датумот на издавање на овие консолидирани финансиски извештаи, не постојат објавени стандарди кои сеуште не се во примена.

Презентација на консолидираните финансиски извештаи

Придружните финансиски извештаи претставуваат консолидирани финансиски извештаи на Групата.

Придружните консолидирани финансиски извештаи на Групата се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките (“Службен весник на РМ” бр.83/17 и 149/18), (во понатамошниот текст “Одлуката“).

Во согласност со Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиски извештаи, од 2019 година Банката подготвува и консолидирани финансиски извештаи бидејќи има 100% вложување во подружницата ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје.

Известувачка и функционална валута

Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”). Денарот е функционална и известувачка валута на Групата. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во илјади македонски денари.

ВОВЕД (продолжение)**(б) Основа за подготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжение)****Користење на проценки и расудувања**

Презентацијата на консолидираните финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Групата, кои имаат ефекти на презентираниите вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати во наредните периоди на известување можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките се прегледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на проценка и идните периоди доколку ревидираната проценка влијае на двата периоди – тековниот и идниот период.

Информации во врска со расудувањето направени од раководството и критичните проценки во примената на сметководствените стандарди кои имаат значајно влијание на консолидираните финансиски извештаи се прикажани во белешка 1(г).

(в) Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие консолидирани финансиски извештаи.

(и) Трансакции во странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојба. Добивките и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почетокот на периодот, корегирани за ефективна каматна стапка и плаќања во текот на периодот, и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот. Курсните разлики произлезени од превреднување се признаваат во билансот на успех.

Девизните средства со кои што работи Групата се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД).

Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2023 и 2022 година беа како што следува:

	2023	2022
	МКД	МКД
1 EUR	61,4950	61,4932
1 USD	55,6516	57,6535
1 CHF	66,4093	62,4487

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(ii) Приходи и расходи по основ на камати

Приходите од камата и расходите од камата се признаваат во билансот на успех за сите каматносни инструменти на пресметковна основа, според амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања и приливи во текот на очекуваниот век на финансиското средство или обврска (или каде што е соодветно, пократок период) до сегашната вредност на финансиското средство или обврска. При пресметување на ефективната каматна стапка, Групата ги проценува идните парични текови имајќи ги во предвид договорните услови на финансискиот инструмент, но не и идните загуби поради оштетување. Ефективната каматна стапка се утврдува при иницијалното признавање на финансиско средство или обврска и не се ревидира последователно.

Пресметката на ефективната каматна стапка ги вклучува сите надоместоци платени или примени, трансакциски трошоци, дисконти или премии кои се составен дел на ефективната каматна стапка. Трансакциски трошоци се инкрементални трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето, издавањето или отуѓувањето на финансиското средство или обврска.

Приходите и расходите од камати прикажани во билансот на успех вклучуваат:

- камати од финансиски средства и обврски по амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна камата;
- камата од финансиски средства и обврски кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка со користење на методот на ефективна камата.

(iii) Провизии и надомести

Приходите и расходите од провизии и надомести кои се составен дел од ефективната каматна стапка на финансиските средства и обврски се вклучени во пресметката на ефективната каматна стапка.

Останатите приходи од провизии и надомести, вклучувајќи ги финансиските услуги од страна на Групата во поглед на менувачко работење, платниот промет во земјата и странство, гаранциите, акредитивите и останатите услуги се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши. Кога обврска за кредитирање не се очекува да резултира со повлекување на кредит, провизијата за обврска за кредитирање се признава пропорционално во текот на периодот на траење на обврската.

Останатите расходи од надомести и провизии се однесуваат на финансиски услуги што ги добива Групата и се признаваат како расход кога соодветната услуга ќе се добие.

(iv) Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат кога ќе биде утврдено правото да се прими плаќањето. Дивидендите се прикажани како дел од нето приходите од тргување или приходи од дивиденди во зависност од соодветната класификација на инструментот.

(v) Расходи од наеми

Плаќањата направени по основ на оперативен лизинг се признаваат во билансот на успех по пропорционална метода во времетраењето на закупот. Стимулансите за наеми се признаваат како составен дел од вкупните трошоци за наем, за времетраење на договорот за наем.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(vi) Приходи и расходи од осигурување

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на склучување на договорот за осигурување до крајот на периодот на известување, врз основа на методот про рата темпорис. Пренесената премија на реосигурителот се признава како трошок во согласност со методот про рата темпорис во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и во износ кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настани, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Неподмирениите штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат.

Додека Раководството смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираните износ. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(vii) Данок на добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот на добивка се признава во добивката или загубата, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% на денот на извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од временските разлики помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат временските разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни временски разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочлив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположлива доволната оданочлива добивка.

Непризнатото одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски

Признавање и почетно мерење

Финансиските средства и обврски се признаваат на датумот на порамнување, што го претставува датумот кога средството се испорачува од/на Банката.

Финансиско средство или финансиска обврска почетно се мерат по објективна вредност коригирани, за ставки кои не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех, за трансакционите трошоци кои се директно поврзани со стекнувањето или издавањето.

Класификација

Финансиско средство е средството коешто е:

- парично средство,
- сопственички инструмент издаден од друго правно лице,
- договорно право да се примат пари или друго финансиско средство од друго лице;
- договорно право да се разменат финансиски инструменти со друго лице според услови коишто се потенцијално поволни за Групата; или
- договор кој може да биде подмирен или ќе се подмири со сопственички инструменти на Групата и е:
  - а) недериват за кој Групата е или може да биде обврзана да добие променлив број од своите сопственички инструменти, или
  - б) дериват кој може да биде или ќе биде подмирен на друг начин, а не со размена на одреден износ на пари или на друго финансиско средство за фиксен број од нејзините сопственички инструменти.

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорниот аранжман и се состојат од: депозити на банки, финансиски институции и комитенти, обврски по основ на кредити и останати обврски.

Групата ги класифицира финансиските средства при нивното почетно признавање. Финансиските средства се класифицирани во една од следните категории:

- финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност;
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка;
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех.

Класификацијата на финансиските средства се врши врз основа на:

- деловниот модел на Групата за управување со финансиските средства; и
- карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

Во категоријата на финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, Групата ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- Групата ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови; и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Групата во оваа категорија на финансиски средства ги класифицира и паричните средства, побарувањата од купувачи, побарувања за наем, побарувањата за провизии и надоместоци и сите други финансиски средства коишто претставуваат изложеност на кредитен ризик согласно со Одлуката за управување со кредитниот ризик, а за кои условот на СППИ е неприменлив. За овие средства не е потребно исполнување на условот на СППИ.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски (продолжение)

Класификација (продолжение)

Во категоријата на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, Групата ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- Групата го управува финансиското средство со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба; и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Во категоријата на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех, Групата ги класифицира финансиските средства кои ги управува со цел тргување и остварување добивка од промените во објективната вредност на средството. Ова е и резидуална категорија, односно Групата во оваа категорија ги класификува и сите оние финансиски средства коишто не ги исполнуваат критериумите на останатите две категории.

Оценка на деловниот модел на Групата

Оцената на деловниот модел на Групата се врши на ниво на деловен процес, а не по одделен инструмент. Групата може да има повеќе деловни процеси за управување со финансиски инструменти. Групата може да го користи и управува одделен вид финансиски инструмент на различни начини, така што еден вид финансиски инструмент може да се појави во различни деловни процеси на Групата за управување со финансиските инструменти.

Оценката на деловниот модел ја врши исклучиво клучното раководство на Групата, при што ги зема во предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување на финансиските инструменти, особено како се следат успешноста/остварувањата на деловниот модел и како се известува до раководството на Групата, кои се ризиците коишто влијаат на остварувањето на тој деловен модел и како се управува со тие ризици.

Во зависност од начинот на Управување со финансиските средства се идентификуваат три деловни модели:

- **финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност**, односно финансиските средства се чуваат со цел наплата на договорните парични текови (главница и камата). Доколку одредени финансиски инструменти од оваа категорија се продадат пред нивниот договорен рок на достасување (предвремени продажби), тоа не е директен показател за промената на деловниот модел на Групата. Во случај на предвремени продажби на овие средства, Групата треба да направи анализа дали настанала промена на деловниот модел на Групата за овие финансиски средства, при што треба да се земат предвид податоците за фреквенцијата, периодите и обемот на продажбите; причините за продажбите (пример влошен кредитен ризик, продажба поради управување со ликвидноста и сл.)
- **финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка**, односно финансиски средства се чуваат за наплата на договорните парични текови (главница и камата) и/или за продажба; Имајќи предвид дека овие финансиските средства Групата ги држи заради управување со ликвидноста, одржување на одреден каматен профит, заради усогласување на рочноста (траењето) на финансиските средства со рочноста (траењето) на финансиските обврски коишто се извор на тие финансиски средства, и слично.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски (продолжение)

- **финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех**, односно финансиските средства кои се чуваат со цел тргување и остварување добивка од промените во објективната вредност на средството. Ова е и резидуална категорија, односно Групата во оваа категорија ги класификува и сите оние финансиски средства коишто не ги исполнуваат критериумите на останатите две категории. Имајќи предвид дека овие финансиските средства Групата би ги држела со цел активно и фреквентно тргување со цел остварување на добивка од промените во објективната вредност на средствата, Групата ги управува овие средства со цел реализација на нивната пазарна/објективна вредност и одлуките при управувањето ги носи врз основа на нивната пазарна/објективна вредност.

СППИ тест

Должнички финансиски средства коишто согласно деловниот модел на Групата треба да се класификуваат во категориите на финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност или на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, треба да исполнат уште еден услов - согласно договорните услови на средството, Групата очекува парични текови на одредени датуми „единствено врз основа на отплата на главница и камата“ - СППИ. Во рамки на договорните парични текови, елементот „главница“ го опфаќа износот при првичното одобрување, намален за сите отплати; а елементот „камата“ претставува надомест за временската вредност на парите, кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, административните или услужните трошоци и профитната маргина.

За да е исполнет условот на СППИ, договорните парични текови не треба да вклучуваат било каква изложеност на ризици или променливост кои не претставуваат вообичаен кредитен аранжман (на пример, изложеност на ризик од промена на цените на акции или добра/стоки). Оценката дали е исполнет СППИ условот се прави во валутата во која средството е деноминирано. Условот на СППИ единствено може да се разгледува само за должничките финансиски средства. Оние должнички финансиски средства за кои е оценето дека не го исполнуваат условот на СППИ, Групата ќе ги класифицира како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех и ќе ја мери нивната објективна вредност.

Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави при почетното признавање на секое должничко финансиско средство.

Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави врз основа на договорните услови на инструментот и се земаат во предвид сите парични текови утврдени во договорот. За оние должнички финансиски средства кои произлегуваат од одреден производ за кој Групата има типизиран договор (или договорни услови) кој се применува за сите одделни побарувања по тој производ, Групата анализата дали е исполнет условот на СППИ ја прави на ниво на производ, а не по поединечно финансиско средство.

При анализата дали е исполнет условот на СППИ, Групата го зема во предвид и следното:

- за финансиските средства кои имаат различна каматна стапка од онаа којашто вообичаено се применува на исти или слични финансиски инструменти, Групата прави споредба помеѓу недисконтираните парични текови на анализираното финансиско средство и недисконтираните парични текови на финансиско средство со ист кредитен квалитет и со исти договорни услови, освен каматната стапка (т.н. „benchmark“ инструмент). Доколку разликата помеѓу паричните текови на двата инструменти е значајна, анализираниот инструмент не го исполнува условот на СППИ и се класифицира и мери по објективна вредност преку Билансот на успех;
- за финансиските средства за кои регулаторот пропишува максимална вредност на каматната стапка која не смее да се надмине, се смета дека го исполнува условот на СППИ;

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски - (продолжение)

СППИ тест (продолжение)

- за финансиските средства за кои согласно со договорните услови е предвидена минимална/максимална вредност под/над која каматната стапка не може да падне/надмине, се смета дека го исполнуваат условот на СППИ;
- за финансиските инструменти чијашто каматна стапка периодично се усогласува за стапката на инфлација, се смета дека го исполнуваат СППИ условот;
- за финансиските средства за кои со договорните услови е предвидена промена на каматната стапка доколку настане промена на кредитната способност на клиентот (уредено во договорот дека се следи преку кој било показател за кредитната способност на клиентот, како на пр.: неплаќање на договорните обврски во одреден рок, влошување/подобрување на интерната или регулаторната категорија на ризик, надминување на одредена вредност на одреден/и финансиски показател/и за работењето на клиентот и сл.), се смета дека го исполнуваат условот на СППИ;
- за финансиските инструменти одобрени во денари со валутна клаузула, се смета дека го исполнуваат СППИ условот (доколку и останатите карактеристики на инструментот упатуваат на исполнување на СППИ условот);
- доколку финансискиот инструмент содржи одредена карактеристика поради која СППИ условот не е исполнет, но притоа таа карактеристика има незначително влијание на договорните парични текови на средството (анг. „de minimis feature“), Групата смета дека СППИ условот е исполнет;
- доколку финансискиот инструмент содржи одредена карактеристика која би ги изменила договорните парични текови на средството само доколку настане одреден исклучително редок настан со мала веројатност да се случи, Групата смета дека е исполнет условот на СППИ;
- доколку договорните услови на финансискиот инструмент предвидуваат можност за предвремена отплата и доколку износот кој би се наплатил во случај на предвремена отплата го претставува износот на ненаплатената главница и достасаната ненаплатена камата, како и разумен надомест за предвременото раскинување на договорот (до 5% од предвреме отплатениот износ), Групата смета дека СППИ условот е исполнет;
- доколку договорните услови на финансискиот инструмент предвидуваат можност за продолжување на рокот на достасување и доколку паричните текови и во продолжениот период на достасување го исполнуваат условот на СППИ (може да вклучуваат и разумен надомест за продолжувањето на периодот на достасување), Групата смета дека СППИ условот е исполнет.

Во случај на измена на договорните парични текови на постоечко финансиско средство, Групата на датумот на изменувањето повторно оценува/проверува дали е исполнет условот на СППИ со новите изменети договорни услови и соодветно го класифицира финансиското средство.

Прекласификација

Прекласификација на должничките финансиски средства од една во друга категорија е можна само доколку дојде до промена на деловниот модел на Групата за управување со тие средства. Прекласификациите се прават во ретки случаи кога промената на деловниот модел има значајно влијание на деловните операции на Групата, кога промената е поради промена на надворешни или внатрешни фактори кои имаат значајно влијание на активностите на Групата и сл. Одлуката за промена на деловниот модел ја носи раководството на Групата. Доколку настане промена на деловниот модел, Групата мора да ги прекласификува сите финансиски средства од една во друга категорија. Во вакви случаи, прекласификуваните средства продолжуваат да се мерат соодветно со принципите на новата категорија од тој датум проспективно, односно не се прави корекција на сите дотогаш признаени добивки или загуби.

Прекласификација на сопственичките финансиски средства од една во друга категорија не е дозволена.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски - (продолжение)

Принципи на мерење на вредноста

Групата користи два принципи на мерење на вредноста на средствата и обврските:

- принцип на мерење по амортизирана набавна вредност и
- принцип на мерење по објективна вредност.

Амортизирана набавна вредност на финансиско средство или финансиска обврска е износ по кој се мери средството или обврската земајќи го во предвид:

- износот при почетното признавање;
- намален за отплатите на главница;
- намален или зголемен за износот на акумулирана амортизација со употреба на методот на ефективна каматна стапка, за секоја разлика помеѓу износот при почетното признавање и износот при достасувањето и
- намален за исправката на вредноста поради оштетување или ненаплатливост.

Ефективната каматна стапка е еднаква на стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи и одливи од инструментот до датумот на крајна достасаност на инструментот или за пократок временски период, доколку е тоа соодветно. Мерењето со употреба на методот на ефективна каматна стапка овозможува амортизирање на набавната вредност на финансискиот инструмент и на приходот/расходот од камата во периодот на очекувано достасување на инструментот. При пресметка на ефективна каматна стапка, се земаат во предвид:

- сите очекувани идни парични текови;
- сите платени и/или наплатени провизии и надомести кои претставуваат составен дел од ефективната камата на финансиското средство или обврска (надомести за оценка на финансиската состојба на клиентот, за посредување при договарање на условите на финансискиот инструмент, надомести за поднесување барање и обработка на барањето за одобрување на кредити, надомести за повлекување на средствата по финансискиот инструмент, редовен месечен надомест за управување со кредитот до крајното достасување на кредитот којшто се задолжува и се наплатува во истиот момент со задолжувањето и наплатата на редовната договорна камата и слично);
- трансакциските трошоци кои се директно поврзани со трансакцијата (надомести и провизии платени на продажни агенти, советници, брокери, дилери, надомести на регулаторни тела, платени даноци и царини и слично) и
- премиите и/или дисконтите одобрени на финансискиот инструмент.

При пресметувањето на ефективната каматна стапка, Групата не ја зема предвид исправката на вредноста (загубите поради оштетување) на финансискиот инструмент.

Мерењето по објективна вредност претпоставува дека средството или обврската се разменуваат помеѓу пазарни учесници, во вообичаена трансакција, според тековните пазарни услови на датумот на мерење. Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски - (продолжение)

Принципи на мерење на вредноста (продолжение)

Активен пазар е пазарот на кој се вршат трансакции со средството или обврската со доволна фреквенција и обем, за да обезбедат ценовна информација за средството или обврската. Соодветната котирана пазарна цена за средството или обврската е онаа што е во рамките на распонот помеѓу куповната и продажната цена, а којашто најдобро ја претставува објективната вредност во соодветните услови. Вообичаено се употребува тековната: куповна цена за средството коешто се чува или за обврската којашто треба да се издаде, односно продажна/понудена цена за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува; просечната пазарна цена или друга цена согласно со вообичаената, прифатена пазарна практика.

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Групата за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, применува техники на вреднување за коишто има најмногу расположливи податоци, давајќи им предност на податоците коишто можат да се потврдат на пазарот. Вообичаени техники на вреднување во Групата се: пазарен пристап (се користат котираны цени или други релевантни информации од пазарни трансакции со исти или слични средства или обврски) и приходен пристап (дисконтирана вредност на тековните пазарни очекувања за идните износи (парични приливи или приходи и расходи) од средството или обврската). При примената на техниките за вреднување, Групата:

- користи информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за истиот финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за истиот финансиски инструмент, тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);
- ако не може да се добие информација за објективната вредност на финансискиот инструмент од пазарите, тогаш за одредување на објективната вредност на финансискиот инструмент се употребуваат податоци коишто не можат да се потврдат на пазарите.

Групата ја мери/утврдува објективната вредност на сопственичките инструменти кои немаат тргувана цена на активен пазар и дериватите што се поврзани со нив и коишто мора да се подмират со испорака на вакви некотирани сопственички инструменти. Групата ја утврдува објективната вредност со примена на метод кој најдобро ја одразува објективната вредност на сопственичкиот инструмент. За вложувањата на Групата во сопственички инструменти на одредени специфични институции, за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Групата ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

Загуби поради оштетување

Групата, најмалку на месечна основа, проценува дали постојат објективни докази за оштетување на финансиските средства кои не се мерат според објективна вредност преку билансот на успех или на група на финансиски средства. Финансиските средства се оштетени кога постојат објективни докази дека оштетувањето настанало по почетното признавање на средството, и истото има влијание на идните парични текови кои можат веродостојно да се проценат.

Групата издвојува загуби поради оштетување согласно Одлуката на НБРСМ за управување со кредитниот ризик.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски - (продолжение)

Принципи на мерење на вредноста (продолжение)

Загуби поради оштетување (продолжение)

Групата анализира докази за оштетување за кредитите и побарувањата и хартиите од вредност на поединечна основа.

Објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се оштетени може да вклучува доцнење или неисполнување на обврските на должникот, реструктурирање на кредитот од страна на Групата според поповолни услови кои Групата инаку не ги одобрува, индикации дека должникот или издавачот на хартиите од вредност банкротирале, исчезнување на активен пазар за хартиите од вредност, или други воочливи информации за група на средства како што се негативни промени во платежниот статус на должникот или издавачот на хартиите од вредност во групата, или економски услови кои соодветствуваат со неисполнување на обврските на групата.

Загуба поради оштетување на средствата евидентирани по амортизирана набавна вредност се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средствата. Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех и се рефлектирани во сметката за исправка на вредност за кредити и аванси. Каматата на оштетените средства продолжува да се признава преку амортизација на дисконтот. Доколку во наредниот период износот на загубата поради оштетување се намали, загубата се анулира низ билансот на успехот.

Загубите поради оштетување на вложувањата расположливи-за-продажба се признаваат со пренесување на кумулативната загуба која е признаена директно од главнината во билансот на успех. Кумулативната загуба која се пренесува од главнината во билансот на успех е разлика помеѓу набавната вредност, намалена за сите исправки на вредност претходно признаени во билансот на успех. Промените во посебната резерва како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камата.

Доколку во последователен период, објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба должнички инструменти се зголеми и зголемувањето може да биде објективно поврзано со настан кој се случил откако загубата поради оштетување била призната во билансот на успех, загубата се анулира низ билансот на успех. Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се признава директно во главнина.

Депризнавање

Групата ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кои се креирани или задржани од Групата се признава како посебно средство или обврска. Групата ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски - (продолжение)

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојбата само кога Групата има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се презентираат на нето основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити чувани во Народната Банка на Република Северна Македонија („НБРСМ“), депозити по видување кај банките, како и високоликвидните финансиски средства со оригинален рок на достасаност од три или помал од три месеци, кои се предмет на незначителен ризик од промена на нивната објективна вредност.

Паричните средства и паричните еквиваленти се евидентираат по амортизирана набавна вредност во билансот на состојба.

Средства и обврски за тргување

Средства и обврски за тргување се оние средства и обврски кои Групата ги стекнува главно со цел продажба или повторно откупување во блиска иднина, или кои ги чува како дел од портфолио за остварување на добивка во краток рок.

Средствата и обврските за тргување почетно се признаваат и последователно се мерат по објективна вредност во билансот на состојба, а трансакциските трошоци при почетното признавање директно се признаваат во билансот на успех. Сите промени во објективната вредност се признаваат како дел од нето приходи од тргување во билансот на успех. Средствата и обврските за тргување не се рекласификуваат последователно по нивното почетно признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или предвидливи плаќања кои не се котирали на активен пазар и кои Групата нема намера да ги продаде веднаш или во блиска иднина.

Кредитите и побарувањата почетно се признаваат по објективна вредност плус инкременталните директни трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(viii) Финансиски средства и обврски - (продолжение)

Вложувања

Вложувањата почетно се искажуваат по нивната објективна вредност плус, во случај на хартии од вредност кои не се мерат според објективна вредност преку билансот на успех, инкременталните директни трансакциони трошоци и последователно се мерат во зависност од нивната класификација.

Вложувања чувани до достасување

Средствата чувани до достасување се финансиски средства со фиксни или одредени периоди на отплата и со фиксно достасување кои Групата има намера и можност да ги чува до периодот на достасување.

Средствата чувани до достасување се проценуваат по амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна камата. Продажба или рекласификација на значителен износ на средствата чувани до достасување далеку од нивниот период на достасување ќе предизвика рекласификација на сите средства чувани до достасување како расположливи-за-продажба, а Групата нема да може да класификува вложувања како чувани до достасување во тековната и следните две години.

Постојат некои исклучоци од ова правило, и тоа:

- Предвреме продадените или прекласифицирани средства се блиску до крајниот период на достасување, така што промените во пазарните каматни стапки имаат незначителен ефект на објективната вредност на финансиските средства.
- Групата ја наплатила скоро целата оригинална главница на финансиското средство преку отплатите, согласно со амортизациониот план, или претплатите или
- Се однесуваат на изолиран настан кој не се повторува и кој е надвор од контрола на Групата.

Вложувања расположливи-за-продажба

Вложувања расположливи-за-продажба се финансиски средства кои не се чуваат заради тргување, кои не се одобрени од Групата, ниту се чуваат до периодот на достасување. Инструментите расположливи-за-продажба ги вклучуваат државните записи, обврзниците издадени од државата и вложувањата во сопственички инструменти.

Вложувањата расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок за финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, коишто се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување.

Приходот од камата се признава во билансот на успех со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Приходот од дивиденда се признава кога на Групата ќе и биде утврдено правото да се прими плаќањето. Добивките или загубите од курсни разлики на должничките инструменти расположливи-за-продажба се признаваат во билансот на успех.

Промените во објективната вредност на вложувањата расположливи-за-продажба се евидентираат во капиталот се додека вложувањата не се продадени или оштетени, при што кумулативните добивки или загуби од капиталот се признаваат во билансот на успех.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(ix) Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства вклучуваат недвижности и опрема кои се стекнати преку постапка на преземање како би се исполниле обврските на комитентите, целосно или делумно, за соодветниот кредит и истите се прикажани во ставката преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (преземени средства). Преземените средства почетно се признаваат по пониската од проценетата вредност, намалена за очекуваните трошоци за продажба кои ќе паднат на товар на Групата и вредноста на преземеното средство наведена во актот донесен од страна на Извршителот во постапката за присилна наплата, од кој произлегува правниот основ за стекнување на правото на сопственост. Проценетата вредност се определува од страна на овластен проценител.

На датумот на почетното признавање на средството, Групата е должна согласно Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања во билансот на состојба да ја намали вредноста на преземеното средство како оштетување во износ од најмалку 20% од вредноста по која средствата почетно се признаваат.

Доколку износот на затворената исправка на вредност/посебна резерва е поголем од оштетувањето од претходниот пасус, Групата ја признава оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

По почетното признавање, најмалку еднаш во период од дванаесет месеци Групата врши проценка на преземеното средство и утврдува разлика со сметководствената вредност. Во исто време Групата пресметува 20% од нето вредноста на преземеното средство и го споредува со разликата помеѓу проценетата и сметководствената вредност. Поголемиот износ го признава во билансот на успех како загуба за оштетување.

Во случај на пренамена на преземено средство во основно средство коешто служи на Групата во работењето, вредноста по која ќе се евидентира основното средство е по пониската од последната важечка проценка извршена од страна на овластен проценител и од сметководствена вредност на средството на датумот на преземање (согласно со Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања).

(x) Недвижности и опрема

Признавање и мерење

Недвижностите и опремата се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување, доколку има.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Набавениот софтвер кој е неопходен за функционирање на соодветната опрема се признава како дел од таа опрема.

Кога делови од ставките од недвижности и опрема имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Групата и трошоците на истото може да се измерат веродостојно. Трошоците на секојдневното одржување на недвижностите и опремата се признаваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(х) Недвижности и опрема (продолжение)

Амортизација

Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот употребен век на траење.

Годишните стапки на амортизација, според нивниот употребен век на траење, за тековниот и претходниот период се како што следи:

	%
Градежни објекти	2,5
Опрема	10 – 25

Вложувањата во недвижности и опрема земени под закуп се амортизираат по пониската од употребен век на траење и времетраењето на договор за закуп.

Методот на амортизација, корисниот век на употреба и остатокот на вредноста се преоценуваат на секој датум на известување.

(xi) Нематеријални средства

Мерење и признавање

Нематеријалните средства набавени од Групата се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулирани загуби поради оштетување, доколку има.

Последователни издатоци

Последователни издатоци за нематеријални средства се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска полезност вклучена во специфично средство на кое се однесуваат. Сите останати издатоци се признаваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата се признава по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот употребен век на траење.

Годишните стапки на амортизација, според нивниот употребен век на траење, за тековниот и претходниот период се како што следи:

	%
Софтвер	25
Лиценци	25

Методот на амортизација, корисниот век на употреба и остатокот на вредноста се преоценуваат на секој датум на известување. Нематеријалните средства во подготовка не се амортизираат.

(xii) Средства земени под наем - наемател

Наеми со кои се пренесуваат суштински сите ризици и награди својствени за сопственоста на изнајменото средство се класифицирани како финансиски наеми. При отпочнување на наемот, финансискиот наем се евидентира по понискиот износ од објективната вредност и сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Последователно, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика на Групата за тоа средство.

Останатите наеми се оперативни наеми и изнајмените средства не се признаваат во Билансот на Состојба на Групата.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(xiii) Загуби поради оштетување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Групата се разгледуваат на секој датум на изготвување на билансот на состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за оштетување. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради оштетување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместувачкиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството.

Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува која што генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од објективната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради оштетување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради оштетување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во оценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради оштетување на средството во претходните години.

(xiv) Депозити, обврски по кредити

Депозитите и обврските по кредити се извори на финансирање на Групата.

Депозитите и обврските по кредити, почетно се искажуваат по нивната набавна вредност, којашто претставува објективна вредност на примениот надомест, зголемена за трансакциските трошоци. Последователно се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

(xv) Резервирања

Резервирање се признава во билансот на состојба кога Групата како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Групата за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците, специфични за обврската.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(xv) Резервирања (продолжение)

Резервирање за неповолни договори се признава кога очекуваните користи од договорот за Групата се помали од неизбежните трошоци за исполнување на обврските според договорот. Резервирањето се утврдува по сегашната вредност од пониската вредност од очекуваните трошоци за откажување на договорот и сегашната вредност на очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред да се утврди резервација, Групата признава загуба поради оштетување на средствата поврзани со договорот.

(xvi) Користи за вработените

Планови за дефинирани придонеси

Групата плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на македонските закони. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Групата нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Групата признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Групата има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Групата признава обврска и расход по основ на приватно здравствено осигурување на годишно ниво.

Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива Групата исплаќа две просечни месечни нето плати по работник, исплатени во Република Северна Македонија во претходните три месеци на вработените во моментот на заминување во пензија Долгорочните користи за вработените се дисконтираат за да се утврди нивната нето сегашна вредност. Групата нема дополнителна обврска за плаќање по овој основ.

(xvii) Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Инкременталните трошоци директно поврзани со издавање на обични акции и опции на акции се признаваат како намалување од капиталот.

Откуп на сопствени акции

Кога Групата откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како намалување во капиталот. Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат негативна ставка во вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премии од акции.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

ВОВЕД (продолжение)

(в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

(xviii) Заработка по акција

Групата презентира основна и разводнета заработка по акција за своите обични акции. Основната заработка по акција се пресметува со делење на добивката или загубата којашто им припаѓа на сопствениците на обични акции на Групата со пондерираниот просечен број на обични акции во периодот. Разводнетата заработка по акција се пресметува со корегирање на добивката или загубата која припаѓа на имателите на обични акции и пондерираниот просечен број на акции во текот на периодот за ефектот на сите разводнувачки потенцијални обични акции.

(xix) Известување според сегменти

Оперативниот сегмент претставува компонента на Групата што може да се разграничи и кој што е ангажиран или во обезбедување на производи или услуги (деловен сегмент), или во обезбедување на производи или услуги во одредени економски области (географски сегменти) и е подложен на ризици и награди различни од оние на другите сегменти. Резултатите од работење се редовно разгледувани од страна на Надзорниот одбор на Групата со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности и за кои стојат на располагање дискретни финансиски информации.

Групата примарно известува по деловни сегменти. Идентификувани се следните главни сегменти, работа со население, корпоративно банкарство, работа со хартии од вредност и неалоцирано. Основните информации по сегменти се темелат на интерно изработена извештајна структура по деловни сегменти.

(xx) Вонбилансна евиденција

Групата води вонбилансна евиденција за извршени трансакции кои во моментот не ги исполнуваат критериумите за признавање како средство или обврска, а кои можат да создадат идни приливи и одливи на средства и кои претставуваат извор на информации за работењето, за утврдувањето на ризикот од работењето и евентуалните идни обврски. Оваа евиденција ги опфаќа следниве ставки: издадени непокриени платежни и чинидбени гаранции, отворени непокриени акредитиви, авали, акцепти, преземени неотповикливи обврски за кредити, неискористен дел на одобрени рамковни кредити, неискористени лимити на кредитни картички, неискористени пречекорувања по тековни сметки, и други облици на гаранција врз чија основа можат да настанат обврски за плаќање и побарувања од страна на Групата како и друга книговодствена евиденција која за неа не претставува посебен ризик (евиденција на отпишани побарувања, покриени акредитиви, покриени гаранции и сл.). Вонбилансната евиденција се евидентира на денот на случување на настанот.

ВОВЕД (продолжение)

(г) Употреба на оценки и проценки

Значајни проценки при примената на сметководствените политики

Значајните сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики се презентирани подолу:

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење на интерни техники за вреднување. Тие вклучуваат користење на методи на сегашна вредност, модели врз основа на параметри кои се достапни. Сите модели на вреднување најпрво се потврдуваат пред да бидат користени како основа за финансиско известување и периодично се разгледуваат од страна на квалификуван персонал кој што е независен во однос на областа за која е креиран моделот. Каде што е можно, Групата ги споредува вреднувањата добиени од различните модели со оние кои котираат на активни пазари на слични инструменти, и со стварните вредности кога истите се реализираат, со цел понатаму да ги потврди и стандардизира моделите. Голем број на различни фактори се вклучени во моделите, вклучувајќи стварни или проценети пазарни цени и стапки, како што се временска вредност и непостојаност, пазарни услови и ликвидност. Групата ги применува моделите конзистентно од еден до друг период, обезбедувајќи споредливост и континуитет на вреднувањата низ периодите, но оценката на објективната вредност инхерентно инволвира значаен степен на проценување.

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купување и продажба на побарувањата и другите финансиските средства и обврски, за кои не постојат официјално објавени пазарни цени.

Раководството врши проценка на вкупната изложеност на ризик така што кога е проценето дека постојат навестувања дека евидентираната сметководствена вредност нема да може да биде реализирана, во тој случај се признава резервација. Според мислењето на раководството, искажаните сметководствени вредности на средствата кои не котираат на активниот пазар всушност ги претставуваат највалидните и најкорисните вредности за известување кои важат под сегашните пазарни околности.

Исправка на вредноста на кредитите

Групата месечно врши анализа на кредитната изложеност со цел да се процени дали постојат индикации за оштетување на кредитите. Во одредувањето дали загубата поради оштетување треба да се евидентира во консолидираниот биланс на успех, Групата донесува оценка за тоа дали постојат некои видливи показатели кои укажуваат на намалување на идните парични текови од кредитното портфолио пред намалувањето да биде идентификувано на поединечниот кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува видливи показатели кои укажуваат дека постојат негативни промени во способноста за плаќање на кредитот од страна на кредитокорисникот или неможноста за плаќање е резултат на неповолните економски состојби во земјата кои директно влијаат врз способноста на кредитокорисникот да ги подмири своите обврски во предвидениот рок. Групата користи проценки врз основа на историското искуство за загуби кои се однесуваат на средства кои имаат карактеристики на кредитен ризик и постоење на објективен доказ за оштетување кои се слични на оние во портфолиото кога ги планира идните парични текови. Методологијата и претпоставките користени за проценка на износот и времето на идните парични текови се анализира на редовна основа со цел да се намалат разликите меѓу проценетата загуба и искуството од стварните загуби.

ВОВЕД (продолжение)

(г) Употреба на оценки и проценки (продолжение)

Значајни проценки при примената на сметководствените политики (продолжение)

Корисен век на материјалните и нематеријалните средства

Раководството на Групата го одредува проценетиот корисен век и соодветниот трошок за амортизација на материјалните и нематеријалните средства. Соодветноста на проценетиот корисен век се анализира на годишно ниво или секогаш кога постојат индикации за значајни промени во користените претпоставки, како што се предвидениот технолошкиот развој, факторите кои влијаат на економијата во поширокото опкружување и индустријата.

АктUARски претпоставки за дефинираните планови за користи на вработените

Евентуалните трошоци кои Групата би ги имала по основ на дефинираните планови зависат првенствено од вистински очекуваните идни искуства а особено од промената на дисконтната стапка и зголемувањето на платите. Други фактори исто така можат да ја променат вкупната обврска по оваа основа како што се бројот на вработените кои предвреме ја напуштаат Групата во однос на пензионирањето и бројот на нови вработени.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

На датумот на известување се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Подружницата, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Подружницата обрнува посебно внимание на тековните трендови. Во почетните години на работењето на Подружницата во недостиг на информации за правење на реални проценки за развојот на штетите, користи повнимателни претпоставки.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети ("ИБНР") генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Подружницата располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Подружницата дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета. Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

ВОВЕД (продолжение)

(г) Употреба на оценки и проценки (продолжение)

Значајни проценки при примената на сметководствените политики (продолжение)

Резерви по договори за осигурување (продолжение)

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на известување.

Методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Подружницата има обврски по сите настанати осигурани настани за време траењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Подружницата да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Клучна претпоставка при оценките на Подружницата е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз оценките се користи расудување.

(д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки

Не постојат промени во сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки во приложените финансиски извештаи.

ВОВЕД (продолжение)

(f) Усогласеност со законската регулатива

Групата ги извршува своите активности во согласност со законската регулатива во Република Северна Македонија како и подзаконските акти пропишани од Народна банка на Република Северна Македонија и други регулатори.

- На 20.03.2023 година од страна на НБРСМ беше доставено Известување за вршење тематска теренска контрола со Бр.23-10582/1, примено во Банката 22.03.2023 година со број 02-9789/1. Контролата го опфати постигнатото целно ниво на подготвеност на Банката од напади од дигиталниот простор. По завршување на контролата од НБРСМ беше доставен Извештај од тематска теренска контрола ПТ број 23-32496/1 од 02.10.2023 заведен во Банката под број 02-32005/1 од 03.10.2023 година на кој Банката достави Информација и Акциски план по наодите констатирани со тематската теренска контрола, по кои ќе се постапува и ќе се известува НБРСМ.
- На ден 04.09.2023 година од страна на НБРСМ доставено беше Известување за вршење непосредна теренска контрола со Бр.11-29733/2, примено во Банката на 06.09.2023 година со број 02-28782/1. Контролата ја опфати усогласеноста на интерните акти и процедури на Банката со законската и подзаконска регулатива во делот на работењето со готовина, како и нивна соодветна примена во работењето на Банката. По завршување на контролата од страна на НБРСМ беше доставен Записник на кој Банката имаше Приговор. По завршување на постапката на достава на Приговорот, Записникот на НБРСМ ПТ бр.11-29733/10 од 06.11.2023 година стана конечен.
- На 26.10.2023 година од страна на НБРСМ доставено беше Известување за вршење делумна теренска контрола со ПТ број 17-35214/1, примено во Банката на 27.10.2023 година со број 02-34873/1. Контролата ги опфаќа стратегијата и деловните планови, организациска поставеност и корпоративно управување, општа рамка за управување со одделни ризици и процеси, систем за известување, стрес тестирање, нов производ и ИТ апликации, внатрешна и надворешна ревизија, кредитен ризик, ликвидносен ризик, ризик од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности, системот за спречување перење пари и финансирање на тероризам и правниот ризик. Теренскиот дел на контролата во Банката започна на 20.11.2023 година. До издавањето на овие финансиски извештаи не е доставен записник од НБРСМ во врска со оваа контрола.

Со состојба на денот на консолидираните финансиски извештаи не постои неусогласеност со регулативата пропишана од НБРСМ во однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција.

- Според пресметката на капиталот (образец КС) со состојба на 31 декември 2023 година капиталот на Подружницата изнесува 457.434.944 денари, односно Подружницата има вишок на средства во однос на Гарантниот фонд во износ од 272.349.944 денари (31 декември 2022 година: недостаток 27.752.316 денари).
- Според истиот образец, Подружницата констатира вишок на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) во износ од 337.382.835 денари. Врз основа на образецот (ВТР) Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви, евидентиран е вишок на средства на Подружницата за покривање на техничките резерви во износ од 95.308.630 денари.

ВОВЕД (продолжение)

(е) Обелоденувања за управување со ризиците

Описот, квалитативните и квантитативните информации за поделните ризици се детално обелоденети во белешка 2. Управување со ризици.

(ж) Настани по датумот на Билансот на Состојба

Настани по датумот на билансот на состојба се настаните, поволни и неповолни, кои се случуваат помеѓу датумот на билансот на состојба и датумот кога консолидираните финансиски извештаи се одобрени за издавање. Доколку постои доказ за услови кои постоеле на датумот на билансот на состојба, Групата ги коригира консолидираните финансиски извештаи. Групата не прави корекција на консолидираните финансиски извештаи за настани по датумот на билансот на состојба, за кои услови се појавиле по датумот на билансот на состојба.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

	по објективна вредност преку консолидираниот биланс на успех		по објективна вредност преку консолидираната останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2023 (тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	21.290.769	21.290.769
Средства за тргување	61.591	-	-	-	-	61.591
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	355.357	355.357
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	62.022.363	62.022.363
Вложувања во хартии од вредност	-	-	9.627.768	46.888	373.668	10.048.324
Останати побарувања	-	-	-	-	1.333.229	1.333.229
Вкупно финансиски средства	61.591	-	9.627.768	46.888	85.375.386	95.111.633
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	8.600.728	8.600.728
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	66.520.060	66.520.060
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	4.549.750	4.549.750
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	1.132.831	1.132.831
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	80.803.369	80.803.369

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

	по објективна вредност преку консолидираниот биланс на успех		по објективна вредност преку консолидираната останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2022 (претходна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	14.795.532	14.795.532
Средства за тргување	66.775	-	-	-	-	66.775
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	275.774	275.774
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	56.558.205	56.558.205
Вложувања во хартии од вредност	-	-	7.933.708	47.951	251.739	8.233.398
Останати побарувања	-	-	-	-	1.126.719	1.126.719
Вкупно финансиски средства	66.775	-	7.933.708	47.951	73.007.969	81.056.403
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	7.294.936	7.294.936
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	56.809.798	56.809.798
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	5.020.716	5.020.716
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	900.528	900.528
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	70.025.978	70.025.978

2. Управување со ризиците

Република Северна Македонија е мала и отворена економија, и согласно тоа, шоковите во глобалната економија брзо се прелеваат и кај нас. Стратешката определба за што побрзо придвижување во евроатланските интеграции, отворањето на преговорите за членство во Европската Унија уште повеќе ќе ја зголеми чувствителноста на шоковите и брзината со која истите се прелеваат во домашната економија. Исто така, треба да се има предвид дека актуелната стратегија на монетарната политика во Република Северна Македонија на таргетирање на девизниот курс има одредени слабости како што е неможност да се амортизираат одредени домашни шокови, или шокови кои се пренесени од земјата чија валута се користи како сидро. Во вакви услови, се претпоставува дека одговорот на ефектите што би ги предизвикала глобалната криза во нашата економија би опфатиле спроведување на делумно експанзивна фискална политика, а од друга страна водење на рестриктивна монетарна политика со покачување на референтната каматна стапка заради заздување на високата инфлација. Зголемувањето на референтната каматна стапка започна од Април 2022 година и се случи во неколку наврати во 2023 година, како потреба за стабилизација на инфлацијата и инфлациските очекувања, што ги влошува условите за финансирање и ја намалува побарувачката за нови кредити, а за дел од постојните должници се зголемува товарот за отплата на долгот, со што расте и кредитниот ризик.

Улогата на најзначајни фактори на ризик ја имаат подолготрајното задржување на високата инфлација, ефектите од досегашното затегнување на монетарната политика во домашни и светски рамки, евентуалното задржување на високите каматни стапки и влошување на финансиските услови со негативни ефекти врз стабилноста на финансиските пазари и задолженоста, како и зголемените геополитички тензии и трговски ограничувања кои предизвикуваат високи неизвесни ефекти пред се војната во Украина и случувањата на Блискиот Исток кои не стивнуваат.

Согласно најновиот макроекономски контекст, се очекува растот на БДП да достигне до 3% во 2024 година, односно истиот ќе забрза во 2024 година искачувајќи се на 4%. Се очекува позитивен придонес на домашната потрошувачка поддржана од растот на потрошувачката на населението и на бруто-инвестициите. Истовремено, се очекува и посилен динамички кај расположливиот доход.

Оценките за раст кај увозните цени се задржуваат со што стапката на инфлација во 2024 година се проектира на ниво од 3,5%, односно би се намалила до ниво од 2% во 2025 година. Тоа во најголем дел се должи и на надолни придвижувања на светските цени на примарните производи и ефектите од затегнувањето на монетарната политика кои секогаш се појавуваат со одредено временско задоцнување. Проектираното намалување на инфлацијата се должи на претежно натамошен пад на берзанските цени на храната и нафатата. Ризиците околу неизвесноста во поглед на идните движења на инфлацијата се поврзани со светските цени на храната и енергијата, геополитичките тензии како и со мерките кои влијаат на агрегатната побарувачка во домашната економија.

Групата главно е изложена на следниве финансиски ризици:

- кредитен ризик,
- ризик на ликвидност и
- пазарни ризици.

Оваа белешка претставува информација за изложеноста на Групата на секој од овие ризици, целите, политиките и начините за мерење и управување со ризиците на Групата.

2. Управување со ризиците (продолжение)

Рамка на управување со ризици

Клучната цел на управувањето со ризиците во Халк банка Скопје е сеопфатно управување, проценка и следење на ризиците во рамките на Групата. Групата е фокусирана на развојните активности, знаењето и компетенциите во управувањето со ризиците и кон континуираното надградување на културата на ризик и свесност во целата организација. Со цел да се подобри сеопфатниот пристап за управување со ризици, дефиниран е одржлив профил на ризик, воспоставена е соодветна организациска структура, додека работните процедури, моделите и алатките за управување со ризици постојано се ревидираат и се надградуваат. Групата континуирано ги надградува и модернизира процедурите и процесите за управувањето со ризиците, а истовремено спроведува соодветни и редовни обуки за ризици и курсеви за едукација на вработените од деловните и другите организациони единици.

Генерално, рамката за управување со ризиците во Групата опфаќа следниве активности:

- редовно да ги идентификува, проценува и оценува ризиците преку процес на идентификување на ризиците;
- управување и следење на ризиците на кои е изложена Групата;
- дефинира стратешки ориентации за управување со ризици во рамките на стратегијата за ризик и поставува ограничувања во апетитот за ризик на Групата и истите ги вклучува во процесот на утврдување на интерна ликвидност (ПИЛ), процесот на утврдување на интерниот капитал (ПИК), Планот за опоравување и Деловната стратегија;
- постојано ги развива и надградува своите модели и методологии за управување со ризици, вклучително и системи за стрес-тестирање, стрес-тестирање наназад и системи за рано предупредување;
- има соодветна структура за донесување одлуки, линии на одбрана и способности за истото;
- управува со активностите на реструктурирање и workout на професионален, ефикасен начин за максимизирање на вредноста.

Апетитот на ризик на Халк Банка Скопје претставува нејзин главен стратешки документ. Апетитот на ризик претставува агрегатно ниво и видови на ризик што Групата како финансиска институција е подготвена да ги преземе или да ги избегне во рамките на својот капацитет за превземање на ризик, во насока на постигнување на стратешките цели дефинирани во Деловната стратегија.

Апетитот за ризик претставува главен и важен елемент на процесот на стратешко донесување одлуки во рамките на Групата. Поради тоа, Апетитот за ризик е меѓусебно поврзан со други процеси и документи поврзани со управувањето со ризиците во Групата како што се Стратегијата за управување со ризици, ПИК, ПИЛ, Планот за опоравување и останатиот лимит систем и основа за повеќегодишно планирање на буџетот и финансиските проекции на Групата. Преку преглед на својата стратегија и деловен модел, соодветно корпоративно управување и управување со ризици и анализата спроведена како дел од ПИК, ПИЛ и Планот за опоравување, Групата ја проценува постојаната целисходност и одржливост на својот деловен модел.

Рамката за апетит на ризик го поставува профилот на ризик на Групата и претставува дел од процесот на спроведување на стратегијата и утврдување на преземените ризици во однос на вкупниот капацитет на ризик. Во овој поглед, рамката за апетит на ризик е целосно поврзана со деловната стратегија и основата за управување со ризици, управувањето со финансии и капиталот, процесите и интерните политики во Групата.

Стратегијата за управување со ризици ја дефинира клучната содржина за претпоставките за ориентација на ризиците со цел да се постигнат среднорочните стратешки цели на Групата. Стратегијата за управување со ризици претставува основа на Апетитот на ризик на Групата и е главен столб на деловната стратегија.

2. Управување со ризиците (продолжение)

Рамка на управување со ризици (продолжение)

Апетитот за ризик е вклучен во ПИК и ПИЛ и нивните резултати се користат во поставувањето, ревизијата и следењето на Апетитот за ризик. Рамката за ПИК и ПИЛ се главните точки за тестирање на лимитите поврзани со капиталните барања, ликвидноста и стрес-тест сценарија.

Понатаму, среднорочните оперативни, финансиски и капитални планови на Групата се утврдени во рамки на дефинираниот Апетит за ризик. Сепак, утврдувањето на расположливиот капитал, структурата на капиталот и правилата за дивиденда во Групата се опфатени во ПИК и Политиката за управување со капитал, кои се усогласени со Апетитот за ризик.

Планот за опоравување е подготвен со цел да се обезбеди финансиската одржливост на Групата. За таа цел Планот за опоравување дефинира неколку можни сериозни сценарија, индикатори, процедури и мерки кои му обезбедуваат на Управниот одбор навремено да ги антиципира заканите по финансиската стабилност во случај на различни видови на проблеми и да ги користи достапните мерки за опоравување со цел враќање на финансиската стабилност на Групата.

Лимитите утврдени во Апетитот за ризик редовно се презентираат во деталната табела (Risk Appetite Dashboard) до релевантните органи на одлучување на Групата. Имено, деталната табела за лимитите за апетитот за ризик (Risk Appetite Dashboard) се презентира на седниците на Одборот за управување со ризици, на седниците на Одборот за управување со средства и обврски и на седниците на Управниот одбор, на месечна основа. Risk Appetite Dashboard се презентира на седниците на Надзорниот одбор (во понатамошниот текст: НО), на квартална основа. Апетитот за ризик, заедно со Стратегијата за управување со ризици и останатите релевантни стратешки документи на Банката се разгледуваат од страна на Одборот за управување со ризици и Управниот одбор, а се одобруваат од страна на Надзорниот одбор на годишна основа, како дел од редовното ревидирање на рамката за управување со ризици. Надзорниот одбор има формирано Управен Одбор и Одбор за управување со ризици, кои се одговорни за развој и следење на политиките за управување со ризик на Банката во нивните одделни области.

Од друга страна, Одборот за ревизија на Групата е одговорен за следење на усогласеноста со политиките и процедурите за управување со ризици, за следење на адекватноста на политиката за управување со ризик во релација со ризиците со кои се соочува Групата. Одборот за ревизија во извршувањето на овие функции е потпомогнат од страна на внатрешната ревизија. Дирекцијата за внатрешна ревизија врши редовни и периодични ревизии на системите за управување со ризици согласно Годишниот план за работа на Дирекцијата за внатрешна ревизија и овие резултати се презентираат до Одборот за ревизија. Дирекцијата за внатрешна ревизија врши периодични ревизии на системите за управување со ризици и на Подружницата.

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Групата доколку клиент или договорна странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски, и воглавно произлегува од дадените кредити и аванси на клиенти и други банки, издадени гаранции и акредитиви и вложувања во хартии од вредност. Со цел управување со ризик Групата ги зема предвид и ги разгледува збирно сите елементи од изложеноста на кредитниот ризик (како индивидуалниот ризик на неисполнување на обврските на должникот, ризик на земја и ризик на одделен сектор).

Управување со кредитниот ризик

Надзорниот Одбор ја делегира својата одговорност за управување со кредитен ризик на Кредитниот одбор на Банката кој ги одобрува сите кредитни изложености до 2.500.000 евра вкупна кредитна изложеност на клиентот и со него поврзаните лица. Над овој износ Кредитниот одбор на Банката може да одобри кредитни изложености до 10% од сопствените средства, само доколку таа изложеност е покриена со депозит. Сите кредитни изложености над 2.500.000 евра, до 25% од сопствените средства на Банката кои не се обезбедени со депозит се одобруваат од Надзорниот одбор. Над делегираните овластувања за одлучување доделени на кредитните одбори на филијалите, кредитните изложености за правни лица до 500.000 евра се одобруваат од Кредитниот одбор за МСП кредити, до ЕУР 350.000,00 од Комбиниран кредитен одбор – за комбинирани изложености на правни и физички лица и Кредитниот одбор за население за кредитни изложености на население до 150.000 евра. Кредитните одбори на филијалите одлучуваат за кредитни изложености на правни лица и население во рамки на делегираниот лимит за одлучување (кредитниот одбор на секоја филијала има посебен лимит за одобрување на кредитни изложености до 100.000 евра).

Контролата на кредитниот ризик на Групата вклучува:

- *Подготвување на кредитни политики* вклучувајќи ги барањата за покриеноста на изложеноста со обезбедување, проценка на кредитната способност на барателот на кредит, класификација според ризична категорија и известување, потребна документација и правни процедури, како и усогласеност со законските барања.
- *Контрола и проценка на кредитниот ризик.* Надлежните Сектори/Дирекции/Филијали ги следат сите кредитни изложености во однос на воспоставените лимити, кредитни политики и процедури кои се однесуваат на кредитирањето.
- *Следење на концентрацијата на изложеноста* по географски и индустриски сегменти (за кредити и аванси), и по издавач, оценка од институции за кредитен рејтинг, ликвидност на пазарот и земја (за вложувања).
- *Класификација на кредитната изложеност на Банката* според степенот на ризик од финансиска загуба со која се соочува Банката и фокусирање на управувањето со ризиците. Системот за класификација се користи при одредување дали загуба за оштетување е потребна.
- *Следење на усогласеноста* со утврдените лимити, вклучувајќи ги тие за индустрии, ризик на земјата и типови производи. Редовно се доставуваат извештаи за кредитната изложеност, класификацијата и исправката на вредност/посебната резерва до Одборот за управување со ризици и соодветно на тоа се преземаат корективни акции.
- Се врши од поодделните организациони делови на Банката како Секторот за кредитирање, филијалите и експозитурите на Банката и Дирекцијата за управување со ризици.

Сите организациони единици вклучени во процесот на кредитирање и управување со кредитниот ризик се должни да ги имплементираат и следат кредитните политики и процедури на Банката. Тие се одговорни и за контрола и следење на кредитното портфолио, како и за надгледување и контрола на сите кредитни ризици. Дирекцијата за Внатрешна ревизија и Дирекцијата за внатрешна контрола, во рамките на редовните ревизии на активностите на Експозитурите/Филијалите на Банката врши контрола и на работењето од областа на кредитирање.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

2.1 А Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	
<i>во илјади денари</i>																			
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	355.357	275.773	56.514.574	53.606.569	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	17.709.541	11.321.646	24.787	37.773	1.034.889	948.266	16.053.662	14.685.282	101.706.425	89.074.000	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(165.437)	(96.936)	-	-	-	-	(879)	(499)	(181)	(243)	(215)	(338)	(12.166)	(31.873)	(178.878)	(129.889)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	355.357	275.773	56.349.137	53.509.633	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	17.708.662	11.321.147	24.606	37.530	1.034.674	947.928	16.041.496	14.653.409	101.527.547	88.944.111	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	6.192.236	3.221.039	-	-	-	-	-	-	8.299	7.899	28.228	11.719	355.706	150.645	6.584.469	3.391.302	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(645.063)	(323.180)	-	-	-	-	-	-	(1.616)	(551)	(2.407)	(1.171)	(38.630)	(20.725)	(687.716)	(345.627)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	5.547.173	2.897.859	-	-	-	-	-	-	6.683	7.348	25.821	10.548	317.076	129.920	5.896.753	3.045.675	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	1.348.601	818.695	-	-	-	-	-	-	8.746	5.868	231.228	188.379	42.079	-	1.630.654	1.012.942	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(1.023.619)	(514.225)	-	-	-	-	-	-	(8.436)	(5.617)	(129.030)	(151.810)	(42.079)	-	(1.203.164)	(671.652)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	324.982	304.470	-	-	-	-	-	-	310	251	102.198	36.569	-	-	427.490	341.290	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	355.357	275.773	64.055.411	57.646.303	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	17.709.541	11.321.646	41.832	51.540	1.294.345	1.148.364	16.451.447	14.835.927	109.921.548	93.478.244	
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(1.834.119)	(934.341)	-	-	-	-	(879)	(499)	(10.233)	(6.411)	(131.652)	(153.319)	(92.875)	(52.598)	(2.069.758)	(1.147.168)	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	355.357	275.773	62.221.292	56.711.962	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	17.708.662	11.321.147	31.599	45.129	1.162.693	995.045	16.358.572	14.783.329	107.851.790	92.331.076	

Реструктурирани кредити

На 31 декември 2023 Групата има реструктурирани кредити вклучени во кредити на и побарувања од други комитенти со вкупна нето сметководствена вредност во износ од 413.899 илјади денари (на 31 декември 2022 година: 478.682 илјади денари).

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Оштетени кредити и хартии од вредност

Оштетени кредити и хартии од вредност се такви кредити и хартии од вредност за кои што Групата врз основа на Одлуката за управување со кредитниот ризик на НБРСМ (“Одлуката”) одредила дека има потреба од издвојување на загуби поради оштетување. Сите кредити се класификувани од А до Д ризична категорија според деновите на доцнење и други критериуми утврдени во истата Одлука.

Достасани, но неоштетени кредити

Кредити и хартии од вредност кај кои договорната камата и главница се достасани, но Групата верува дека не е соодветно да се пресмета загуба поради оштетување, поради износот на расположливото обезбедување или степенот на наплата.

Исправка на вредност/Посебна резерва

Групата утврдува исправка на вредноста и посебна резерва за кредитните изложености врз основа на утврдената очекувана кредитна загуба на поединечна и/или на групна основа, најмалку на месечна основа. Групата ја утврдува очекуваната кредитна загуба на поединечна основа како разлика помеѓу сметководствената вредност на кредитната изложеност и сегашната вредност на очекуваните парични текови од таа кредитна изложеност.

Очекувана кредитна загуба на групна основа се утврдува за одделните портфолија на кредити (сегменти) како производ на стапката на веројатноста за ненаплата, стапката на загуба заради ненаплата и износот на кредитната изложеност.

Обезвреднувањата за потребите на финансиското известување се признаени само за загуби кои биле реализирани заклучно со датумот на билансот на состојба врз основа на објективни докази за оштетување. Табелата 2.1 А ја прикажува целокупната изложеност на Групата на кредитен ризик, по групи (Stage-ови) на кредитен ризик. Во табелата се прикажани соодветната исправка на вредност и посебната резерва на поединечна и/или на групна основа.

Утврдувањето на објективните докази за оштетување се базира на следниве критериуми пропишани од Групата:

- Неисполнување на договорени плаќања на главница или камата;
- Влошување во економските перформанси;
- Започнување на постапки за стечај;
- Прекршување на договорни одредби и услови;
- Специфични информации за бизнисот на клиентот, кои што се одразуваат на потешкотии во паричните текови на должникот;
- Влошување на конкурентската позиција на должникот;
- Намалување на вредноста на обезбедувањето;
- Општата економска ситуација.

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Согласно интерната класификација на изложеност на кредитен ризик, која е во согласност со Одлуката за управување со кредитен ризик на НБРСМ, Групата врши класификација на кредитните изложености како што следи:

Регулаторна рамка (согласно Одлуката за кредитен ризик)	Интерна постапка	ГРУПА
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната изложеност кон клиент чија финансиска состојба и парични текови овозможуваат непречено работење и можност за намирување на тековните и идните обврски кон Групата; - кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задочнување до 31 ден или со исклучок до 60 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 32 до 60 дена во претходниот период од шест месеци 	се земаат предвид тековните и историските денови на доцнење на извештајниот датум. Доколку деновите на доцнење, на извештајниот датум се измируваат со доцнење најмногу до 31 ден или со исклучок до 60 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 32 до 60 дена во претходниот период од 6 месеци, ќе биде класифициран во оваа група на побарувања	Група 1
<ul style="list-style-type: none"> - Кредитната изложеност којашто се наоѓа во последната година од пробниот период 	се зема предвид кредитна изложеност којашто се наоѓа во последната година од пробниот период	Група 1
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната способност на клиентот оценета со примена на интерна категорија на ризик, доколку Групата има развиено интерни категории на ризик 	се земаат предвид определените рејтинзи за следниве сегменти: <ul style="list-style-type: none"> - правни лица (рејтинзи од CORP 1 до CORP 6) - физички лица со револвинг продукти (ROT) и останати кредитни продукти (NROT) (рејтинзи од ROT 1 до ROT 11 и NROT 1 до NROT11) 	Група 1
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната изложеност кон клиент/проект чишто парични приливи се несоодветни за редовно намирување на обврските; - кредитната изложеност кон клиент/проект со несоодветна рочна структура на изворите на финансирање и неговите приливи; - кредитната изложеност кон клиент/проект чијашто задолженост е висока во споредба со капиталот и/или, клиент кој има значителен долг кон доверителите 	<ul style="list-style-type: none"> - Ново одобрените изложености, врз основ на финансирање на проекти, се оценуваат врз основ на точка 7 од Одлуката за кредитен ризик на НБРСМ, согласно процедурата за ПДР анализа. Кредитните изложености кои според направената ПДР анализа се со рејтинг ЦЦ и понизок, се третираат како кандидати со зголемен кредитен ризик при одобрување и доколку се утврди зголемен кредитен ризик ќе се класифицираат најмалку во Б категорија на ризик. - Дополнително, кредитните изложености кои се одобрени со ниско сопствено учество помало од 15%, при проектно финансирање, се до отпочнување на генерирање на приходи од самите проекти се класифицираат најмалку во Б категорија на ризик; - Нефинансиски правни лица и физички лица кои согласно класификацијата пресметана од Системот за рано предупредување припаѓаат на листа на клиенти за следење 2 - WL2, се класифицираат најмалку во Б категорија на ризик; - Нефинансиски правни лица и физички лица кои согласно класификацијата пресметана од Системот за рано предупредување припаѓаат на листа на клиенти за интензивен третман – ICL, се класифицираат најмалку во В категорија на ризик 	Група 2

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)*

<ul style="list-style-type: none"> - кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување до 60 дена, или со исклучок до 90 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 61 до 90 дена во претходниот период од шест месеци - кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување до 120 дена, или со исклучок до 180 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 121 до 180 дена во претходниот период од шест месеци 	<p>се земаат предвид тековните и историските денови на доцнење на извештајниот датум,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доколку деновите на доцнење, на извештајниот датум не надминуваат 60 дена и оние кои во претходниот период од шест месеци се извршуваат со задоцнување коешто не надминува 60 дена или со исклучок до 90 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 61 до 90 дена се класифицираат во Б категорија на ризик; - Доколку изложеноста е на редовни conta и имаат тековни денови на доцнење во рангот од 61 до 120 дена во претходниот период од шест месеци се извршуваат со задоцнување коешто не надминува 120 дена или со исклучок до 180 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 121 до 180 дена се класифицираат во В категорија на ризик 	Група 2
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната изложеност којашто има третман на реструктурирана кредитна изложеност; - кредитната изложеност којашто најмалку една година нема третман на реструктурирана нефункционална кредитна изложеност. 	<p>се земаат предвид реструктурирани побарувања кои не ги исполнуваат условите од Одлуката за кредитен ризик на НБРСМ за исклучување од категорија на реструктурирани кредитни изложености</p>	Група 2
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната способност на клиентот оценета со примена на интерна категорија на ризик, доколку Групата има развиено интерни категории на ризик 	<p>се земаат предвид определените рејтинзи за следниве сегменти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правни лица (рејтинзи CORP 7 и CORP 8) - физички лица со револвинг продукти (ROT) и останати кредитни продукти (NROT) (рејтинзи од ROT 12 до ROT 16 и NROT 12 до NROT13) се класифицираат најмалку во Б категорија на ризик 	Група 2
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување од 90 до 240 дена, или со исклучок до 300 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 241 до 300 дена во претходниот период од шест месеци; - кредитната изложеност чишто обврски се извршуваат со задоцнување над 241 ден, односно над 600 дена за кредитната изложеност од точката 23 од оваа одлука 	<p>се земаат предвид тековните и историските денови на доцнење на извештајниот датум ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - кои имаат тековни денови на доцнење во рангот од 91 до 120 дена и кои во претходниот период од шест месеци се извршуваат со задоцнување коешто не надминува 120 дена или со исклучок до 180 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 121 до 180 дена, се класифицираат во В категорија на ризик; - кои имаат тековни денови на доцнење во рангот од 121 до 240 дена и кои во претходниот период од шест месеци се извршуваат со задоцнување коешто не надминува 240 дена или со исклучок до 300 дена, доколку доцнењето е најмногу двапати во интервалот од 241 до 300 дена, се класифицираат во Г категорија на ризик; - кои имаат тековни денови на доцнење над 240 дена се класифицираат во Д категорија на ризик 	Група 3
<ul style="list-style-type: none"> - кредитната изложеност кон клиент којшто е неликвиден 	<ul style="list-style-type: none"> - нефинансиски правни лица и физички лица кои согласно класификацијата пресметана од Системот за рано предупредување припаѓаат на листа на клиенти за кои постои неможност за наплата – Unlikely to Pay (UTP) 	Група 3
<ul style="list-style-type: none"> - реструктурирана нефункционална кредитна изложеност за која клиентот доцни повеќе од 60 дена или за која е одобрено ново реструктурирање 	<ul style="list-style-type: none"> - реструктурирани нефункционални побарувања се класифицираат најмалку во Г категорија на ризик 	Група 3

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)*

- кредитната изложеност кон клиент над кој е воведена стечајна постапка, освен во случај кога за клиентот е усвоен план за реорганизација согласно со закон	- кон клиенти над кои е поведена стечајна постапка се класифицираат во Д категорија на ризик	Група 3
---	--	----------------

Процентот на очекуваната кредитна загуба за кредитните изложености за кои се применува стапка на веројатност за ненаплата за 12 месеци (Група 1) не може да биде понизок од 0,01% од кредитната изложеност, додека за кредитните изложености за кои се применува стапка на веројатност за ненаплата за целиот животен век (Група 2), исправката на вредноста, односно издвоената посебна резерва не може да биде пониска од 5,1% од износот на кредитната изложеност.

Стапката на веројатност за ненаплата (PD) за нефункционалните кредитни изложености е 100%, додека стапката на загуба заради ненаплата (LGD) треба да изнесува најмалку 30%. Во текот на 2023 година, Банката изврши редовно ревидирање на параметрите за ризик - стапката на веројатност за ненаплата (PD) и стапката на загуба заради ненаплата (LGD). Ревидирањето е извршено со датум 31.03.2023 и 31.08.2023

Групата не утврдува очекувани кредитни загуби за кредитните изложености кои што се целосно покриени со депозит доколку депозитот се активира во рок од 60 дена од рокот на достасувањето на кредитната изложеност, и за побарувањата кои согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот се применува пондер на ризичност од 0%.

Групата врши исправка на вредност, односно издвојува посебна резерва во износ од минимум 45.1% за реструктурирана нефункционална кредитна изложеност.

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

За регулаторни и извештајни потреби, Групата врз основа на утврдената очекувана кредитна загуба ги распределува изложеностите од портфолијата во категориите на ризик, каде што износот на кредитната загуба за секоја категорија на ризик се движи во рамките на следниве граници (согласно важечката регулатива), односно:

- од 0,01% до 5% за категоријата на ризик „А“;
- над 5% до 20% за категоријата на ризик „Б“;
- над 20% до 45% за категоријата на ризик „В“;
- над 45% до 70% за категоријата на ризик „Г“;
- над 70% до 100% за категоријата на ризик „Д“

Групата врши целосна исправка на вредноста на пресметаната камата на нефункционалните кредитни изложености.

Политика на отпис

Групата отпишува износ на кредит / хартија од вредност (и соодветната посебна резерва) кога Надзорниот Одбор ќе одреди дека кредитот/ хартиите од вредност се ненаплативи. Одлуката се донесува по разгледување на информации како што се настанување на значајни промени во финансиската положба на должникот / издавачот на хартиите од вредност, дека должникот / издавачот не е во можност да ги подмири своите обврски, или дека износот од реализацијата на обезбедувањето нема да биде доволен да се подмири целата изложеност. Групата, исто така, врши отпис на износ на кредит / хартија од вредност (и соодветната посебна резерва) откако врз основа на правосилна судска одлука се исцрпени сите можности за наплата на истите.

Согласно измените во Одлуката за Управување со кредитен ризик, Групата почнувајќи од 2019 година врши целосен отпис на кредитната изложеност доколку е помината една година од датумот кога Групата била должна да врши исправка на вредноста, односно да издвојува посебна резерва од 100%.

Обезбедување на кредитните изложености

Групата има обезбедување за кредитите и авансите на клиенти во форма на хипотека, залог на подвижен предмет, залог на хартии од вредност, паричен депозит, залог на акции, гаранции, административни забрани и согласности, други регистрирани залози и гаранции.

Проценката на објективната вредност е врз основа на вредноста на обезбедувањето во моментот на позајмување. За заложен подвижен и недвижен имот за кредитни изложености, мониторинг се прави најмалку еднаш годишно и вклучува: проценка од овластен проценител и осигурителна полиса винулирана во корист на банката. Генерално, Групата не зема обезбедување за пласмани во банки. Генерално, Групата не зема обезбедување за пласмани во банки. Групата не зема обезбедување за хартиите од вредност и нема такво обезбедување на 31 декември 2023 година (2022: нема).

Дозволените пречекорувања и кредитни картички издадени на физички и правни лица најчесто се обезбедени со меници, односно обезбедување предвидено во одобрениот кредитен лимит на правното лице, што го покриваат целиот износ на кредитна изложеност. Понатаму, во насока на намалување на потенцијалната загубата од изложеност на кредитен ризик, Банката ќе се обезбеди со дополнително обезбедување од комингентите во моментот кога ќе се забележат индикатори за рано предупредување за потенцијална оштета кај релевантните индивидуални кредити и пласирани средства.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Обезбедување на кредитните изложености (продолжение)

Гаранциите и акредитивите носат ист кредитен ризик како и кредитите и се обезбедени со ист вид на обезбедување како и останатите изложености на кредитен ризик. Концентрацијата по локација за кредити и аванси се мери според локацијата на должникот. Концентрацијата по локација за вложувања се мери според локацијата на издавачот на хартиите од вредност.

Проценката на објективната вредност на обезбедувањето и други зголемувања на обезбедувањата за финансиските средства се прикажани во следната табела:

2.1 Б Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

Проценката на објективната вредност на обезбедувањето и други зголемувања на обезбедувањата за финансиските средства се прикажани во следната табела:

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување	-	-	1.613.781	1.532.793	-	-	-	-	-	-	384	110	203.030	466.561	1.817.195	1.999.464
и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	1.110.331	164.878	-	-	-	-	-	-	-	35	2.112.684	1.175.710	3.223.015	1.340.623
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	7.409.520	9.307.055	-	-	-	-	-	-	2.576	2.379	734	525	7.412.830	9.309.959
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	3.858.209	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25.213	-	3.883.422	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	56.957.873	55.508.003	-	-	-	-	-	-	498.013	427.052	3.395.749	2.458.356	60.851.635	58.393.411
имот за вршење дејност	-	-	37.169.988	35.306.515	-	-	-	-	-	-	10.312	2.816	4.909.914	4.637.001	42.090.214	39.946.332
Залог на подвижен имот	-	-	2.892.509	2.361.423	-	-	-	-	-	-	2.554	659	578.918	441.529	3.473.981	2.803.611
Останати видови на обезбедување	-	-	7.592.344	3.278.225	-	-	-	-	-	-	362	62	2.189.825	413.259	9.782.531	3.691.546
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	-	-	118.604.555	107.458.892	-	-	-	-	-	-	514.201	433.113	13.416.067	9.592.941	132.534.823	117.484.946

Објективната вредност на обезбедувањето која е прикажана во белешка 2.1.Б е утврдена од страна на локалните овластени проценители и претставува вредност која е реална за законските сопственици на средствата.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

В Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>																		
Нерезиденти	-	-	87.405	226.413	-	-	-	-	-	-	339	1.086	-	-	2.168.543	2.499.437	2.256.287	2.726.936
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	819.739	542.537	-	-	-	-	-	-	124	137	6	-	47.374	35.272	867.243	577.946
Рударство и вадење на камен	-	-	45.306	81.851	-	-	-	-	-	-	16	29	-	-	13.787	6.464	59.109	88.344
Прехрамбена индустрија	-	-	1.631.569	1.639.503	-	-	-	-	-	-	105	151	7	23	99.813	76.078	1.731.494	1.715.755
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	540.509	612.045	-	-	-	-	-	-	317	81	-	-	87.466	79.363	628.292	691.489
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	660.023	920.912	-	-	-	-	-	-	69	106	2	1	176.546	302.044	836.640	1.223.063
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	1.037.783	720.904	-	-	-	-	-	-	96	114	1	-	272.731	129.045	1.310.611	850.063
Останата преработувачка индустрија	-	-	885.026	804.507	-	-	-	-	-	-	128	148	72	68	425.177	178.835	1.310.403	983.558
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	5.910.600	3.450.709	-	-	-	-	-	-	482	78	7	7	403.617	621.080	6.314.706	4.071.874
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	27.479	23.924	-	-	-	-	-	-	964	1.019	1.245	96	1.985	-	31.673	25.039
Градежништво	-	-	5.689.169	5.033.400	-	-	-	-	-	-	1.566	945	4.674	14.515	4.312.780	2.491.248	10.008.189	7.540.108
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	9.129.122	7.916.412	-	-	-	-	-	-	4.821	1.897	1.221	2.404	3.071.735	3.463.564	12.206.899	11.384.277
Транспорт и складирање	-	-	3.317.912	2.555.463	-	-	-	-	-	-	5.931	20.937	77	35	1.024.937	1.335.888	4.348.857	3.912.323
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	1.614.583	1.721.169	-	-	-	-	-	-	431	439	798	248	36.394	27.487	1.652.206	1.749.343

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

В Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности (продолжение)

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
во илјади денари																		
Информации и комуникации	-	-	155.922	185.121	-	-	-	-	-	-	138	128	12	91	19.232	17.204	175.304	202.544
Финансиски дејности и дејности на осигурување	355.357	275.773	47.084	69.933	12.180	13.243	-	-	17.708.662	11.321.147	448	570	1.141.492	956.974	1.875.521	1.358.025	21.140.744	13.995.665
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	3.012.851	2.904.563	-	-	-	-	-	-	36	30	60	30	52.611	220.437	3.065.558	3.125.060
Стручни, научни и технички дејности	-	-	554.161	567.948	-	-	-	-	-	-	316	318	1	4	200.967	275.921	755.445	844.191
Административни и помошни услужни дејности	-	-	329.201	312.749	-	-	-	-	-	-	306	199	11.309	17.921	414.791	133.883	755.607	464.752
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	-	-	-	-	9.627.767	7.933.708	373.668	251.740	-	-	-	-	19	-	-	-	10.001.454	8.185.448
Образование	-	-	420.192	386.482	-	-	-	-	-	-	33	23	-	-	187.989	160.479	608.214	546.984
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	525.767	329.326	-	-	-	-	-	-	45	98	-	-	1.226	700	527.038	330.124
Уметност, забава и рекреација	-	-	13.658	28.356	-	-	-	-	-	-	225	138	1	-	20.437	22.012	34.321	50.506
Други услужни дејности	-	-	13.399	16.247	-	-	-	-	-	-	293	441	288	304	2.716	2.640	16.696	19.632
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	25.752.832	25.636.815	-	-	-	-	-	-	14.369	15.892	1.404	1.834	1.440.199	1.345.238	27.208.804	26.999.779
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	-	24.672	-	-	-	-	-	-	-	126	-	489	-	984	-	26.271
Вкупно	355.357	275.773	62.221.292	56.711.961	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	17.708.662	11.321.147	31.599	45.130	1.162.695	995.044	16.358.574	14.783.328	107.851.794	92.331.074

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Г Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>																		
Географска локација																		
Република Северна Македонија	355.357	275.773	62.098.947	56.458.457	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	12.846.118	8.096.397	31.175	43.981	412.799	417.120	12.346.019	10.956.975	98.104.030	84.447.394
Земји-членки на Европската унија	-	-	4.836	-	-	-	-	-	3.702.447	1.182.933	76	7	316.984	201.754	6.337	817	4.030.680	1.385.511
Европа (останато)	-	-	112.981	248.239	-	-	-	-	1.160.097	2.041.817	347	1.142	432.909	376.170	2.885.258	3.264.814	4.591.592	5.932.182
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	4.530	5.265	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1.120.958	560.722	1.125.489	565.987
Вкупно	355.357	275.773	62.221.294	56.711.961	9.639.947	7.946.951	373.668	251.740	17.708.662	11.321.147	31.599	45.130	1.162.692	995.044	16.358.572	14.783.328	10.851.791	92.331.074

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Д Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање									
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вкупно	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>во илјади денари</i>														
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категија на ризик														
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.2 Ризик на ликвидност

Ликвидносен ризик претставува ризик Групата да не може да обезбеди доволно средства за намирување на своите обврски во моментот на нивното достасување, или истите да ги намири со многу повисоки трошоци.

Ликвидносниот ризик може да се појави на страната на изворите на финансирање (ризик од финансирање) и на страна на ликвидната актива (пазарен ликвидносен ризик). Ризикот од финансирање претставува ризик Групата да не може да ги подмири барањата на депонентите за одлив на депозити, при што е принудена да обезбеди потребните средства со повисоки трошоци. Според тоа, следењето на изворите на финансирање е многу значајно за Групата. Најзначаен извор на финансирање за Групата е депозитната база на клиентите; дополнително Банката може да обезбеди ликвидност на меѓубанкарскиот пазар или директно од НБРСМ. Пазарниот ликвидносен ризик е поврзан со пазарната вредност на ставките кои се дел од ликвидната актива на Банката. Овој ризик се јавува во услови на значајно намалување на пазарната вредност на одреден финансиски инструмент, при што Банката нема да има доволно ликвидни средства за да ги подмири своите ликвидносни потреби.

Управување со ризик на ликвидност

Групата настојува да одржува адекватна ликвидносна позиција, односно да одржува соодветно ниво на ликвидни средства и стабилни извори на финансирање во секој момент, со цел да ја поддржи деловната стратегија и активностите на Групата.

Дирекцијата за управување со средства, ликвидност и тргување ја следи ликвидноста на дневно ниво врз основа на информации од релевантните сектори, во однос на ликвидносниот профил на нивните финансиски средства и обврски како и детали за проектираните парични текови кои произлегуваат од планираните активности. Дирекцијата за управување со средства, ликвидност и тргување одржува портфолио на ликвидни средства, главно составени од ликвидни хартии од вредност, со цел да се обезбеди соодветно ниво на ликвидност на Групата.

Политиката за управување со ликвидносен ризик е предмет на разгледување и одобрување од Одборот за управување со ризици и Надзорниот Одбор. Извештаите за ликвидност ја прикажуваат ликвидносната позиција на Банката и се доставуваат до НБРСМ на месечна основа

Изложеност на ризик на ликвидност

Групата има пристап до различни извори за финансирање. Средствата се обезбедуваат преку широк спектар на инструменти вклучувајќи депозити, кредитни линии и акционерски капитал. Ова ја зголемува флексибилноста за финансирање, ја ограничува зависноста од поодделни извори на финансирање и ги намалува трошоците. Групата настојува да одржува адекватни извори на финансирање кои се диверзифицирани според продукт, договорна страна и рочност и имаат висока стабилност. Во оваа насока, главен извор за финансирање на Банката се депозитите на клиентите кои претставуваат еден од најстабилните извори на финансирање. Групата континуирано го проценува ликвидносниот ризик со идентификување и следење на промените во финансирањето кои се потребни за исполнување на целите на работењето поставени во стратегијата на Групата.

Исто така, како дел од стратегијата за управување со ризикот на ликвидност, Групата одржува портфолио на високоликвидни средства.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)**2.2 Ризик на ликвидност (продолжение)****Анализа според достасаност на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)**

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2023 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	16.586.453	-	-	4.328.998	-	-	20.915.451
Средства за тргување	61.591	-	-	-	-	-	61.591
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	325.286	30.072	-	-	355.358
Кредити на и побарувања од други комитенти	1.631.968	2.372.981	13.224.001	7.643.636	15.562.203	23.631.546	64.066.335
Вложувања во хартии од вредност	1.418.618	897.390	2.854.004	1.518.458	2.238.796	1.121.056	10.048.322
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	1.728.044	-	-	-	-	-	1.728.044
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	21.426.674	3.270.371	16.403.291	13.521.164	17.800.999	24.752.602	97.175.101
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	8.600.118	-	610	-	-	-	8.600.728
Депозити на други комитенти	36.785.229	2.206.338	12.974.885	6.930.929	5.030.489	2.592.191	66.520.061
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	202.906	106	765.301	721.262	2.085.151	777.381	4.552.107
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	60.200	-	-	-	-	-	60.200
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	1.266.003	-	-	-	-	-	1.266.003
Вкупно финансиски обврски	46.914.456	2.206.444	13.740.796	7.652.191	7.115.640	3.369.572	80.999.099
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	1.001.382	740.217	827.588	1.420.485	2.154.369	92.243	6.236.284
Вонбилансна пасива	896.190	1.903.499	5.808.536	3.594.296	4.318.591	443.142	16.964.254
Рочна неусогласеност	(25.382.590)	(99.355)	(2.318.453)	3.695.162	8.521.137	21.032.131	5.448.032

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)**2.2 Ризик на ликвидност (продолжение)****Анализа според достасаност на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)**

(продолжение)

во илјади денари

2022 (тековна година)**Финансиски средства**

Парични средства и парични

еквиваленти

11.271.234

-

3.101.879

-

14.373.113

Средства за тргување

66.775

-

-

-

66.775

Финансиски средства по

објективна вредност преку

билансот на успех определени

како такви при почетното

признавање

-

-

-

-

-

Дериватни средства чувани за

управување со ризик

-

-

-

-

-

Кредити на и побарувања од банки

-

-

252.429

-

275.774

Кредити на и побарувања од други

комитенти

1.455.948

2.329.963

11.359.645

21.426.917

57.628.364

Вложувања во хартии од вредност

547.535

251.439

2.494.985

1.615.802

8.233.398

Вложувања во придружени

друштва

-

-

-

-

-

Побарувања за данок на добивка

(тековен)

-

-

-

-

-

Останати побарувања

1.350.726

-

-

-

1.350.726

Заложени средства

-

-

-

-

-

Одложени даночни средства

-

-

-

-

-

Вкупна финансиски средства**14.692.218****2.581.402****13.877.975****22.538.030****81.928.150****Финансиски обврски**

Обврски за тргување

-

-

-

-

-

Финансиски обврски по објективна

вредност преку билансот на успех,

определени како такви при

почетното признавање

-

-

-

-

-

Дериватни обврски чувани за

управување со ризик

-

-

-

-

-

Депозити на банки

7.248.203

46.123

610

-

7.294.936

Депозити на други комитенти

34.103.780

1.580.812

9.531.982

3.247.160

56.809.798

Издадени должнички хартии од

вредност

-

-

-

-

-

Обврски по кредити

170.515

30.978

904.674

1.974.543

5.026.728

Субординирани обврски

-

-

-

-

-

Обврски за данок на добивка

(тековен)

7.095

-

-

-

7.095

Одложени даночни обврски

-

-

-

-

-

Останати обврски

1.067.183

-

-

-

1.067.183

Вкупно финансиски обврски**42.596.776****1.657.913****10.437.266****5.221.703****70.205.740****Вонбилансни ставки**

Вонбилансна актива

1.135.293

339.795

490.767

-

5.094.116

Вонбилансна пасива

1.833.657

1.306.558

5.959.066

3.873.905

15.894.272

Рочна неусогласеност**(28.602.923)****(43.274)****(2.027.590)****20.976.503****922.254**

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.2 Ризик на ликвидност (продолжение)

Мерењето на ликвидносниот ризик во Банката се спроведува на две нивоа:

- статичен аспект, односно тековната изложеност кој опфаќа пресметка на интерни ликвидносни показатели, рочната структура на активата (побарувањата) и пасивата (обврските), движењето и стабилноста на изворите на средства и нивната концентрација и останатите законски пропишани методи за следење на изложеноста на ликвидносен ризик.
- forward looking аспект, односно стрес тестирање на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик.

Целокупната оценка на ликвидносната позиција на Банката се спроведува во рамките на ПИЛ процесот. Целта на ПИЛ е да го одрази ликвидносниот профил на ризичност на Групата, преку користење на различни пристапи за следење и управување со овој ризик и да го информира Управниот одбор на Банката за проценетите моментални и потенцијални ризици на кои Банката е изложена или може да биде изложена.

Дополнително, за потребите на оперативното работење, Банката спроведува планирање на потребите за ликвидност на дневна основа, исполнувањето на законската обврска за задолжителната резерва во денари и девизи, анализата на денарската и девизната оперативна ликвидност, сопствените средства и стапката на адекватност на капиталот. Раководството на Банката ги следи состојбите на тековните сметки и депозитите на дневна основа. Раководството врз база на своето искуство ги одредува критичните денови кои влијаат врз ликвидноста на Банката, односно значајните датуми кои влијаат врз одливот на средства. Врз основа на идентификација на расположливите средства и определените, дневни потреби на пари, се донесува одлука за соодветната употреба на средствата.

Групата управува со ризикот на ликвидност преку постојано набљудување на достасаноста на средствата и обврските.

Анализата според достасаноста на финансиските средства и обврски, вклучително билансна и вонбилансна на 31 декември 2023 година, е изработена според преостанатите договорни достасувања, односно преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на достасување. Прикажаните износи во анализите не се намалени за износите на акумулираната амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва. Постојат индикации за неусогласеност во определени рочни блокови на 31 декември 2023 година. Основна причина за гореспоменатата неусогласеност лежи во фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување на кредити со подолг временски период на достасување, карактеристично за банкарскиот сектор. За потребите на управување со ликвидносниот ризик, Групата изработува и очекувана рочна структура во која е вграден елементот на предвидување и истата укажува на стабилна ликвидносна позиција.

Табелата ги прикажува недисконтираните бруто парични текови на финансиските средства и обврски и непризнаните обврски за кредитирање на Групата на основа на нивниот најран договорен рок на достасување. Прикажаните износи во анализите не се намалени за износите на акумулираната амортизација, исправката на вредност и издвоената посебна резерва. Паричните текови кои што Групата очекува да настанат се разликуваат од договорените. На пример, депозитите по видување се очекува да останат стабилни, а не да се повлечат во рок од еден месец.

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.3 Пазарен ризик

Под пазарен ризик се подразбира ризик од загуба како последица на промена на цената на финансиските инструменти и стоките наменети за тргување. Пазарен ризик е ризикот кој произлегува од промените во пазарните цени, промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и кредитните маргини (кои не се однесуваат на промена во кредитната способност на должникот / издавачот на хартии од вредност) и нивното влијание на приходот на Групата или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува и контролира изложеноста на овој ризик во рамки на прифатливи параметри, со оптимизирање на повратот.

Управување со пазарни ризици

Изложеност на каматен ризик

Под ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности се подразбира ризик од загуба којшто произлегува од неповолните промени на каматните стапки коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Групата. Групата е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматноносните средства и каматноносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Групата е исто така изложена на основниот ризик, кој произлегува од различниот период на менување на променливите каматни стапки на средствата и обврските, како што се на пример ЕУРИБОР, ЛИБОР и различните каматни стапки.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Групата и пазарните трендови.

Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на сензитивноста на Групата на промените на каматните стапки. Генерално, Групата ги следи промените на каматните стапки на средствата и обврските преку остварените каматни маргини, а воедно и трендовите на пазарот и опкружувањето.

Банката дополнително врши анализа на сензитивност на финансиските средства и обврски на промени во различните стрес сценарија на промена на каматните стапки.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)**2.3 Пазарен ризик (продолжение)**

Анализата на сензитивноста на Банката на зголемување или намалување на пазарните каматни стапки (земајќи во предвид симетрични движења на кривата на принос и постојаност на позициите во билансот на состојба) е следнава:

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик**А Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските**

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2023 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2023)	1.249.984	15.357.968	85.677.717	17,93%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Девалвација на денарот во однос на другите валути 20%	734.153	16.092.121	94.982.980	16,94%
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио: Применета е стапка на исправка на вредност на новите ССП од 30% (законски минимум)				
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките нефункционални кредити	(121.374)	15.970.747	94.861.606	16,84%
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките редовни кредити (екстреман шок)	(5.606.338)	10.485.783	89.376.642	11,73%
Сценарио: Применета е стапка на исправка на вредност на новите ССП од 30% (законски минимум)				
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките нефункционални кредити	(121.374)	15.236.594	85.556.343	17,81%
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките редовни кредити (екстреман шок)	(5.606.338)	9.751.630	80.071.379	12,18%
Влијание на секторските шокови врз нефункционалните кредити (влошување на портфолиото кај одделни сектори)	(985.785)	14.372.183	84.691.932	16,97%
Влошување на кредитната изложеност кај петте најголеми клиенти, нефинансиски правни лица	(2.877.115)	12.480.853	82.800.602	15,07%
Влошување на кредитната изложеност кај клиентите, нефинансиски правни лица, со ЦЦЦ рејтинг	(1.871.826)	13.486.142	83.805.891	16,09%
Неаплаќивост на кредитната изложеност од клиентите која е обезбедена со корпоративни гаранции	(3.388.410)	11.969.558	82.289.307	14,55%
Влошување на показателот ДТИ кај сегментот население, во зависност од промената на макроекономските фактори (промена во БДП, инфлација, стапка на невработеност, стапка на промена на расположлив доход)	(1.160.316)	14.197.652	84.517.401	16,80%
Влошување на показателот ДТИ кај сегментот население за 15%	(309.830)	15.048.138	85.367.887	17,63%
Влошување на показателот ДТИ кај сегментот население за 30%	(743.889)	14.614.079	84.933.828	17,21%
Влошување на показателот ДТИ кај сегментот население за 50%	(1.668.652)	13.689.316	84.009.065	16,30%
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Зголемување на варијабилните каматни стапки во активата и пасивата:				
Промена на каматните стапки за 300 базични поени	81.443	15.439.411	85.677.717	18,02%
Промена на каматните стапки за 200 базични поени	54.261	15.412.229	85.677.717	17,99%
Промена на каматните стапки за 100 базични поени	27.078	15.385.046	85.677.717	17,96%
Намалување на варијабилните каматни стапки во активата и пасивата:				
Промена на каматните стапки за 100 базични поени	(25.327)	15.332.641	85.677.717	17,90%
Промена на каматните стапки за 200 базични поени	(53.732)	15.304.236	85.677.717	17,86%
Промена на каматните стапки за 300 базични поени	(79.439)	15.278.529	85.677.717	17,83%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

А Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжение)

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2022 (претходна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2022)	742.651	12.550.526	74.208.108	16,91%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Девалвација на денарот во однос на другите валути 20%	311.041	12.861.567	81.799.770	15,72%
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио: Применета е стапка на исправка на вредност на новите ССП од 30% (законски минимум)				
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките нефункционални кредити	(73.692)	12.787.875	81.726.077	15,65%
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките редовни кредити (екстреман шок)	(5.084.927)	7.776.640	76.714.842	10,14%
Сценарио: Применета е стапка на исправка на вредност на новите ССП од 30% (законски минимум)				
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките нефункционални кредити	(73.692)	12.476.834	74.134.416	16,83%
Пропорционален пораст на нефункционалните кредити за 30% од постоечките редовни кредити (екстреман шок)	(5.084.927)	7.465.599	69.123.181	10,80%
Влијание на секторските шокови врз нефункционалните кредити (вложување на портфолиото кај одделни сектори)	(852.737)	11.697.789	73.355.371	15,95%
Вложување на кредитната изложеност кај петте најголеми најголеми клиенти, нефинансиски правни лица	(2.839.242)	9.711.284	71.368.866	13,61%
Вложување на кредитната изложеност кај клиентите, нефинансиски правни лица, со ЦЦЦ рејтинг	(2.471.649)	10.078.877	71.736.458	14,05%
Ненаплативост на кредитната изложеност од клиентите која е обезбедена со корпоративни гаранции		12.550.526	74.208.108	16,91%
Вложување на показателот ДТИ кај сегментот население, во зависност од промената на макроекономските фактори (промена во БДП, инфлација, стапка на невработеност, стапка на промена на расположлив доход)	(1.369.890)	11.180.636	72.838.218	15,35%
Вложување на показателот ДТИ кај сегментот население за 15%	(381.073)	12.169.453	73.827.035	16,48%
Вложување на показателот ДТИ кај сегментот население за 30%	(916.987)	11.633.539	73.291.121	15,87%
Вложување на показателот ДТИ кај сегментот население за 50%	(1.903.461)	10.647.065	72.304.647	14,73%
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Зголемување на варијабилните каматни стапки во активата и пасивата:				
Промена на каматните стапки за 300 базични поени	65.375	12.615.901	74.208.108	17,00%
Промена на каматните стапки за 200 базични поени	43.363	12.593.889	74.208.108	16,97%
Промена на каматните стапки за 100 базични поени	21.351	12.571.877	74.208.108	16,94%
Намалување на варијабилните каматни стапки во активата и пасивата:				
Промена на каматните стапки за 100 базични поени	(21.825)	12.528.701	74.208.108	16,87%
Промена на каматните стапки за 200 базични поени	(45.270)	12.505.256	74.208.108	16,84%
Промена на каматните стапки за 300 базични поени	(67.318)	12.483.208	74.208.108	16,81%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***2. Управување со ризиците (продолжение)****2.3 Пазарен ризик (продолжение)****2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)****Б Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување**

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
<i>во илјади денари</i>								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

Согласно “Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот” Банката не утврдува капитал потребен за покривање на пазарните ризици за портфолиото за тргување, поради што на 31 декември 2023 и 2022 година нема портфолиото за тргување.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)**2.3 Пазарен ризик (продолжение)****2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средства за тргување)****А Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки
ИЗВЕШТАЈ**за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на
31.12.2023 година

во илјади денари

	Позиција	Валута	Износ
	1	2	3
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД кл ЕУР	790.956
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл УСД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД кл УСД	301
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	(77.767)
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	459.687
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	45
1.6	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС + ВКС + ПКС)	УСД	(15.242)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6)		1.157.980
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		15.357.968
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		7,54%

ИЗВЕШТАЈза промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на
31.12.2022 година

во илјади денари

	Позиција	Валута	Износ
	1	2	3
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД кл ЕУР	709.708
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл УСД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД кл УСД	9
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	(15.690)
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	269.718
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	Останато	72
1.6	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС + ВКС + ПКС)	УСД	(1.287)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6)		962.528
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		12.550.526
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		7,67%

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средства за тргување) (продолжение)

Б Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>		до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
2023 (тековна година)								
Финансиски средства								
Парични средства и парични еквиваленти	10.546.021	-	-	-	-	-	-	10.546.021
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	329.500	30.001	-	-	-	359.501
Кредити на и побарувања од други комитенти	29.654.586	3.631.120	11.689.854	5.078.806	4.632.305	6.808.703	-	61.495.374
Вложувања во хартии од вредност	1.363.735	886.377	2.843.731	1.482.095	2.218.335	1.100.673	-	9.894.946
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	41.564.342	4.517.497	14.863.085	6.590.902	6.850.640	7.909.376		82.295.842
Финансиски обврски								
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	6.746.002	-	-	-	-	-	-	6.746.002
Депозити на други комитенти	7.162.342	2.230.226	12.431.217	6.700.790	4.662.511	16.249	-	33.203.335
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	1.535.045	492.066	889.956	262.471	681.086	489.812	-	4.350.436
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	15.443.389	2.722.292	13.321.173	6.963.261	5.343.597	506.061		44.299.773
Нето билансна позиција	26.120.953	1.795.205	1.541.912	(372.359)	1.507.043	7.403.315		37.996.069
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-	-
Нето вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-		-
Вкупна нето-позиција	26.120.953	1.795.205	1.541.912	(372.359)	1.507.043	7.403.315		37.996.069

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***2.3 Пазарен ризик (продолжение)****2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средства за тргување) (продолжение)****Б Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжение)**

<i>во илјади денари</i>		до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
2022 (тековна година)								
Финансиски средства								
Парични средства и парични еквиваленти		5.517.102	-	-	-	-	-	5.517.102
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки		-	-	22.909	252.000	-	-	274.909
Кредити на и побарувања од други комитенти		28.567.948	1.522.540	11.115.376	5.271.407	4.273.897	5.333.570	56.084.738
Вложувања во хартии од вредност		499.586	249.516	2.494.985	2.191.238	1.604.323	1.098.002	8.137.650
Останата неспомната каматочувствителна актива		-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства		34.584.636	1.772.056	13.633.270	7.714.645	5.878.220	6.431.572	70.014.399
Финансиски обврски								
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки		5.650.870	46.123	-	-	-	-	5.696.993
Депозити на други комитенти		5.039.104	2.089.029	10.781.028	7.600.022	2.724.994	16.730	28.250.907
Издадени должнички хартии од вредност		-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити		1.788.913	615.122	1.275.798	284.193	559.058	366.586	4.889.670
Субординирани обврски и хибридни инструменти		-	-	-	-	-	-	-
Останати неспомнати каматочувствителни обврски		-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски		12.478.887	2.750.274	12.056.826	7.884.215	3.284.052	383.316	38.837.570
Нето билансна позиција		22.105.749	(978.218)	1.576.444	(169.570)	2.594.168	6.048.256	31.176.829
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции		-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции		-	-	-	-	-	-	-
Нето вонбилансна позиција		-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција		22.105.749	(978.218)	1.576.444	(169.570)	2.594.168	6.048.256	31.176.829

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3 Валутен ризик

Валутен ризик е ризик од загуба поради промена на меѓу валутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот кон вредноста на другите странски валути.

Изложеноста на валутен ризик зависи од износот на билансните и вонбилансните позиции кои се деноминирани во девизи или во денари со валутна клаузула, како и движењето на меѓу валутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот кон вредноста на другите странски валути.

Целта на Групата во управувањето со валутниот ризик е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување на оптимална валутна структура на средствата и обврските.

Групата има воспоставено Политика за управување со валутен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор и истата редовно се ревидира на годишна основа. Политиката ги дефинира основните цели, оцена на капацитетот на Групата за преземање валутен ризик и оцена на профилот на ризичност, организациска поставеност на функцијата за управување со валутниот ризик, основни елементи на управување со валутен ризик, односно системот за управување со валутен ризик и процесот на управување со валутниот ризик, прифатливи инструменти за заштита од или намалување на валутниот ризик, внатрешна контрола и основни елементи на процесот на интерно утврдување и оцена на потребната адекватност на капиталот на Групата.

Методите за мерење на валутниот ризик вклучуваат: анализа на изложеноста на валутен ризик по позиции и збирно, валутна структура на Билансот на состојба, валутна структура на девизните средства, стрес-тестирање и други методи.

Главниот принцип на политиката на Групата за управување со валутниот ризик е да оствари и одржува усогласеност на нејзините побарувања во странска валута (средства во странска валута), како минимум, во износ од нејзините вкупни обврски во странска валута (обврски во странска валута). Исто така, овој однос се одржува и од перспектива на достасаноста на обврските и побарувањата во странска валута. Ваквиот однос во Билансот на состојба обезбедува дека Банката е во состојба да ги покрива загубите од курсни разлики кои потекнуваат од нејзините обврски преку курсните разлики кои произлегуваат од нејзините побарувања, дури и во услови на чести промени на девизните курсеви. Табелите подолу ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Групата на 31 декември 2023 и 2022 година.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3 Валутен ризик

во илјади денари	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски					Други валути	Вкупно
2023 (тековна година)										
Монетарни средства										
Парични средства и парични еквиваленти	8.009.525	10.624.391	2.161.843	-	-	-	-	495.010	21.290.769	
Средства за тргување	61.591	-	-	-	-	-	-	-	61.591	
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Кредити на и побарувања од банки	355.357	-	-	-	-	-	-	-	355.357	
Кредити на и побарувања од други комитенти	35.516.548	26.494.945	10.870	-	-	-	-	-	62.022.363	
Вложувања во хартии од вредност	7.608.248	2.440.076	-	-	-	-	-	-	10.048.324	
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останати побарувања	1.255.254	500.028	8.050	-	-	-	-	4.211	1.767.543	
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Вкупно монетарни средства	52.806.523	40.059.440	2.180.763	-	-	-	-	499.221	95.545.946	
Монетарни обврски										
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Депозити на банки	2.446	8.558.696	5.074	-	-	-	-	34.512	8.600.728	
Депозити на други комитенти	40.912.975	22.545.058	2.272.321	-	-	-	-	789.706	66.520.060	
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Обврски по кредити	182.977	4.366.773	-	-	-	-	-	-	4.549.750	
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Обврски за данок на добивка (тековен)	60.200	-	-	-	-	-	-	-	60.200	
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останати обврски	753.384	560.496	29.626	-	-	-	-	23.366	1.366.872	
Вкупно монетарни обврски	41.911.982	36.031.023	2.307.021	-	-	-	-	847.584	81.097.610	
Нето-позиција	10.894.541	4.028.417	(126.258)	-	-	-	-	(348.363)	14.448.337	

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3 Валутен ризик (продолжение)

во илјади денари	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/ обврски					Други валути	Вкупно
2022 (претходна година)										
Монетарни средства										
Парични средства и парични еквиваленти	7.161.102	6.324.912	1.081.164	-	-	-	-	228.354	14.795.532	
Средства за тргување	66.775	-	-	-	-	-	-	-	66.775	
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Кредити на и побарувања од банки	275.774	-	-	-	-	-	-	-	275.774	
Кредити на и побарувања од други комитенти	30.225.851	26.321.102	11.252	-	-	-	-	-	56.558.205	
Вложувања во хартии од вредност	6.350.237	1.883.161	-	-	-	-	-	-	8.233.398	
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останати побарувања	1.133.574	435.284	90	-	-	-	-	2.051	1.570.999	
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Вкупно монетарни средства	45.213.313	34.964.459	1.092.506	-	-	-	-	230.405	81.500.683	
Монетарни обврски										
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Депозити на банки	2.421	6.719.215	540.981	-	-	-	-	32.319	7.294.936	
Депозити на други комитенти	34.700.002	20.420.449	1.009.266	-	-	-	-	680.081	56.809.798	
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Обврски по кредити	127.300	4.893.416	-	-	-	-	-	-	5.020.716	
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Обврски за данок на добивка (тековен)	7.095	-	-	-	-	-	-	-	7.095	
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Останати обврски	616.553	444.007	70.242	-	-	-	-	33.515	1.164.317	
Вкупно монетарни обврски	35.453.371	32.477.087	1.620.489	-	-	-	-	745.915	70.296.862	
Нето-позиција	9.759.942	2.487.372	(527.983)	-	-	-	-	(515.510)	11.203.821	

2. Управување со ризиците (продолжение)

2.4. Оперативен ризик

Оперативен ризик е ризик од загуба поради несоодветни или слаби интерни процеси, несоодветни вработени и несоодветни или слаби системи на Групата, како и надворешни настани.

Групата има воспоставено Политика за управување со оперативниот ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот Одбор на Банката. Во политиката се дефинирани основните цели, управување со оперативниот ризик (системи и процеси на управување со оперативниот ризик), организациска поставеност, систем на известување, внатрешна контрола и сл., како и мерење и следење на оперативниот ризик (клучни ризични индикатори, евалуација на оперативниот ризик).

Во рамките на Апетитот за ризик и Стратегијата за управување со ризици, Групата го има дефинирано прифатливото ниво на изложеност на оперативниот ризик.

За целите на пресметката на адекватност на капитал, Групата користи пристап на базичен индикатор за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативен ризик.

2.5 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Групата со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Подружницата. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при доспевање ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Подружницата претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Подружницата е изложена на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Подружницата исто така е изложена и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Групата управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Подружницата за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Подружницата за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Подружницата реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Подружницата го извршува реосигурувањето со склучување на договори за реосигурување со реосигурителни брокери и го преотстапува соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

2. Управување со ризиците (продолжение)

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Подружницата.

Групата активно управува со финансиска позиција на Подружницата користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзијата, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

3. Адекватност на капиталот

НБРСМ како главен регулатор во банкарскиот сектор ја следи адекватноста на капиталот на Банката во целина. Банката е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Банката е должна да располага со адекватно ниво на сопствени средства во зависност од природата, видот и обемот на финансиските активности и висината на ризиците кои произлегуваат од извршувањето на овие активности (адекватност на капиталот).

Банката е должна да работи на начин кој ќе овозможи постојано да биде способна и да ги исполни сите обврски (солвентност).

Банката е должна да одржува стапка на адекватност на капиталот која не може да биде пониска од 8% од сопствените средства на Банката, наспроти вкупната актива пондерирана според ризик. На овој износ НБРСМ има утврдено капитален додаток од 4,50%, со што минималното потребно ниво на капитал за 2023 година изнесуваше 12,50%. Согласно насоките од регулаторот, капиталниот додаток за 2024 година е зголемен за 75 базични поени и изнесува 5,25%. Според тоа минималното потребно ниво на капитал за 2024 година изнесува 13,25%. Вкупната актива пондерирана според ризикот претставува збир на активата пондерирана според кредитниот ризик, валутниот ризик, пазарниот и оперативниот ризик.

Сопствените средства претставуваат збир од основниот капитал и дополнителниот капитал. При тоа основниот капитал се состои од редовен основен капитал (РОК) и додатен основен капитал (ДОК), а Банката е должна да одржува најмалку:

- Стапка на РОК во износ од 4,5% од активата пондерирана според ризиците, и
- Стапка на основниот капитал во износ од 6% од активата пондерирана според ризиците.

РОК вклучува капитални инструменти од РОК, премија од продажбата на капиталните инструменти, задолжителна општа резерва, зголемување на резервите врз основа на распределба на ревалоризациската резерва, задржана нераспоредена добивка којашто не е оптоварена со какви било идни обврски, која е искажана во билансот на состојба на Банката и е потврдена со одлука на Собранието на акционери на Банката, тековна добивка или добивка на крајот од годината, доколку се исполнети условите согласно регулативата, како и збирната сеопфатна добивка или загуба, која ги опфаќа останатите добивки или загуби кои не се прикажани во билансот на успех на Банката.

3. Адекватност на капиталот (продолжение)

Одбитни ставки од РОК се загубата на крајот на годината или тековна загуба, нематеријалните средства, одложените даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на Банката, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од редовниот основен капитал (откупени сопствени акции), вклучувајќи ги и капиталните инструменти за кои Банката има обврска да ги купи, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од редовниот основен капитал на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката коишто вештачки ги зголемуваат нејзините сопствени средства, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од редовниот основен капитал на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од редовниот основен капитал на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување, со исклучок на оние кои се држат до пет дена, износот на одбитни ставки од додатниот основен капитал, што го надминува вкупниот износ на додатен основен капитал, вложувања во нефинансиски институции, трошоци за данок коишто можат да се утврдат во моментот на пресметката, разлика помеѓу исправката на вредност и посебната резерва утврдена од страна на банката и потребниот износ на исправката на вредноста и посебната резерва, согласно со регулативата за кредитен ризик на НБРСМ.

ДОК вклучува капитални инструменти од ДОК, премија од капиталните инструменти од ДОК, хибридни инструменти.

Одбитни ставки од ДОК износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од додатниот основен капитал, вклучувајќи ги и капиталните инструменти за кои Банката има договорна обврска да ги купи, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од додатниот основен капитал на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката со кои вештачки се зголемуваат нејзините сопствени средства, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од додатниот основен капитал на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од додатниот основен капитал на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување, со исклучок на оние коишто се држат до пет дена, износ на одбитни ставки од дополнителниот капитал, којшто го надминува вкупниот износ на дополнителен капитал, трошоци за данок коишто можат да се утврдат во моментот на пресметката.

Дополнителниот капитал вклучува капитални инструменти од дополнителниот капитал, субординирани кредити и премија од капитални инструменти од дополнителниот капитал.

- Одбитни ставки од дополнителниот капитал се износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во сопствени инструменти од дополнителниот капитал, вклучувајќи ги и инструментите за кои банката има договорна обврска да ги купи, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од дополнителниот капитал на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката со кои вештачки се зголемуваат нејзините сопствени средства, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од дополнителниот капитал на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување, износот на директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од дополнителниот капитал на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување, со исклучок на оние коишто се држат до пет дена.

3. Адекватност на капиталот (продолжение)

Покрај законските барања за висината на адекватноста на капиталот, во Законот за банки предвидено е исполнување на капитални барања за дополнителни заштитни слоеви на капиталот. Основната причина за постоењето на заштитните слоеви на капиталот е да се овозможи зајакнување на солвентната позиција на банките и нивна поголема отпорност на непредвидени загуби во работењето. На тој начин се зајакнува и стабилноста и сигурноста на банкарскиот систем, но и на целокупниот финансиски систем. Станува збор за четири вида заштитни слоеви на капиталот:

- заштитен слој за зачувување на капиталот утврден на ниво од 2,5% од активата пондерирана според ризиците. Сите банки во земјата се должни постојано да го одржуваат заштитниот слој за зачувување на капиталот во висина од 2,5% од активата пондерирана според ризиците. Овој заштитен слој е пропишан со Законот за банките, се однесува на сите банки во земјата и за неговото воведување нема посебна методологија. Во текот на 2023 година, заштитниот слој за зачувување на капиталот изнесуваше 2,5% од активата пондерирана според ризиците;
- противцикличен заштитен слој на капиталот кој може да изнесува до 2,5% од активата пондерирана според ризиците, но и повеќе во зависност од други системски фактори/индикатори. Овој заштитен слој се воведува или зголемува во периоди на значаен кредитен раст, а се намалува или ослободува во периодите кога ќе се промени кредитниот циклус. НБРСМ е должна на квартална основа да ја утврдува потребната стапка на противцикличен заштитен слој на капиталот за изложеностите во Република Северна Македонија и да ја објави нејзината висина, заедно со датумот на примена, доколку е таа поголема од 0%. Заклучно со 31.12.2023 година, противцикличниот заштитен слој за изложености во земјата изнесува 0,5% од активата пондерирана според ризиците, додека противцикличниот заштитен слој за изложености кон други земји се утврдува според висината на стапките што се утврдени од страна на надлежните органи на другите земји;
- заштитен слој на капиталот за системски значајни банки кој може да се движи од 1% до 3,5% од активата пондерирана според ризиците. Целта на заштитниот слој на капиталот за системски значајни банки е да ја зголеми отпорноста на банките коишто се идентификувани како системски значајни банки на неочекувани шокови или загуби коишто можат да настанат во текот на нивното работење. НБРСМ врз основа на пропишаната методологија ги идентификува системски значајните банки и за истото соодветно известува. Во текот на 2023 година, заштитниот слој на капиталот за Банката како системски значајна банки изнесуваше 1,5%;
- системски заштитен слој на капиталот којшто може да се движи од 1% до 3% од активата пондерирана според ризиците и се воведува од страна на гувернерот на Народната банка заради ограничување на ризикот од нарушување на финансискиот систем или на домашната економија. Овој заштитен слој на капиталот може да биде различен за различни банки или групи банки. Во текот на 2023 година, НБРСМ нема утврдено системски заштитен слој на капиталот.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

3. Адекватност на капиталот (продолжение)

Политика на раководството на Банката е да одржува стабилност на капиталот за да ја одржи довербата на инвеститорите, кредиторите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Банката, исто така, го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и повисоката задолженост и предностите и сигурноста обезбедени со цврста позиција на капиталот.

Регулираните активности на Банката се во согласност со сите надворешни, пропишани барања во текот на периодот.

3.1 Извештај за сопствените средства

Ред.бр.	Опис	2023	2022
A1.	Сопствени средства	15.357.968	12.550.526
A2.	Основен капитал	15.338.423	12.530.981
A3.	Редовен основен капитал (РОК)	15.338.423	12.530.981
A3.1	Позиции во РОК	15.385.774	12.594.260
A3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	12.846.910	11.001.910
A3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	306.309	306.309
A3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	1.202.682	829.031
A3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	1.045.938	676.938
A3.1.5	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
A3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
A3.1.7.	Кумулативна сеопфатна добивка или загуба	(16.065)	(219.928)
A3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	(47.351)	(63.279)
A3.2.01.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
A3.2.02.	(-) Нематеријални средства	(47.351)	(63.279)
A3.2.03.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	-	-
A3.2.04.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
A3.2.04.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
A3.2.04.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
A3.2.04.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
A3.2.04.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
A3.2.05.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
A3.2.06.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
A3.2.07.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
A3.2.08.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
A3.2.09.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
A3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
A3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
A3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
A3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
A3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
A3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
A3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
A3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
A3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
A3.4.2.	Останато	-	-
A3.5.	Други позиции од РОК	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

3. Адекватност на капиталот (продолжение)**3.1 Извештај за сопствените средства (продолжение)**

V4.	Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
V4.1	Позиции во ДОК	-	-
V4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	-	-
V4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
V4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
V4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
V4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
V4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
V4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
V4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
V4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
V4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
V4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
V4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
V4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
V4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
V4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
V4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
V4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
V4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
V4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
V4.4.1.	(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
V4.4.2.	Останато	-	-
V4.5.	Други позиции од ДОК	-	-
C5.	Дополнителен капитал (ДК)	19.545	19.545
C5.1.	Позиции во ДК	19.545	19.545
C5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
C5.1.2.	Субординирани кредити	-	-
C5.1.3.	Премија од капитални инструменти од ДК	19.545	19.545
C5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
C5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
C5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
C5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
C5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
C5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
C5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
C5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
C5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***3. Адекватност на капиталот (продолжение)****3.1 Извештај за сопствените средства (продолжение)**

C5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
C5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
C5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
C5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
C5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
C5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
C5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
C5.4.2.	Останато	-	-
C5.5.	Други позиции од ДК	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

3. Адекватност на капиталот (продолжение)**3.2 Извештај за стапката на адекватност на капиталот на Банката**

Ред.бр	Опис	2023	2022
I	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	75.777.932	67.998.288
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	6.062.235	5.439.863
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	3.672.567	1.555.828
4	Нето-позиција за злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	293.805	124.466
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	3.672.567	1.555.828
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	497.362	370.640
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизиран пристап	-	-
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	6.217.019	4.632.995
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал за генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал за специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал за покривање – генерален ризик од вложување во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од друга договорна страна	816	1.680
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во позицииво опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на други ризици	816	1.680
13	Актива пондерирана според други ризици	10.201	20.997
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	85.677.719	74.208.108
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	6.854.218	5.936.649
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	15.357.968	12.550.526
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/IV)	17,93%	16,91%

4. Известување според сегменти

Известувањето според сегментите се врши според оперативните сегменти на Групата.

Оперативен сегмент е компонента од активностите на Групата за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- се разгледуваат од страна на Надзорниот одбор на Групата, со цел оценување на остварувањата и носење на одлуки за идните деловни активности на сегментот; и
- достапни се финансиски информации за сегментот.

Групата одделно ги обелоденува информациите за секој значаен оперативен сегмент. Еден сегмент се смета за значаен доколку:

- приходите на сегментот учествуваат со повеќе од 10% во вкупните приходи на Групата;
- износот на добивката или загубата претставува 10% или повеќе од вкупната добивка на сите оперативни сегменти кои што прикажале добивка, или од вкупната загуба на сите оперативни сегменти кои што прикажале загуба;
- вкупните средства на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Групата;
- раководството оцени дека се значајни за следење за потребите на управување со Групата.

За целите на финансиско известување, Групата групира два или повеќе сегменти во еден оперативен сегмент доколку тие оперативни сегменти се слични во однос на видот на производите и услугите, видот и групата на корисниците на производите и услугите и методите за дистрибуција и понуда на истите. На 31 декември 2023 и 2022 година Групата не изврши групирање на два или повеќе оперативни сегменти во еден.

Оперативните сегменти на Групата се еднакви на деловните линии пропишани со „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“ со примена на стандардизираниот пристап за потребите на утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик.

Групата обелоденува информации за концентрацијата на деловните активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е физичко или правно лице, како и лицата поврзани со него, доколку Групата остварува 10% или повеќе од своите вкупни деловни приходи или деловни расходи. На 31 декември 2023 и 2022 година не постојат значајни клиенти.

Географските подрачја според кои Групата известува се:

- земји-членки на Европската унија;
- други европски земји, надвор од Европската унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

4. Известување според сегменти (продолжение)
A Оперативни сегменти

во илјади денари	Работа со население	Корпоративно банкарство	Финансиски институции	Вложувања во хартии од вредност	Ликвидност	Осигурување	Сите останати незначайни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
2023 (тековна година)									
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.397.135	1.947.847	(153.912)	383.136	(22.275)	23.440	-	-	3.575.371
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	288.599	1.057.637	(547.914)	-	(21.763)	(74.299)	-	(12.012)	690.248
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	5.833	1.816	-	-	7.649
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	43.180	41.937	(49.312)	-	2	646.100	-	311.201	993.108
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	1.728.914	3.047.421	(751.138)	383.136	(38.203)	597.057	-	299.189	5.266.376
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(911.283)	(175.301)	(190)	-	(199)	13.340	-	(38.781)	(1.112.414)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-	-	(189)	(189)
Амортизација	-	-	-	-	-	(19.876)	-	(287.802)	(307.678)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	(1.224.213)	(152.405)	-	-	-	(183.484)	-	(988.406)	(2.548.508)
Вкупно расходи по сегмент	(2.135.496)	(327.706)	(190)	-	(199)	(190.020)	-	(1.315.178)	(3.968.789)
Финансиски резултат по сегмент	(406.582)	2.719.715	(751.328)	383.136	(38.402)	407.037	-	(1.015.989)	1.297.587
Данок од добивка									(117.975)
Добивка/(загуба) за финансиската година									1.179.612
Вкупна актива по сегмент	25.740.309	36.847.305	1137.816	10.924.642	19.602.933	1.568.396	-	-	95.821.401
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	2.309.666	2.309.666
Вкупна актива	25.740.309	36.847.305	1.137.816	10.924.642	19.602.933	1.568.396	-	2.309.666	98.131.067
Вкупно обврски по сегмент	33.272.011	30.322.457	4.742.959	-	12.558.416	1.037.739	-	-	81.933.582
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	380.364	380.364
Вкупно обврски	33.272.011	30.322.457	4.742.959	-	12.558.416	1.037.739	-	380.364	82.313.946

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023
(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)
4. Известување според сегменти
A Оперативни сегменти (продолжение)

<i>во илјади денари</i>	Работа со население	Корпоративно банкарство	Финансиски институции	Вложувања во хартии од вредност	Ликвидност	Осигурување	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
2022 (претходна година)									
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.176.267	1.094.004	(127.299)	132.543	(140.913)	7.040	-	-	2.141.642
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	253.882	929.023	(520.968)	-	(10.534)	(69.033)	-	(10.065)	572.305
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	(3.481)	758	-	-	(2.723)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	23.247	(25.261)	(12.058)	-	1.044	679.102	-	208.571	925.167
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	1.453.396	1.997.766	(660.325)	132.543	(153.884)	617.867	-	198.506	3.636.391
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(364.526)	(31.576)	(11)	-	1.060	13.258	-	(38.062)	(419.857)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-	-	(241)	(241)
Амортизација	-	-	-	-	-	(16.772)	-	(287.939)	(304.711)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	(870.180)	(140.206)	(4.136)	-	-	(778.950)	-	(519.794)	(2.313.266)
Вкупно расходи по сегмент	(1.234.706)	(171.782)	(4.147)	-	1.060	(782.464)	-	(846.036)	(3.038.075)
Финансиски резултат по сегмент	218.960	1.876.506	(664.472)	132.543	(152.824)	(164.597)	-	(647.530)	598.316
Данок од добивка									(57.612)
Добивка/(загуба) за финансиската година									540.704
Вкупна актива по сегмент	25.664.594	31.418.417	853.536	9.198.429	13.180.320	1.217.006	-	-	81.532.302
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	2.411.593	2.411.593
Вкупна актива	25.664.594	31.418.417	853.536	9.198.429	13.180.320	1.217.006	-	2.411.593	83.943.896
Вкупно обврски по сегмент	27.580.277	25.320.775	5.838.497	-	11.398.545	1.047.268	-	-	71.185.362
Неалоцирани обврски по сегмент								169.898	169.898
Вкупно обврски	27.580.277	25.320.775	5.838.497	-	11.398.545	1.047.268	-	169.898	71.355.260

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

4. Известување според сегменти (продолжение)**Б Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни коминтенти**

<i>во илјади денари</i>	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Вложувања во хартии од вредност	Ликвидност	Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
2023 (тековна година) (Групата одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)								
Клиент 1								
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2								
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3								
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-
2022 (претходна година) (Групата одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)								
Клиент 1								
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2								
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3								
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-

Групата нема значајна концентрација на вкупни приходи и расходи по значајни клиенти.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

4. Известување според сегменти (продолжение)**В Географски подрачја**

во илјади денари	Република Северна Македонија	Земји-членки на Европската унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји- членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Вкупно
					Останато	Неалоцирано	
2023 (тековна година)							
Вкупни приходи	6.828.637	15.339	19.011	246	85	-	6.863.318
Вкупна актива	91.541.370	3.731.671	2.853.247	4.509	270	-	98.131.067
2022 (претходна година)							
Вкупни приходи	4.866.604	6.885	33.432	116	107	-	4.907.144
Вкупна актива	79.155.194	1.187.366	3.596.121	4.719	495	-	83.943.895

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски**А. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски**

во илјади денари	тековна година 2023		претходна година 2022	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	21.290.769	21.290.769	14.792.532	14.792.532
Средства за тргување	61.591	61.591	66.775	66.775
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	355.357	355.357	275.774	275.774
Кредити на и побарувања од други комитенти	62.022.363	62.022.363	56.558.205	56.558.205
Вложувања во хартии од вредност	10.048.324	10.048.324	8.233.398	8.233.398
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-
Останати побарувања	1.333.229	1.333.229	1.126.719	1.126.719
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	8.600.728	8.600.728	7.294.936	7.294.936
Депозити на други комитенти	66.520.060	66.520.060	56.809.798	56.809.798
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	4.549.750	4.549.750	5.020.716	5.020.716
Субординирани обврски	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	60.200	60.200	7.095	7.095
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	1.132.831	1.132.831	900.528	900.528

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти е еднаква на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, ностро сметки и побарувања по депозити и пласирања во НБРСМ кои достасуваат на краток рок.

Кредити на и побарувања од банки

Поради незначителниот ризик од промена на вредност, објективната вредност на кредитите на и побарувањата од банки е еднаква со нивната сегашна вредност.

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

А. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

Кредити на и побарувања од други комитенти

Кредитите на и побарувањата од други комитенти се мерат според амортизираната набавна вредност намалени за нивната исправка на вредност. Кредитите и побарувања од други комитенти во кредитното портфолио на Групата во најголем дел се со прилагодлива каматна стапка. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата од други клиенти, се утврдува преку дисконтирање на идните парични текови за кои се проценува дека ќе се примат. Проценетите идни парични текови за утврдување на објективната вредност, се дисконтирани со примена на тековната пазарна каматна стапка.

Групата обезбедува кредити финансирани од кредитни линии преку Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ), и истите се пласираат на пазарот и од други банки под истите услови како во Групата. Нивните каматни стапки се смета дека се пазарни каматни стапки. Исто така, Групата одобрува кредити на население со фиксни каматни стапки во првите години од кредитот. Производи со вакви карактеристики и каматни стапки се нудат и од други банки на пазарот, и нивните каматни стапки се смета дека се пазарни каматни стапки.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат должнички хартии од вредност, кои се чуваат до достасување прикажани според амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка и средства расположливи за продажба прикажани според објективна вредност. Објективната вредност на средствата расположливи за продажба се утврдува според котирана пазарна цена на активен пазар или објавени цени достапни на берза, дилер или брокер. Во случаи кога овие информации не се достапни, објективната вредност се проценува според: информации за постигнатите цени на скорешни, нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени и доброволни странки; применување на тековната пазарна цена на друг инструмент кој е во суштина ист; анализа на дисконтирани парични текови и други алтернативни модели за определување на цената.

За должничките хартии од вредност кои се чуваат до доспевање објективната вредност се утврдува со користење техники на дисконтирање парични текови со актуелна крива на принос на примарниот пазар на должнички хартии од вредност, за должнички хартии од вредност со слична преостаната рочност.

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат износ од 46.888 илјади денари (2022: 47.951 илјади денари) кои се однесуваат на вложувања за кои не постои активен пазар и нема скорешни трансакции кои би можеле да се применат во одредувањето на објективната вредност. Истите учествуваат со само 0.47% (2022: 0.58%) во вкупните вложувања и се искажуваат по нивната набавна вредност.

Останати побарувања

Со оглед на краткиот рок на достасување објективната вредност на останатите побарувања е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Депозити на банки

Поради незначителниот ризик од промена на вредност и краткиот рок на достасување, објективната вредност на депозитите по видување и орочените депозити е еднаква со нивната сметководствена вредност.

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

А. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

Депозити на други комитенти

Објективната вредност на депозитите по видување, како и на орочените депозити со варијабилна каматна стапка е еднаква со нивната сметководствена вредност. Од вкупните депозити на други комитенти, износот на орочени депозити со фиксна каматна стапка изнесува 31.179.275 илјади денари (2022: 27.176.404 илјади денари). Фиксните каматни стапки во најголем дел се однесуваат на орочени депозити над една година (26.030.995 илјади денари), кои започнаа да се применуваат од 1 јули 2017 година, а производи со вакви карактеристики и каматни стапки се нудат и од други банки на пазарот. Оттука, овие каматни стапки може да се смета дека се пазарни, поради што објективната вредност на овие депозити е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Обврски по кредити

Објективната вредност на обврските по кредити со прилагодливи каматни стапки не се разликува од сметководствената вредност, поради прилагодувањето на каматните стапки за конкретните финансиски обврски со пазарните каматни стапки за слични инструменти. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со исти или слични карактеристики, апроксимативно ја претставува нивната сметководствена вредност.

Останати обврски

Со оглед на краткиот рок на достасување објективната вредност на останатите обврски е еднаква на нивната сметководствена вредност.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)**Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност****Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност**

во илјади денари

31 декември 2023 (тековна година)

Финансиски средства мерени по објективна вредност

Средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба**Вкупно****Финансиски обврски мерени по објективна вредност**

Обврски за тргување

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

31 декември 2022 (претходна година)

Финансиски средства мерени по објективна вредност

Средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба**Вкупно****Финансиски обврски мерени по објективна вредност**

Обврски за тргување

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
19	-	-	61.591	61.591
20	-	-	-	-
21	-	-	-	-
23,1	-	9.627.768	46.888	9.674.656
Вкупно	-	9.627.768	108.479	9.736.247
32	-	-	-	-
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
19	-	-	66.775	66.775
20	-	-	-	-
21	-	-	-	-
23,1	-	7.933.708	47.951	7.981.659
Вкупно	-	7.933.708	114.726	8.048.434
32	-	-	-	-
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Групата ги класификува сите финансиски средства и финансиски обврски мерени по објективна вредност, со користење на хиерархија на објективна вредност, којашто ја прикажува значајноста на влезните параметри користени во одредувањето на објективната вредност. Хиерархијата на објективната вредност ги опфаќа следниве нивоа:

а) Ниво 1 - Објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар;

б) Ниво 2 – Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари, кои што можат да бидат директни, односно пазарни цени, или индиректни, односно извлечени од пазарни цени;

в) Ниво 3 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се следат на активните пазари, односно не се видливи.

Вложувањата во хартии од вредност расположливи за продажба во износ од 9.674.656 илјади денари (2022: 7.981.659 илјади денари) вклучуваат вложување во Државни обврзници во износ од 7.424.777 илјади денари (2022: 5.582.927 илјади денари) и Државни записи во износ од 2.202.991 илјади денари (2022: 2.350.781 илјади денари), додека износот од 46.888 илјади денари (2022: 47.951 илјади денари) претставува вложување во сопственички акции.

Вложувањата во средства за тргување се однесуваат на вложувањата во удели во отворени инвестициски фондови и истите се мерат според нивната објективна вредност. Сите поврзани реализирани и нереализирани добивки и загуби се вклучени во нето-приходи од тргување.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)**Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)****Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност**

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 1 во нивото 2
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

5 Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
<i>во илјади денари</i>							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	53.878	53.878	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	(5.493)	(5.493)	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)			48.385	48.385			-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	-	48.385	48.385	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	(1.497)	(1.497)	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)			46.888	46.888			-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

6. Нето-приходи/(расходи) од камата**А Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	161.015	37.818
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	12.755	2.980
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.828.984	2.421.082
Вложувања во хартии од вредност	324.721	108.576
Останати побарувања	-	-
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	22.228	82.106
Наплатени претходно отпишани камати	-	-
Вкупно приходи од камата	4.349.703	2.652.562
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	39.160	96.908
Депозити на други комитенти	606.536	324.032
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	128.395	82.331
Субординирани обврски	-	-
Останати обврски	241	7.649
Вкупно расходи за камата	774.332	510.920
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.575.371	2.141.642

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

6. Нето-приходи/(расходи) од камата (продолжение)**Б Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	2.165.698	1.127.916
Држава	324.721	108.576
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	39	38
Банки	173.770	40.798
Останати финансиски друштва (небанкарски)	3.424	-
Домаќинства	1.653.524	1.269.121
Нерезиденти	6.299	24.007
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	22.228	82.106
Наплатени претходно отпишани камати	-	-
Вкупно приходи од камата	4.349.703	2.652.562
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	209.075	108.656
Држава	234	418
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	8.356	1.598
Банки	114.187	152.432
Останати финансиски друштва (небанкарски)	157.339	125.570
Домаќинства	261.108	100.506
Нерезиденти	24.033	21.740
Вкупно расходи за камата	774.332	510.920
Нето-приходи/(расходи) од камата	3.575.371	2.141.642

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести**А Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	103.908	103.506
Платен промет		
во земјата	330.771	286.602
со странство	168.590	142.624
Акредитиви и гаранции	119.605	101.766
Брокерско работење	-	-
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	2.575	2.709
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)		
VISA – надомест	14.882	11.737
Master	60.300	60.182
Провизии за трансакции на ПОС	422.078	356.922
Провизии за трансакции на АТМ	37.158	34.795
Провизии од картично работење	81.316	79.234
Електронско банкарство	59.788	44.441
Работење со Пошта	63.764	61.057
Приходи од осигурување	32.230	25.462
Трезорско работење	22.324	20.143
Други останати приходи од провизии и надомести	1.218	783
Вкупно приходи од провизии и надомести	1.520.507	1.332.138
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	17.785	14.948
Платен промет		
во земјата	79.863	57.006
со странство	53.482	46.889
Акредитиви и гаранции	1.897	2.578
Брокерско работење	-	-
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)		
VISA – надомест	250.136	233.174
Master – надомест	355.575	335.443
Трезорско работење	8.320	9.334
Други останати расходи за провизии и надомести	63.201	60.461
Вкупно расходи за провизии и надомести	830.259	759.833
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	690.248	572.305

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести (продолжение)**Б Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	1.055.688	924.956
Држава	66	51
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	3.696	2.438
Банки	35.178	29.309
Останати финансиски друштва (небанкарски)	38.722	28.690
Домаќинства	284.381	249.910
Нерезиденти	102.776	96.784
Вкупно приходи од провизии и надомести	1.520.507	1.332.138
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	93.991	84.646
Држава	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	54.551	43.376
Останати финансиски друштва (небанкарски)	24.117	16.062
Нерезиденти	657.600	615.749
Вкупно расходи за провизии и надомести	830.259	759.833
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	690.248	572.305

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

8. Нето приходи од тргување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Средства за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	7.649	(2.723)
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	-	-
Приходи од камата од средствата за тргување	-	-
<i>Обврски за тргување</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	-	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа</i>		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од тргување	7.649	(2.723)

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

9. Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
<i>Финансиски обврски по објективната вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа</i>		
Реализирана	-	-
Нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

10. Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	248.389	246.658
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(123)	(1.126)
останати курсни разлики, на нето-основа	(19.273)	(40.541)
курсни разлики од вонбилансна евиденција	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	228.993	204.991

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

11. Останати приходи од дејноста

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	1.745	904
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	76.772	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	3.188	1.293
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	939	915
Приходи од добиени судски спорови	109	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	66.120	29.859
Ослободување на резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	-	-
пензии и други користи за вработените	-	-
преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања - од превземени средства	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста)		
Приход од наплатено осигурување по основ на штета Виза/Мастер кампањи	427	662
Приход од продажба на меници	16.800	21.860
Рефундирање на телефонски трошоци	415	400
Нето заработена премија од осигурување	132	112
Останати приходи од осигурување	524.846	617.283
Македонско Кредитно Биро	56.049	28.592
Други останати приходи	3.669	3.783
	12.904	14.513
Вкупно останати приходи од дејноста	764.115	720.176

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

12. Исправка на вредностите на финансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
2023 (тековна година) Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	-	2.790.542	-	-	2.368	25.728	13.807	2.832.445	151.868	2.984.313
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	-	(1.716.586)	-	-	(1.979)	(20.187)	(21.542)	(1.760.294)	(111.605)	(1.871.899)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	1.073.956	-	-	389	5.541	(7.735)	1.072.151	40.263	1.112.414
2022 (претходна година) Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	-	1.572.014	-	-	3.968	7.615	62.547	1.646.144	177.972	1.824.116
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	-	(1.184.582)	-	-	(5.017)	(2.372)	(73.281)	(1.265.252)	(139.007)	(1.404.259)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	387.432	-	-	(1.049)	5.243	(10.734)	380.892	38.965	419.857

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа

<i>во илјади денари</i>	Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество	Вкупно
2023 (тековна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	189	-	-	-	189
	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	189	-	-	-	189
2022 (претходна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	241	-	-	-	241
	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	241	-	-	-	241

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

14. Трошоци за вработените

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Краткорочни користи за вработените</i>		
Плати	728.742	599.237
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	283.905	220.917
Краткорочни платени отсуства	885	249
Трошоци за привремено вработување	-	-
Удел во добивката и награди	-	-
Немонетарни користи	4.983	1.843
	1.018.515	822.246
<i>Користи по престанокот на вработувањето</i>		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-	-
	-	-
<i>Користи поради престанокот на вработувањето</i>		
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато (наведете ги поединечно оние трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените):	45.651	36.401
_____		
_____		
Вкупно трошоци за вработените	1.064.166	858.647

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***15. Амортизација**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	54.382	52.263
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	26.089	26.796
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	12.794	12.168
	93.265	91.227
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	54.389	52.630
Транспортни средства	4.538	4.683
Мебел и канцелариска опрема	12.363	11.842
Останата опрема	115.324	113.568
Други ставки на недвижностите и опремата	7.522	7.359
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	20.277	23.402
	214.413	213.484
Вкупно амортизација	307.678	304.711

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***16. Останати расходи од дејноста**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	-	-
Премии за осигурување на депозитите	80.130	57.039
Премии за осигурување на имотот и на вработените	29.093	25.416
Материјали и услуги	443.512	426.420
Административни и трошоци за маркетинг	248.222	188.828
Останати даноци и придонеси	24.014	11.968
Трошоци за кирии	95.049	97.272
Трошоци за судски спорови	327	1.136
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	100.185	10.603
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	11.732	4.596
Други резервирања, на нето-основа	-	-
Загуба од продажбата на:	-	-
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	-	-
Нето настанати штети	329.185	496.901
Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	37.143	37.932
Транспорт на пари	37.376	31.731
Архивирање на документација	10.248	8.871
Расход од затворени кредити пред доспевање	1.299	96
Други останати расходи	36.827	55.810
Вкупно останати расходи од дејноста	1.484.342	1.454.619

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

17. Данок на добивка**А Расходи/приходи за тековен и одложен данок**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	117.975	57.612
Корекции за претходни години	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-	-
Останато	-	-
	117.975	57.612
Одложен данок на добивка		
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-
Промени во даночната стапка	-	-
Воведување нови даноци	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Останато	-	-
	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	117.975	57.612

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Тековен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	117.975	57.612
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	117.975	57.612
Одложен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	-	-
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	117.975	57.612

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

17. Данок на добивка (продолжение)**Б Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка**

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2023		претходна година 2022	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		1.297.587		598.316
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10%	129.759	10%	59.832
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство	-	-	-	-
Расходи непризнаени за даночни цели	1,04%	13.549	1,49%	8.905
Даночно ослободени приходи	-	-	-	-
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех	-2,49%	(32.371)	(5,23%)	(31.319)
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато	0,54%	7.038	3,38%	20.194
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		117.975		57.612
Просечна ефективна даночна стапка	9,09%		9,63%	

Согласно Законот за данокот на добивка што се применува за фискалните 2023 и 2022 година, основата за оданочување претставува остварената бруто добивка (разлика помеѓу вкупните приходи и расходи) зголемена за одредени трошоци кои не се даночно признати, или намалена за одредени приходи, инвестиции и слично, кои не се предмет на оданочување.

Согласно претходно важечкиот Закон за данок на добивка, акумулираната нераспределена добивка за периодот од 2009 до 2013 година е предмет на оданочување во моментот на нејзина распределба.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***17. Данок на добивка (продолжение)****В Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех**

	тековна година 2023			претходна година 2022		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
<i>во илјади денари</i>						
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***18. Парични средства и парични еквиваленти**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Парични средства во благајна	1.975.577	1.472.982
Сметка и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута	8.399.868	5.200.152
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	214.735	2.260.724
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	84.737	92.243
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	1.262.166	1.208.137
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	4.463.655	864.803
Останати краткорочни високо ликвидни средства	-	75.000
Побарувања врз основа на камати	2.531	309
(Исправка на вредноста)	(616)	(435)
<i>Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек</i>	16.402.653	11.173.915
Задолжителни депозити во странска валута	4.328.998	3.101.879
Ограничени депозити за Мастеркард и Виза	183.183	99.579
Резервен Фонд РГФ - КИБС	376.197	420.223
(Исправка на вредноста)	(262)	(64)
Вкупно	21.290.769	14.795.532

Ограничените депозити за Мастеркард и Виза се однесуваат на средства на тековна сметка во странска банка која е ограничена и служи за обезбедување на побарувањата од страна на МАСТЕРКАРД во износ од 135.373 илјади денари (2022: 52.535 илјади денари) и ВИЗА во износ од 47.810 илјади денари (2022: 47.044).

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***18. Парични средства и парични еквиваленти (продолжение)**

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
<i>во илјади денари</i>								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	499	-	-	499	1.544	-	-	1.544
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	2.368	-	-	2.368	1.673	2.295	-	3.968
(ослободување на исправката на вредноста)	(1.979)	-	-	(1.979)	(2.721)	(2.295)	-	(5.016)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	(10)	-	-	(10)	3	-	-	3
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	878	-	-	878	499	-	-	499

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

19. Средства за тргување**А Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Хартии од вредност за тргување		
Должнички хартии од вредност за тргување	-	-
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
Сопственички инструменти за тргување		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	61.591	66.775
	61.591	66.775
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
Деривати за тргување		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
	-	-
Кредити и побарувања		
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
	-	-
Вкупно средства за тргување	61.591	66.775

Сопственичките инструменти на 31 декември 2023 година, се однесуваат на вложувања на Подружницата во инвестициски фондови, како што следува:

Фонд	Количина на удели	Цена во денари	Вредност на удели во илјади денари
КБ Публикум Паричен	4.588,5748	136,9453	628
Генерали Кеш Депозит	46.827,8980	129,0659	6.044
Генерали Кеш Фонд	56.787,9165	129,0659	7.329
ВФП Кеш Депозит	161.893,4731	117,0545	18.950
WVP 100% Боџд	20.288,4054	117,3695	2.381
Вега Кеш	253.005,6217	103,7837	26.259
			61.591

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

19. Средства за тргување (продолжение)**А Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент (продолжение)**

Сопственичките инструменти на 31 декември 2022 година, се однесуваат на вложувања на Подружницата во инвестициски фондови, како што следува:

Фонд	Количина на удели	Цена во денари	Вредност на удели во илјади денари
КБ Публикум Паричен	138.012,6938	133,8576	18.474
КБ Публикум Обврзници	124.407,6496	125,9268	15.666
Генерали Кеш Депозит	56.787,9165	125,9268	7.151
Генерали Кеш Фонд	203.056,4384	114,4422	23.238
ВФП Кеш Депозит	20.288,4054	110,6841	2.246
WVP 100% Бонд	138.012,6938	133,8576	18.474
			66.775

20. Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

21. Деривативни средства и обврски чувани за управување со ризик

		во илјади денари			
		тековна година 2023		претходна година 2022	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
A	Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик				
A.	<i>според видот на променливата</i>				
1	Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
A.	<i>според видот на заштита од ризик</i>				
2	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
B	Вградени деривати				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

22. Кредити и побарувања**22.1 Кредити на и побарувања од банки**

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	Краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци				
домашни банки	34.036	311.501	21.280	252.000
странски банки	-	-	-	-
Репо				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања				
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	9.820		2.494	
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	43.856	311.501	23.774	252.000
(Исправка на вредноста)	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	43.856	311.501	23.774	252.000

На 31 декември 2023 година, Банката нема дадени кредити на банки и нема побарувања од банки (2022: нема). Подружницата во 2023 година и 2022 година има орочени депозити во домашни банки, со рок на достасување од две години и каматни стапка во интервал од 2,4 до 3,5 проценти.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***22. Кредити и побарувања (продолжение)****22.1 Кредити на и побарувања од банки (продолжение)**

	<i>тековна година 2023</i>				<i>претходна година 2022</i>			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
<i>во илјади денари</i>								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***22. Кредити и побарувања (продолжение)****22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти****А Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот**

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	Краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главница	6.609.271	30.574.512	5.605.516	25.644.695
побарувања врз основа на камати	238.874	-	129.334	-
Држава				
побарувања по главница	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главница	755	-	607	-
побарувања врз основа на камати	5	-	3	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главница	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	33.590	9.554.909	15.490	9.281.286
потрошувачки кредити	406.998	13.854.930	356.773	13.627.037
автомобилски кредити	(117)	34.300	303	33.761
хипотекарни кредити	-	-	-	-
кредитни картички	1.289.593	8.430	1.310.078	10.544
други кредити	857.525	55.003	897.773	127.917
побарувања врз основа на камати	173.727	-	197.752	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главница	101.980	62.045	3.582	249.415
побарувања врз основа на камати	152	-	681	-
Тековна достасаност	7.516.597	(7.516.597)	6.627.666	(6.627.666)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	17.228.950	46.627.532	15.145.558	42.346.989
(Исправка на вредноста)	(1.117.717)	(716.402)	(569.289)	(365.052)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	16.111.233	45.911.130	14.576.268	41.981.937

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***22. Кредити и побарувања (продолжение)****22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжение)****А Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот (продолжение)**

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	96.936	323.180	514.225	934.341	49.267	294.556	491.003	834.826
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	379.837	1.229.224	1.181.481	2.790.542	310.315	496.007	765.692	1.572.014
Трансфер во:	(311.482)	(907.333)	(497.771)	(1.716.586)	(261.622)	(467.383)	(455.578)	(1.184.583)
- исправка на вредноста за Група 1	27.151	(26.779)	(371)	-	55.224	(53.998)	(1.226)	-
- исправка на вредноста за Група 2	(16.690)	19.820	(3.130)	-	(4.713)	8.245	(3.532)	-
- исправка на вредноста за Група 3	(1.177)	(56.400)	57.577	-	(663)	(37.678)	38.341	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	158	(18)	(300)	(160)	(1.024)	-	-	(1.024)
	-	-	(174.018)	(174.018)	-	-	(286.892)	(286.892)
Состојба на 31 декември	165.449	645.053	1.023.617	1.834.119	96.936	323.180	514.225	934.341

Во согласност со Одлуката за управување со кредитниот ризик која стапи на сила од 1 јули 2019 година, Групата изврши задолжителен пренос на сметките на вонбилансна евиденција на кредитните изложености кај кои се поминати дванаесет месеци од датумот кога Групата беше должна да изврши исправка на вредноста, односно да издвои посебна резерва од 100%. Поголемиот износ во линијата на отпишани побарувања произлегуваат од таа основа.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

22. Кредити и побарувања (продолжение)**22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжение)****Б Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување		
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	1.259.226	1.213.017
државни хартии од вредност		-
државни безусловни гаранции		-
банкарски гаранции	1.004.018	163.152
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	7.499.670	7.410.285
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	1.836.938	-
Гаранции од физички лица	2.560.718	2.834.300
Залог на недвижен имот		
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	14.746.922	14.588.153
имот за вршење дејност	18.003.719	17.313.723
Залог на подвижен имот	2.714.587	1.464.311
Останати видови обезбедување	1.919.135	668.038
Необезбедени	10.477.429	10.903.226
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	62.022.363	56.558.205

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

23. Вложувања во хартии од вредност**23.1 Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба****А Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	2.202.991	2.350.781
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	7.424.777	5.582.927
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	9.627.768	7.933.708
Котирани	-	-
Некотирани	9.627.768	7.933.708
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	46.888	47.951
	46.888	47.951
Котирани	223	223
Некотирани	46.665	47.728
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	9.674.656	7.981.659

Од прикажаната структура на вложувањата во финансиските средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент: нивниот рок на доспевање и применетеа каматна стапка е прикажно подолу.

	Рок на доспевање	Каматна стапка (%)
Обврзници издадени од државата	2024-2038	0.8 - 6.15
Државни записи	10.01.2024-11.12.2024	3.5 - 4.25

Групата редовно врши преоценување на состојбата на финансиските средства расположливи за продажба.

Вложувањата на Групата во сопственички инструменти расположливи за продажба во износ од 46.888 илјади денари (2022: 47.951 илјади денари) вклучуваат вложувања во хартии од вредност со кои Групата учествува со не повеќе од 10% во основната главнина на финансиски и нефинансиски друштва.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

23. Вложувања во хартии од вредност (продолжение)

23.1 Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба (продолжение)

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителна исправка на вредноста (Трансфер во резерви)	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

23. Вложувања во хартии од вредност (продолжение)**23.2 Вложување во финансиските средства кои се чуваат до достасување**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	58.003	141.439
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	315.665	110.300
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	373.668	251.739
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста	373.668	251.739
(Исправка на вредноста)	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	373.668	251.739

Државните записи во износ од 58.003 илјади денари се со каматна стапка од 4,25% (2022: 0,7%-2,6%) и имаат рок на доспевање до 1 година. Државните обврзници во износ од 315.665 илјади денари се со каматни стапки од 2,5%-6,2% (2022:0,7%-5,4%) и рок на достасување од 2 – 15 години.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

23. Вложувања во хартии од вредност (продолжение)**23.2 Вложување во финансиските средства кои се чуваат до достасување (продолжение)**

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***24. Вложувања во подружници и придружени друштва****А Процент на учество на банката во подружници и во придружени друштва**

Назив на подружниците и на придружените друштва		во %		Процент на право на глас	
		Процент на учество во сопственоста		тековна година 2023	претходна година 2022
		тековна година 2023	претходна година 2022		
	Земја				
ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ - подружница	Република Северна Македонија	100%	100%	100%	100%

Б Финансиски информации за придружените друштва

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2023	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
претходна година 2022	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

Банката стана 100% сопственик на осигурителното друштво НОВА ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје, впишано во Централен депозитар за хартии од вредност на 9 јануари 2019 година. Банката со претходна реализација на две блок трансакции, го откупи капиталот за 198.893 илјади денари (3.212.000 евра). На 25 февруари 2019 година Подружницата беше преименувана во ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје. Влогот во Подружницата е зголемен во текот на 2019 година за 430.470 илјади денари и на 31 декември 2020 година изнесува 629.363 илјади денари, а по зголемувањето на основната главнина преку издавање на нови акции по пат на приватна понуда во два наврати во 2021 година за 123.242 илјади денари (2.000.000 евра) и 184.954 илјади денари (3.000.000 евра), на 31 декември 2021 година вкупниот влог изнесува 937.559 илјади денари (15.500.000 евра). Заклучно со 31.12.2022 година влогот останува непроменет, односно 937.559 илјади денари.

Надзорниот Одбор на Банката во јануари 2023 година донесе Одлука за Докапитализација на Подружницата за нови 4 милиони евра. Надзорниот Одбор на Халк Осигурување донесе Одлука за задолжување преку субординиран долг во износ од 4 милиони евра, која се реализираше со постигнување на Договор за субординиран долг со Халк Банка АД Скопје на датум 03.02.2023. Докапитализацијата на подружницата се изврши во април 2023, по претходна трансформација на субординираниот долг од 4 милиони евра во капитал. Заклучно со јуни 2023 вкупниот влог изнесува 1.184.338 илјади денари.

Истата година беше спроведена уште една докапитализација преку издавање на 9-та емисија акции во износ од 184.504.800 МКД (3 милиони ЕУР). Трансформацијата на докапитализацијата во влог беше извршена на 11.12.2023 година. Заклучно со 31.12.2023 година вкупниот влог изнесува 1.368.843 илјади денари.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

25. Останати побарувања

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарувања од купувачите	27.477	6.289
Однапред платени трошоци	156.306	180.577
Пресметани одложени приходи	-	-
Побарувања за провизии и надомести	38.186	48.797
Побарувања од вработените	2.609	2.451
Аванси за нематеријални средства	33.420	40.485
Аванси за недвижности и опрема	-	-
Останато (наведете ги поединечно побарувањата кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)	-	-
<i>Побарувања од други банки по основ на трансакции со Мастер</i>	298.149	201.273
<i>Побарувања од други банки по основ на трансакции со Виса</i>	433.051	376.212
<i>Побарувања од други банки за порамнување од картично работење</i>	153.500	168.444
<i>Однапред исплатени пензии</i>	346.944	279.983
<i>Вестерн Унион</i>	948	503
<i>Залихи</i>	15.146	12.946
<i>Побарувања по основ судски такси</i>	6.154	5.446
<i>Премии од осигурување</i>	159.952	163.570
<i>Побарувања од посредници во осигурувањето</i>	41.268	43.184
<i>Побарување по основ на реосигурување</i>	54.408	53.650
<i>Побарување по основ на регресни побарувања</i>	33.346	44.781
<i>Останато</i>	109.600	102.138
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	1.910.464	1.730.729
(Исправка на вредноста)	(142.921)	(159.730)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	1.767.543	1.570.999

Покрај побарувањата по основ на трансакции со Мастеркард картички во износ од 298.149 илјади денари (2022: 201.273 илјади денари), Групата има и обврски по тој основ во износ од 191.772 илјади денари (2022: 111.166 илјади денари) (Белешка 39).

Покрај побарувањата по основ на трансакции со Виза картички во износ од 433.051 илјади денари (2022: 376.212 илјади денари), Групата има и обврски по тој основ во износ од 400.440 илјади денари (2022: 332.434 илјади денари) (Белешка 39).

Однапред исплатените пензии во износ од 346.944 илјади денари (2022: 279.983 илјади денари) се однесуваат на декемвриска исплата на пензии во 2023 година од средства на Групата кои се наплатени од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Северна Македонија на 3 јануари 2024 година (2022: 5 јануари 2023 година).

Со состојба на 31 декември 2023 година, од вкупната исправка на вредност на останати побарувања во износ од 142.921 илјади денари (2022: 159.730 илјади денари), 21.158 илјади денари (2022: 15.281 илјади денари) се однесуваат на исправка на вредност за останати побарувања од Халк Банка АД Скопје, додека остатокот од 121.764 илјади денари (2022: 144.448 илјади денари) се однесуваат на исправка на вредност на побарувања од Халк осигурување АД Скопје.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

25. Останати побарувања (продолжение)

	тековна година 2023				претходна година 2022			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста*	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста*
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	581	562	14.138	15.281	139	541	13.597	14.277
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	1.769	4.450	30.110	36.329	1.145	1.429	14.790	17.364
Трансфер во:	(1.952)	(2.446)	(20.785)	(25.183)	(702)	(1.408)	(7.488)	(9.598)
- исправка на вредноста за Група 1	103	(39)	(64)	-	1.273	(47)	(1,226)	-
- исправка на вредноста за Група 2	(235)	299	(64)	-	(4)	50	(46)	-
- исправка на вредноста за Група 3	(3)	-	3	-	(3)	(46)	48	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	(2)	(298)	-	(300)	(1)	-	-	(1)
	-	-	(4.969)	(4.969)	-	-	(6.761)	(6.761)
Состојба на 31 декември	396	2.268	18.494	21.158	581	562	14.138	15.281

Во согласност со Одлуката за управување со кредитниот ризик која стапи на сила од 1 јули 2019 година, Групата изврши задолжителен пренос на сметките на вонбилансна евиденција на кредитните изложености кај кои се поминати дванаесет месеци од датумот кога Групата беше должна да изврши исправка на вредноста, односно да издвои посебна резерва од 100%. Поголемиот износ во линијата на отпишани побарувања произлегуваат од таа основа.

Движењето на исправката на вредност на останатите побарувања од подружницата Халк Осигурување е како што следи:

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Состојба на 1 јануари		
дополнителни резервирања во текот на годината	144.448	157.927
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	3.206	52.798
(Отпишани побарувања)	(16.544)	(66.056)
	(9.347)	(221)
Состојба на 31 декември	121.763	144.448

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

26. Заложени средства

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Должнички хартии од вредност	-	-
Сопственички инструменти	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други клиенти	-	-
Останати побарувања	-	-
Вкупно заложени средства	-	-

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
	Почетна сметководствена вредност					
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	5.908	2.309	-	4.157	581	12.955
преземени во текот на годината	-	-	-	-	-	-
(продадени во текот на годината)	(338)	-	-	(1.355)	-	(1.693)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	5.570	2.309	-	2.802	581	11.262
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	5.570	2.309	-	2.802	581	11.262
преземени во текот на годината	-	-	-	-	-	-
(продадени во текот на годината)	(4.993)	-	-	-	-	(4.993)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	577	2.309	-	2.802	581	6.269
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	5.395	2.309	-	4.157	581	12.442
загуба поради оштетување во текот на годината	241	-	-	-	-	241
(продадени во текот на годината)	(255)	-	-	(1.355)	-	(1.610)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	5.381	2.309	-	2.802	581	11.073
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	5.381	2.309	-	2.802	581	11.073
загуба поради оштетување во текот на годината	189	-	-	-	-	189
(продадени во текот на годината)	(4.993)	-	-	-	-	(4.993)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	577	2.309	-	2.802	581	6.269
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2022 (претходна година)	513	-	-	-	-	513
на 31 декември 2022 (претходна година)	189	-	-	-	-	189
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-

Со состојба 31.12.2023 согласно последните проценки со кои располага Банката, објективната вредност на преземениот имот изнесува 16.571 илјади денари. Во рамки на продажбата на преземениот имот, истиот е продаден во текот на годината во износ од 4.627 илјади денари, додека остатокот од 366 илјади денари се должи на ефектот од курсни разлики.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

28. Нематеријални средства

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество	Вкупно
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	393.440	-	175.544	53.819	-	622.803
зголемувања преку нови набавки	-	45.845	-	18.401	17.348	-	81.594
зголемувања преку интерен развој	-	4.923	-	-	-	-	4.923
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	444.208	-	193.945	71.167	-	709.320
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	444.208	-	193.945	71.167	-	709.320
зголемувања преку нови набавки	-	116.440*	-	19.665	15.065	-	151.170
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	560.648	-	213.610	86.232	-	860.490
Амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	264.422	-	113.676	50.642	-	428.740
амортизација за годината	-	52.269	-	26.796	12.168	-	91.233
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	316.691	-	140.472	62.810	-	519.973
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	316.691	-	140.472	62.810	-	519.973
амортизација за годината	-	54.382	-	26.089	12.794	-	93.265
загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	371.074	-	166.561	75.604	-	613.239
Сегашна сметководствена вредност на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	129.018	-	61.868	3.177	-	194.063
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	127.517	-	53.473	8.357	-	189.347
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	189.574	-	47.049	10.628	-	247.251

*Вклучена во новите набавки е имплементација на ново софтверско решение на подружницата кое би обезбедило да основната функција на Дирекција за ИТ во Халк Осигурување АД Скопје биде сервис на бизнисот во насока на ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото. Со состојба на 31 декември 2023 година истото е во подготовка. Друштвото започна со работа во новиот систем почнувајќи од 01.04.2024 година.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

А Усогласување на сегашната сметководствена вредност**28. Нематеријални средства****Б Сметководствена вредност на нематеријалните средства кадешто постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата**

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Вложувања во нематеријалните средства земено под закуп	Вкупно
во илјади денари						
Сегашна сметководствена вредност на:						
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-

На 31 декември 2023 година Групата нема заложено нематеријални средства како обезбедување на обврските на Групата (на 31 декември 2022: нема).

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

29. Недвижности и опрема

A Усогласување на сегашната сметководствена вредност

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	2.098.699	50.041	139.952	908.673	81.830	26.989	242.332	3.548.516
Зголемувања	-	32.462	1.519	18.310	117.323	6.043	(6.435)	218	169.440
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	(3.090)	(101)	(19.832)	(13)	-	-	(23.036)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	2.131.161	48.470	158.161	1.006.164	87.860	20.554	242.550	3.694.920
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	2.131.161	48.470	158.161	1.006.164	87.860	20.554	242.550	3.694.920
Зголемувања	-	298.782	7.146	3.013	71.789	18.132	9.172	10.154	418.188
(отуѓување и расходување)	-	(127.280)	(2.068)	-	(5.645)	-	-	-	(134.993)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	2.302.663	53.548	161.174	1.072.308	105.992	29.726	252.704	3.978.115
Амортизација и оштетување									
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	262.499	40.332	111.193	642.654	40.948	-	151.791	1.249.417
амортизација за годината	-	52.630	4.745	11.843	113.576	7.504	-	23.257	213.555
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(3.090)	(81)	(18.552)	(5)	-	-	(21.728)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	315.129	41.987	122.955	737.678	48.447	-	175.048	1.441.244
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	315.129	41.987	122.955	737.678	48.447	-	175.048	1.441.244
амортизација за годината	-	54.390	4.538	12.364	115.324	7.522	-	20.277	214.415
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(8.389)	(1.379)	-	(5.645)	-	-	-	(15.413)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	361.130	45.146	135.319	847.357	55.969	-	195.325	1.640.246
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	1.836.200	9.709	28.759	266.019	40.882	26.989	90.541	2.299.099
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	1.816.032	6.483	35.206	268.486	39.413	20.554	67.502	2.253.676
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	1.941.533	8.402	25.855	224.951	50.023	29.726	57.379	2.337.869

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

29. Недвижности и опрема (продолжение)**Б. Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата кадешто постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата**

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела -риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:									
на 31 декември 2022	-	753	-	-	-	-	-	-	753
на 31 декември 2023	-	715	-	-	-	-	-	-	715

На 31 декември 2023 година, Групата не располага со еден имотен лист за деловен простор со нето сегашна вредност од 715 илјади денари (2022: 753 илјади). Агенцијата за катастар за недвижности е задолжена од страна на Министерството за финансии за утврдување на сопственоста на имотот и негов упис во катастарот на недвижност.

На 31 декември 2023 година Групата нема заложено недвижности и опрема како обезбедување на обврските на Групата (на 31 декември 2022: нема).

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски**30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски**

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Побарувања за данок на добивка (тековен)	2.518	2.518
Обврски за данок на добивка (тековен)	(62.718)	(9.613)

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски**A Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски**

во илјади денари	тековна година 2023			претходна година 2022		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста и посебна резерва рски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

B Непризнаени одложени даночни средства

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски (продолжение)**30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски (продолжение)****В Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината**

во илјади денари	Состојба на 1 јануари	Признаени во текот на годината во:		Состојба на 31 декември
		Билансот на успех	Капиталот	
претходна година 2022				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2023				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

А Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-

Б Група за отуѓување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Група на средства за отуѓување</i>		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружените друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
<i>Вкупно група на средства за отуѓување</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	-
<i>Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

В Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

32. Обврски за тргување

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-
	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

33. Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>				
Останати финансиски обврски	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Движење на промените во кредитната способност на Групата, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност		
Состојба на 1 јануари	-	-
Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината	-	-
(Трансфер во други резервни фондови)	-	-
Состојба на 31 декември	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

34. Депозити**34.1 Депозити на банки**

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	Краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки	-	-	-	-
домашни банки	41.722	-	30.832	-
странски банки	1.809.501	-	1.534.041	-
Депозити по видување	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
домашни банки	596.502	-	835.639	-
странски банки	6.149.500	-	4.892.579	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
домашни банки	610	-	610	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
домашни банки	134	-	55	-
странски банки	2.759	-	1.180	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	8.600.728	-	7.294.936	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

34. Депозити (продолжение)**34.2 Депозити на други комитенти**

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	17.841.763	-	14.607.589	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	1.740.338	5.405.739	1.371.648	4.879.408
Ограничени депозити	731.547	1.486.773	635.154	1.075.784
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	40.283	-	30.015	-
	20.353.931	6.892.512	16.644.406	5.955.192
Држава				
Тековни сметки	197.512	-	280.103	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
	197.512	-	280.103	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	737.440	-	671.716	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	6.638	387.761	52.328	298.453
Ограничени депозити	309	2.704	976	1.309
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	2.386	-	868	-
	746.773	390.465	725.888	299.762
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	182.764	-	320.247	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	459.173	2.981.709	465.071	3.751.853
Ограничени депозити	-	134.779	-	6.585
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	37.294	-	30.585	-
	679.231	3.116.488	815.903	3.758.438
Домаќинства				
Тековни сметки	13.223.173	-	11.618.759	-
Депозити по видување	1.571.891	-	1.634.607	-
Орочени депозити	2.843.916	13.665.696	1.297.225	11.387.184
Ограничени депозити	77.666	1.036.459	94.511	942.079
Останати депозити	16.589	-	16.589	-
Обврски врз основа на камати за депозити	186.789	-	81.096	-
	17.920.024	14.702.155	14.742.787	12.329.263
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	296.164	-	291.744	-
Депозити по видување	2.167	-	2.169	-
Орочени депозити	32.767	1.136.758	11.358	884.547
Ограничени депозити	14.702	37.636	29.611	38.134
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	776	-	493	-
	346.576	1.174.394	335.375	922.681
Тековна достасаност	11.722.406	(11.722.406)	11.672.112	(11.672.112)
Вкупно депозити на други комитенти	51.966.452	14.553.608	45.216.574	11.593.224

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

35. Издадени должнички хартии од вредност

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

36. Обврски по кредити**A Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот**

	во илјади денари			
	тековна година 2023		претходна година 2022	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
<i>резиденти</i>				
Обврски по кредити	-	3.860.028	3.075	4.028.890
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	16.822	-	7.656	-
<i>нерезиденти</i>				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	671.028	-	978.994
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	1.873	-	2.101	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	949.618	(949.618)	1.093.336	(1.093.336)
Вкупно обврски по кредити	968.313	3.581.438	1.106.167	3.914.548

36. Обврски по кредити (продолжение)

Б Обврски по кредити според кредитодавателот

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2023		претходна година 2022	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>					
Развојна банка на Северна Македонија (РБСМ)					
	16.822	3.860.028	10.731	4.028.891	
	16.822	3.860.028	10.731	4.028.891	
<i>странски извори:</i>					
European Foundation for Southeastern Europe					
	1.606	578.777	1.690	795.795	
Green for Growth Fund					
	267	92.250	410	183.199	
	1.873	671.027	2.100	978.994	
Тековна достасаност					
	949.619	(949.619)	1.093.336	(1.093.336)	
Вкупно обврски по кредити					
	968.313	3.581.437	1.106.167	3.914.549	

Групата има засновано залог на побарувања во форма на нотарски акт во корист на Развојна банка на Северна Македонија (РБСМ) по договори за подкредит со крајни корисници одобрени од кредитните линии на ЕИБ 1, 2, 3, 4, 5, Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и за трајни обртни средства. Обврска на Групата е побарувањата со кои се стекнува врз основа на договорите кои ги склучува со своите клиенти да ги заложат во корист на РБСМ.

Во случај на доцнење на отплатата од страна на Групата, РБСМ би имала извршна исправа во форма на нотарски акт со која би го наплатила долгот на Групата од побарувањата кои Групата ги има кон своите клиенти.

Услови за отплата на обврските

Кредитодавател	Обезбедување	Валута	Каматна стапка	Година на достасување
РБСМ	Меници во форма на Нотарски акт + залог на побарувања од клиентите	ЕУР	0%-1%+3 мес. ЕУРИБОР	2034
EFSE	Необезбеден кредит	ЕУР	2,30%+ 6 month EURIBOR	2021-2027
GGF	Необезбеден кредит	ЕУР	2,40% + 6 month EURIBOR	2018-2024

За кредиторите ЕФСЕ и ГГФ има утврдени ковенанти и Банката е усогласена со состојба 31.12.2022 и 31.12.2023.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

37. Субординирани обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
<i>Обврски по субординирани депозити</i> (наведете ги поединечно:)	
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
Обврски врз основа на камати	-
	-
<i>Обврски по субординирани кредити</i> (наведете ги поединечно:)	
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
Обврски врз основа на камати	-
	-
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i> (наведете ги поединечно:)	
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
_____	-
Обврски врз основа на камати	-
	-
Откупливи приоритетни акции	-
Вкупно субординирани обврски	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***38. Посебна резерва и резервирања**

<i>во илјади денари</i>	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за преструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	13.739	22.474	124.487	-	-	848.435	1.009.135
дополнителни резервирања во текот на годината	177.972	6.149	124.517	-	-		308.638
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	(113.914)	-	-	-	(113.914)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(139.006)	(2.096)	-	-	-	(4.253)	(145.355)
ефект од курсни разлики	(105)	-	-	-	-	-	(105)
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	52.599	26.527	135.090	-	-	844.182	1.058.398
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	52.599	26.527	135.090	-	-	844.182	1.058.398
дополнителни резервирања во текот на годината	151.869	13.217	219.078	-	-	10.194	394.358
(искористени резервирања во текот на годината)	-	(1.484)	(123.342)	-	-	-	(124.826)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(111.605)	-	-	-	-	-	(111.605)
ефект од курсни разлики	11	-	-	-	-	-	11
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	92.874	38.260	2230.826	-	-	854.376	1.216.336

38. Посебна резерва и резервирања (продолжение)

Сегашната вредност на резервирањата за користи на вработените по однос на отпремнини при пензионирање е утврдена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи. Групата исто така резервира средства за награди за вработените и за регрес за годишен одмор .

Основните користени актуарски претпоставки се следните:

Година	2023	2022
Каматна стапка	5%	5%
Просечен пораст на плати	6% годишно/ 0,5% месечно	4,6% годишно/ 0,38% месечно
Стапка на персонален данок на доход	10% само за 1 основица за отпремнини при пензионирање	10% само за 1 основица за отпремнини при пензионирање

Со цел определување на сегашната вредност на очекуваните идни обврски за отпремнини при пензионирање и соодветниот трошок за тековни услуги, креиран е модел согласно методот на кредитирање на проектирана единица (Project Unit Credit Method – PUCM). Проценетата очекувана вредност на обврската ја зема предвид веројатноста дека користа ќе се реализира, изведена врз основ на веројатност дека вработениот нема да го прекине работниот однос во Банката и истовремено ќе го доживее моментот на пензионирање. Оваа веројатност е изведена врз основа на дефинираните актуарски претпоставки за смртност и флукуација на вработените.

Сегашната вредност на обврската претставува дисконтирана вредност на денот на пресметката, од добиената проценета очекувана вредност на обврската, пресметана согласно претпоставките со вклучена веројатност дека паричниот одлив ќе се реализира. Трошокот за тековни услуги претставува дисконтирана вредност на денот на пресметката, од проектираната очекувана вредност на единицата, со вклучена веројатност дека паричниот одлив ќе се реализира.

Износот од 854.376 илјади денари (2022: 844.181 илјади денари) во делот останати резервирања го претставува износот на нето техничките резерви на подружницата како што следува:

	Во илјади денари	Во илјади денари
	тековна година 2023	тековна година 2022
Преносна премија	373.158	331.313
Преносна премија- дел за реосигурување	(28.148)	(5.306)
Пријавени штети	261.518	344.542
Пријавени штети-дел за реосигурување	(8.891)	(78.969)
Настанати, но непријавени штети (ИБНР)	238.638	241.628
ИБНР – дел за реосигурување	(13.898)	(18.348)
Резерви за индиректни трошоци	13.315	12.175
Резерви за директни трошоци	16.190	16.105
Бруто резерви за бонуси и попусти	2.494	1.041
Вкупно останати резервирања	854.376	844.181

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

39. Останати обврски

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Обврски кон добавувачите	23.996	9.384
Добиени аванси	-	-
Обврски за провизиите и надоместите	1.771	1.362
Пресметани трошоци	52	9
Разграничени приходи од претходна година	102.217	69.309
Краткорочни обврски кон вработените	-	-
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато (наведете ги поединечно обврските кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати обврски)	-	-
Обврски кон други банки по основ на трансакции со Мастеркард	191.722	111.166
Обврски кон други банки по основ на трансакции со Виса	400.440	332.434
Обврски кон други банки за порамнување од картично работење	77.307	58.376
Обврски за реосигурување	82.597	120.421
Обврски спрема осигуреници	-	31.111
Депозити за изведувачки работи	5.526	843
Останати даноци и придонеси	7.853	4.419
Нераспределен денарски прилив	11.738	10.318
Нераспределен девизен прилив	349.226	315.603
Оснивачки влог за фирми	14.887	17.694
Обврски кон вработени	10.715	8.629
Останато	86.825	73.239
Вкупно останати обврски	1.366.872	1.164.317

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***40. Запишан капитал****A Запишан капитал**

<i>во денари</i>		<i>број на издадени акции</i>				<i>во илјади денари</i>		
Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал		
обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022	
Состојба на 1 јануари - целосно платени	10.000	-	1.100.191	915.691	-	-	11.001.910	9.156.910
Запишани акции во текот на годината	10.000	-	184.500	184.500	-	-	1.845.000	1.845.000
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати промени во текот на годината (наведете детално):	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	10.000	-	1.284.691	1.100.191	-	-	12.846.910	11.001.910

Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Банката за еквивалент од 1 обична акција (2022: 1 обична акција). Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Во јуни 2022 година, Собранието на акционери на Банката донесе Одлука за зголемување на основната главнина со издавање на акции по пат на приватна понуда заради обезбедување на оптимална адекватност на капиталот во наредниот период. Издадени беа дополнителни 184.500 обични акции со номинална вредност од 10.000 денари, односно зголемувањето на капиталот изнесуваше 1.845.000.000 денари. Со оваа емисија на акции се зголеми сопственичкото учество во капиталот на најголемиот акционер на ХАЛК БАНКА АД Скопје, Turkiye Halk Bankasi a.s. Istanbul, Turkiye (види белешка 40в).

Во јуни 2023 година, Собранието на акционери на Банката донесе Одлука за зголемување на основната главнина со издавање на акции по пат на приватна понуда заради обезбедување на оптимална адекватност на капиталот во наредниот период. Издадени беа дополнителни 184.500 обични акции со номинална вредност од 10.000 денари, односно зголемувањето на капиталот изнесуваше 1.845.000.000 денари. Со оваа емисија на акции се зголеми сопственичкото учество во капиталот на најголемиот акционер на ХАЛК БАНКА АД Скопје, Turkiye Halk Bankasi a.s. Istanbul, Turkiye (види белешка 40в).

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

40. Запишан капитал (продолжение)**Б Дивиденди****Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Групата**

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	-

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
Дивиденда по обична акција	-
Дивиденда по приоритетна акција	-

Б.2 Објавени дивиденди по денот на билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во билансот на состојба)

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
Објавени дивиденди по 31 декември	-

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
Дивиденда по обична акција	-
Дивиденда по приоритетна акција	-

По денот на изготвување на билансот на состојба нема предложени дивиденди од Надзорните одбори на Групата.

40. Запишан капитал (продолжение)

В Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	во илјади денари		во %	
	тековна година 2023	претходна година 2022	тековна година 2023	претходна година 2022
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Turkiye Halk Bankasi A.S. Istanbul	12.799.050	10.954.050	99,63%	99,56%
Вкупно	12.799.050	10.954.050	99,63%	99,56%

Законска резерва

Според локалната законска регулатива Групата треба да пресметува и издвојува 5% од нето добивката за годината за законска резерва додека нивото на резервите не достигне износ кој е еднаков на една десетина од акционерскиот капитал. Додека законската резерва не го надмине определениот најмал износ, може да се употребува само за покривање на загубите. Кога законската резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби од годишните завршни сметки, со одлука на Собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, доколку таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со Законот за Трговски Друштва или со Статутот на Групата.

Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба

Резервата за објективна вредност на Групата ја сочинува кумулативната нето промена во објективната вредност на вложувањата по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, освен загубите поради оштетување, додека вложувањето е депризнаено.

Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања

Ревалоризациските резерви за средствата преземени за ненаплатени побарувања се формираат во моментот на признавање на преземените средства.

На датумот на преземање на средството, Групата е должна во билансот на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20% од почетната сметководствена вредност на прееменото средство. Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем дел од оштетувањето, Групата е должна да ја признае оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

Групата ја депризнава ревалоризациската резерва со ослободување во билансот на успех во моментот на продажба на средството. Дополнително, ревалоризациската резерва може да се депризнае и во случај кога средството не е продадено, но ревалоризациската резерва е исклучена од дополнителниот капитал согласно со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

Премии од акции

Премиите од акции на 31 декември 2023 година во износ од 325.854 илјади денари (2022: 325.854 илјади денари) претставуваат разлика помеѓу номиналната вредност и продажната цена на акциите.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

41. Заработка по акција**А Основна заработка/(загуба) по акција***Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции*

Нето-добивка за годината

Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете поодделно)**Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции**

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
1.179.612	540.704
-	-
-	-
1.179.612	540.704

Пондериран просечен број на обичните акции

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поодделно)

Ефект од издадени обични акции на 04.08.2023

Ефект од издадени обични акции на 28.07.2022

Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември**Основна заработка по акција (во денари)**

<i>број на акции</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
1.100.191	915.691
75.316	-
-	78.855
1.175.507	994.546
1.003	544

Б Разводната заработка/(загуба) по акција*Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)*

Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете поодделно)

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
1.179.612	540.704
-	-
1.179.612	540.704

Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани поодделно)

Ефект од издадени обични акции на 04.08.2023

Ефект од издадени обични акции на 28.07.2022

Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември**Разводната заработка по акција (во денари)**

<i>број на акции</i>	
тековна година 2023	претходна година 2022
1.100.191	915.691
75.316	-
-	78.855
1.175.507	994.546
1.003	544

42 Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1 Потенцијални обврски

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Платежни непокриени гаранции		
во денари	3.565.609	3.391.088
во странска валута	430.049	429.083
во денари со валутна клаузула	2.425.349	2.020.258
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	2.278.429	1.484.722
во странска валута	1.156.956	226.958
во денари со валутна клаузула	2.381.114	2.334.736
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	838.494	1.669.901
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	617.469	575.020
Неискористени лимити на кредитни картички	886.996	829.885
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	24.481.281	19.966.407
Издадени покриени гаранции	519.667	506.865
Покриени акредитиви	102.775	-
Останати потенцијални обврски	-	-
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	39.684.188	33.434.923
(Посебна резерва)	(92.874)	(52.598)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	39.591.314	33.382.325

Банката обезбедува банкарски гаранции и акредитиви за гарантирање на работењето на клиентите пред трети страни. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период до една година. Достасувањата не се концентрирани во ниту еден период.

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик затоа што во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките за потенцијални загуби се до моментот кога преземените и потенцијални обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Голем дел од преземените и потенцијални обврски ќе достасаат без да бидат авансирани во целост или делумно. Поради тоа, износите не претставуваат идни парични текови.

Износот на отповикливи потенцијални обврски изнесува 22.610.300 илјади денари (2022: 18.092.616 илјади денари), а износот на неотповикливи 2.548.146 илјади денари (2022: 2.507.171 илјади денари).

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

43. Работи во име и за сметка на трети лица

	во илјади денари					
	тековна година 2023			претходна година 2022		
	средства	обврски	нето позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	4.000	-	4.000	4.000	-	4.000
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	230.488	-	230.488	234.023	-	234.023
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	1.984.149	-	1.984.149	1.429.358	-	1.429.358
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	(4.000)	(4.000)	-	(4.000)	(4.000)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	(230.488)	(230.488)	-	(234.023)	(234.023)
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	(1.984.149)	(1.984.149)	-	(1.429.358)	(1.429.358)
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	2.218.637	(2.218.637)	-	1.667.381	(1.667.381)	-

Групата настапува на примарен и секундарен пазар со цел купување на хартии од вредност во име и за сметка на физички и правни лица кои сакаат да располагаат со истите, било тоа да се Државни записи или Благајнички записи.

44. Трансакции со поврзани страни

На 7 април 2011 година Türkiye Halk Bankasi a.s. Istanbul, Turkey го купи мнозинскиот пакет на акции на ИК Банка АД Скопје (ХАЛК БАНКА АД Скопје) во износ од 91,56% со што стана матично друштво. Акциите беа откупени од Демир Халк Банка од Холандија (DNB Bank) која поседуваше 66,56% од акциите на ИК Банка АД Скопје (ХАЛК БАНКА АД Скопје) како и 25,00% од акциите кои беа во сопственост на Европска банка за обнова и развој (ЕБОР). По присоединувањето на Зираат Банка АД Скопје во 2012 година и зголемувањето на капиталот до 2023 година, Türkiye Halk Bankasi a.s. Istanbul, Turkiye поседува 99,63% (2022: 99,56%) од акциите со право на глас и претставува матично Друштво на Банката. Крајно матично друштво на Групата е Фонд за средства на Турција (Türkiye Varlık Fonu), којшто е во сопственост на Агенција за приватизација, Влада на Република Турција (The Republic of Turkey Prime Ministry Privatization Administration), контролирано од Државен трезор на Република Турција (State Treasury of Republic of Turkey).

Во согласност со Законот за банки како поврзани лица со банката се: лица со посебни права и одговорности во банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица и подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Салдата и трансакциите со поврзаните страни се презентирани во продолжение.

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

44. Трансакции со поврзани страни (продолжение)**A Консолидиран биланс на состојба**

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружен и друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	33.167	-	-	-	-	33.167
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	88.258	-	88.258
потрошувачки кредити	-	-	-	30.195	9.535	39.730
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	-	5.225	15.058	20.283
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
Влог во подружница	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(26)	-	-	(53)	(23)	(102)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	33.141	-	-	123.625	24.570	181.336
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	7.895.416	-	-	138.951	169.088	8.203.455
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	2.599	-	-	22	-	2.621
Вкупно	7.898.015	-	-	138.973	169.088	8.206.076
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	621.502	-	-	-	2.728	624.230
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	-	16.645	2.751	19.396
(Посебна резерва)	(205)	-	-	(14)	(3)	(222)
Вкупно	621.297	-	-	16.631	5.476	643.404
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

44. Трансакции со поврзани страни (продолжение)**A Консолидиран биланс на состојба (продолжение)**

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	188.315	-	-	-	-	188.315
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	23.560	12.030	35.590
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	-	83.946	5.033	88.979
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(34)	-	-	-	(85)	(119)
Останати средства	-	-	-	174	1	175
Вкупно	188.281	-	-	107.680	16.979	312.940
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	6.093.195	-	-	153.882	99.134	6.346.211
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	553	-	-	9.552	-	10.105
Вкупно	6.093.748	-	-	163.434	99.134	6.356.316
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	618.633	-	-	-	-	618.633
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	-	14.893	31	14.924
(Посебна резерва)	(68)	-	-	(36)	-	(104)
Вкупно	618.565	-	-	14.857	31	633.453
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

44. Трансакции со поврзани страни (продолжение)**Б Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзани страни**

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
2023 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	2.397	-	-	4.184	1.419	8.000
Приходи од провизии и надомести	6.430	-	-	130	99	6.659
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	8.827	-	-	4.314	1.518	14.659
Расходи						
Расходи за камата	(18.003)	-	-	(1.497)	(1.359)	(20.859)
Расходи за провизии и надомести	(1.854)	-	-	-	-	(1.854)
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	(19.857)	-	-	(1.497)	(1.359)	(22.713)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
2022 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	1.441	-	-	3.540	1.645	6.626
Приходи од провизии и надомести	5.729	-	-	706	168	6.603
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	789	99	888
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	7.170	-	-	5.035	1.912	14.117
Расходи						
Расходи за камата	87.973	-	-	3.540	1.645	93.158
Расходи за провизии и надомести	1.072	-	-	-	-	1.072
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	4.526	42	4.568
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	89.045	-	-	8.066	1.687	99.798

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се исказани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

44. Трансакции со поврзани страни (продолжение)

Во текот на 2023 година Халк Банка АД Скопје склучи договор за купопродажба на недвижен имот со Друштвото за осигурување Халк Осигурување АД Скопје во износ од 3.179.678,00 евра во денарска противвредност по среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на денот на фактурирање. Договорот за купопродажба на недвижен имот е реализиран, побарувањата по основ на продажба на недвижен имот во износ од 195.544 илјади денари се наплатени во текот на 2023 година и при тоа е остварена капитална добивка од продадени основни средства во износ од 76.652 илјади денари.

В Надомести на раководниот кадар на Банката

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Краткорочни користи за вработените	272.362	241.585
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Вкупно	272.362	241.585

45. Наеми**А Наемодавател****А.1 Побарувања по финансиски наем**

	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

45. Наеми (продолжение)**A Наемодавател****A.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми**

во илјади денари	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година) Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година) Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

во илјади денари	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижности и опремата	Вкупно
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

45. Наеми (продолжение)**Б Наемател****Б.1 Обврски по финансиски наеми**

	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
<hr/>				
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Вредност на имотот земен под финансиски наем:							
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>							
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>							
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>							
Состојба на 1 јануари 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
<hr/>							
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2022 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2023 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

ХАЛК БАНКА АД Скопје и подружница

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

45. Наеми (продолжение)**Б Наемател (продолжение)****Б.2 Обврски по неотповикливи оперативни наеми**

во илјади денари	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2023 (тековна година)				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (претходна година)				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

Оперативен наем

Групата зема под оперативен наем деловни објекти. Договорите за наемот се раскинливи/отповикливи и се однесуваат за период до 5 години и над 5 години.

46. Плаќања врз основа на акции

	во илјади денари	
	тековна година 2023	претходна година 2022
Датум на давање на опцијата	-	-
Датум на истекување на опцијата	-	-
Цена на реализација на опцијата	-	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-	-
Варијанса	-	-
Очекуван принос на дивидендата	-	-
Каматна стапка	-	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-	-

	тековна година 2023		претходна година 2022	
	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-
Промена во текот на годината:				
опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-	-	-	-
опции дадени на членовите на Управниот одбор	-	-	-	-
останати дадени опции	-	-	-	-
форфетирани опции	-	-	-	-
реализирани опции	-	-	-	-
опции со истечен краен рок	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-

47. Даночни ризици

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Групата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Групата, не постојат какви било дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

48. Настани после датумот на билансот на состојба

Од завршувањето на периодот на известување до изготвувањето на овие финансиски извештаи, освен подолу наведените, нема настани кои бараат корекција или дополнителни обелоденувања во консолидираните финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2023 година, освен како што е наведено подолу.

Од страна на Народна Банка на Република Северна Македонија на ден 02.02.2024 година (примено во Банката на 05.02.2024 година) донесено е Решение за издавање на претходна согласност за именување на г-дин Билал Суџубаши за член на Управен одбор и на 06.02.2024 година донесени се Решенија за издавање на претходна согласност за именување на г-дин Беркан Имери и г-дин Александар Иљов за членови на Управен одбор (примени во Банката на ден 06.02.2024 година). Уписите во Централниот Регистар на РСМ се извршени на 07.02.2024 односно 08.02.2024 година.

Исто така, од страна на Народна Банка на РСМ на ден 11.03.2024 година (примени во Банката на 11.03.2024 година) донесени се Решенија за издавање на претходна согласност за именување на г-дин Осман Арслан и г-дин Реџеп Сулејман Оздил за членови на Надзорен одбор и г-ѓа Сејдефа Џафче за независен член на Надзорниот одбор. Уписот во Централниот Регистар на РСМ е извршен на 14.03.2024 година.